

DUHOVNI PASTIR.

Izhaja vsak mesec. — Velja 8 K na leto.

XXIII. letnik.

V Ljubljani, april 1906.

IV. zvezek.

Peta postna nedelja.

1. V šoli sv. križa.

V. Sv. križ, prestol ljubezni.

Večje ljubezni od te nima nihče, da
kdo svoje življenje dá za svoje prijatelje.
Jan. 15, 13.

Bog je ljubezen, je zapisal učenec ljubezni, sv. Janez evangelist (I. 4, 16), in ker je pisal navdihnjen od sv. Duha, mu moramo verjeti. Pa, ali je mogoče sploh katero versko resnico lažje verovati, ko to, predragi? Kaj nimamo dokazov dosti, ki nam spričujejo, kako nas Bog ljubi? Vse, kar je za nas storil, je storil iz ljubezni. Iz ljubezni nas je iz nič ustvaril po svoji lastni podobi; iz ljubezni nas je odrešil, ko smo bili grešili. V nepopisni lepoti se nam kažeta ljubezen božja v vsem stvarstvu; a v neprimerno večjem sijaju in blišču žari nam solnce ljubezni božje pri delu odrešenja, v trpljenju in smrti Jezusa Kristusa. Ko je naš Odrešenik visel na križu, se je skrilo solnce in tema je nastala, ker zablestelo je vsem dobro mislečim in hotečim solnce ljubezni božje v neizrekljivi lepoti in nedosegljivem veličanstvu.

Zdi se vam to pretirano? Pa ni, preljubi, ni. *Večje ljubezni od te nima nihče, da kdo dá svoje življenje za svoje prijatelje.* In Kristus je storil to, pa storil še več. V zgodovini človeštva pač tudi najdemo lepe zglede požrtvovalne ljubezni, da so prijatelji za prijatelje dali svoje premoženje in tudi življenje,

res je to. In kako jih je svet za to slavil in ima po pravici v časti spomin takih junakov! A ljubezen Jezusova je večja. Saj veste, umrl je za grešnike, za svoje sovražnike. Poln začudenja in navdušenja za to kliže sv. Janez: *V tem je ljubezen: ne kakor da bi bili mi Boga ljubili, temveč ker nas je on prej ljubil in je poslal svojega Sina v spravo za naše grehe* (l. 4, 10.) O, predragi, takih zgledov boste pa po zgodovini zastonj iskali, da bi bil kdo za svoje sovražnike šel prostovoljno v smrt. Taka ljubezen je dobiti samo na Kalvariji. Sv. Frančišek Sal. jo zato naravnost imenuje „Goro ljubezni“. In kdor se hoče učiti prave ljubezni, ne tiste samoprídne in samopašne in zgolj počutne in hinavske ljubezni sveta, ampak prave zveličavne ljubezni božje, mora iti na to goro in iti v šolo sv. križa.

Sv. križ je namreč zares kraljevi prestol ljubezni, na katerem se je Kristus Gospod povžil v ognju svoje ljubezni. Človek! Pogledj na križ, pogledj kralja src in duš, katerega je njegovo lastno ljudstvo prebodlo. Na nogah in rokah vidiš rane, kaj ne? Kakšne rane so to? „Ali niso to rože ljubezni“, pravi sv. Bernard, „ki so cvetele za naše zveličanje?“ In prelepa roža ob njegovem božjem Srcu: kaj ne govori dosti glasno, da nas ljubi njegovo srce? Zares, *ljubil nas je in ljubil do konca* in to svojo ljubezen nam je pokazal, ko je prostovoljno trpel za nas tisto velikansko in grozovito trpljenje, katero smo danes teden gledali s svojimi dušnimi očmi. Njegovo trpljenje je bila ljubezen, zaradi katere je umrl. Ljubezen njegova je zanj smrtna bolezen, ki mu je zadela smrtonosne rane.

To trpečo ljubezen bi vam danes rad pokazal preljubi, in v vas vzbudil ljubezen do križa Gospodovega in ljubezen do vaših lastnih križev. In mislim, da bom najbolje izvršil svojo nalogo, če vam ob kratkem razložim sedmero besedi križaneža Jezusa, katere je govoril raz svoj prestol ljubezni. Zadnje njegove besede so tako rekoč njegova oporoka, v kateri nam ponavlja, kar je učil celo svoje življenje: *Ljubite se med seboj, kakor sem jaz vas ljubil*. V južnih krajih živi ptič, ki se mu pravi labud. Pripovedka pravi, da labud, predno konča svoje življenje, začne prav lepo pevati kakor nikdar prej, zato pomeni izraz „labudje petje“ petje v smrtni uri. In tako pravimo tudi o Gospodu, da so njegove sedmere besede na križu labudje petje. Začel pa je Jezus to veličastno labudjo pesem ljubezni peti pri zadnji večerji, ko se je skrivnostno in čudo-

polno daroval Očetu pod podobo kruha in vina prav tako kakor se je veliki petek na križu daroval očitno in med nepopisnimi mukami.

Premišljujmo torej danes, predragi, k r i ž a n o L j u b e z e n ! Glejmo, kaj je ljubezen Križanega storila za nas! Poslušajmo nebeško lepo pesem, ki jo je pevala ljubezen na križu, da bomo tudi mi njega ljubili, ki je nas ljubil. Zato kličem in pozivljam: O človek! Glej ljubezen na križu in uči se ljubezni! Tako hočemo prebiti peto uro v šoli sv. križa.

Izmed premnogih svetnikov, ki so se odlikovali v ljubezni do Jezusa, je eden največjih sv. Bernard. Ta sveti mož je zapisal prelepe besede: „Bog nas je ljubil sladko, modro, močno. Sladko nas je ljubil, ker je človeško meso nase vzel; modro nas je ljubil, ker nam je greh odvzel; močno nas je ljubil, ker je smrt pretrpel. Ali nad vse ljubezniv si mi postal, dobri Jezus, zaradi keliha, katerega si pil, ki je cena našega odrešenja. S tem si osvajaš vso našo ljubezen, to vzbuja našo pobožnost tako mirno, jo zahteva bolj pravično, jo urejuje bolj pametno, jo kliče bolj silno.“ Dá, predragi, pravo pobožnost nam more vlti v srce ljubezen do trpečega in križanega Jezusa. In to naj bo sad pete ure v šoli sv. križa!

Sedaj šele čutim, predragi, kako težko nalogo imamo dovršiti danes. Govoriti in premišljevati o ljubezni do nas! Svetniki tudi niso kdo ve koliko pisali in govorili o ljubezni, ampak so se raji potrudili, da so občutili to ljubezen v svojem srcu in jo kazali v dejanju in svojih delih. Ko torej danes govorimo o ljubezni Jezusovi, prosimo ga neprestano: daj, da te ljubimo bolj in bolj!

Ljubil nas je Jezus celo svoje življenje, o tem ne dvomimo. A do vrha priklopela in prekipela je ta ljubezen v zadnjih dneh zemskega življenja. Le poslušajte, kako ljubeznjivo in milo se Jezus poslavlja od svojih učencev. Nič ne tarna, nič ne toži, čeprav mu je hudo. Oni bi ga morali tolažiti, a on nje tolaži z besedami iskrene, pristrčne ljubezni. *Otročiči, s tako pristrčnosti polno besedo jih ogovori, otročiči, še malo časa sem pri vas. — Novo zapoved vam dam: da se ljubite med seboj, kakor sem jaz vas ljubil, da se tudi vi ljubite med seboj.* In da jim ta svoj nauk, to novo zapoved jasno pokaže, da bi se učenci te njegove besede tem bolj zapomnili, kaj stori? Učenik in Gospod

odloži vrhnjo obleko, se prepaše s platnenim prtom, poklekne pred svoje učence in jim umiva noge. Potem ko jim je bil umil noge, in vzel svoja oblačila, se je spet k mizi usedel in jim je rekel: *Veste kaj sem vam storil? Vi me kličete Učenik in Gospod! In prav pravite, sem tudi. Ako sem torej jaz, Gospod in Učenik, vam noge umil, morate tudi vi drug drugemu noge umivati. Zgled namreč sem vam dal, da ravno tako, kakor sem jaz vam storil, tudi vi storite.* — O preljubi, kolika ljubezen, pa tudi kolika ponižnost. Ne prezrimo, ne pozabimo tega! Ljubezen in ponižnost, to gre vkup, in bomo premišljujoč Jezusovo ljubezen na križu, še večkrat to videli, in zato sedaj to prav posebno povdarjam. Ponižna ljubezen in ljubeznjiva ponižnost je združena v Jezusu in je prva pa najpotrebnejša podlaga vsake čednosti in pobožnosti, pa tudi celega krščanstva. Ponižnost brez ljubezni je podobna jasni pa mrzli svetlobi lune, ljubezen brez ponižnosti pa je ogenj, ki brž zgori. Na ta način je hotel Jezus učencem in tudi nam kar najbolj moč vtisniti v spomin in srce ljubezen. Že dvakrat prej je bil Jezus apostole učil te ponižne ljubezni, a nikdar ne s takim povdarkom in tako resnobo. In to uči pred svojo smrtjo, par ur potem bo že umrl! In kar uči, tudi sam stori z največjo ponižnostjo, ker prevzame delo, ki so je sicer opravljali sužnji. Zadnji najnižji suženj v hiši je moral gostom noge umivati.

Gospod sedi zopet za mizo. Slovesno tiho je v obednici. Apostoli premišljujejo, kaj jim je Jezus storil ravnokar: ginjenja polno je njih srce, solze ljubezni jim silijo v oči. Samo eden gleda srepo in mrklo predse in kuje načrte temne ko noč, strašne ko peklo — Judež. Njemu je ljubezen do denarja zamorila vsak čut višje, svetejše ljubezni. — In Jezus odpre spet svoja blažena usta in govori in vsi pazno poslušajo. Saj so zadnje besede, morajo si jih dobro zapomniti. Govori: *Iz srca sem želel jesti z vami to velikonočno jagnje, preden trpim.* Zveličar ve, da je to zadnja večerja, zapustil bo te ljube apostole kot sirote; pogleda jih z nepopisnim sočutjem, milo se mu stori. Ljubezen njegovega srca vzplapola s silnim plamenom, in ljubezen je iznajdljiva. Že ve, kaj bo storil, da bo ostal pri njih večno, če tudi ga jim smrt jutri ugrabi. Čemu pa je Vsemogočen? Vzame kruh v svoje svete roke, se zahvali nebeškemu Očetu, ga razlomi in reče: *Vzemite in jejte: to je moje telo, ki bo za vas darovano v smrt.* Potem vzame kelih z vinom, se zahvali, ga posveti in

reče: *To je moja kri, kri nove zaveze, ki bo za vas in njih veliko prelita v odpuščanje grehov. To storite v moj spomin.* In tako ga bo Jezusova ljubezen obdržala na zemlji vsa stoletja, čeprav bo šel kmalu v nebeško slavo nazaj. — O čudovita iznajdba ljubezni! Kruh bo dobiti povsod, in povsod bo trta dajala svoj sok, in povsod bodo ljudje, katerim je po rokah škofov, naslednikov apostolov, dana oblast ta dvojni, najplemenitejši sad zemlje spreminjati v Jezusovo telo in kri, in tako bo Jezus povsod tudi kot človek. To je zakrament ljubezni, je največje dejanje ljubezni. Več nam Jezus ni mogel dati, kakor je dal ta večer, in v bolj ljubeznivi in prikupljivi obliki se nam ni mogel dati. Samo da je pri nas, samo ker nas ljubi, skrije vso božjo moč in veličanstvo v kruha in vina skromni podobi. Zato pa sv. očetje imenujejo to večerjo „večerjo ljubezni“, sv. Bernard pa jo imenuje „ljubezen ljubezni“.

Predragi! Ta trenutek pri zadnji večerji je tako svet in tako poln ganljive ljubezni, da se moramo še nekoliko pomuditi pri njem. Ljubezen Jezusova nam je tu ustvarila popolnoma nov svet milosti in svetosti. Jezus je videl ta večer vse sv. maše, vsa obhajila, videl vse altarje, na katerih bo pričujoč, videl vse škofe in mašnike, ki bodo za njim izgovarjali prečudežne besede, videl vse vernike, ki se mu bodo bližali v tem zakramentu, videl vse morje milosti in tolažbe in gorečnosti, videl vso čast in slavo, ki jo bo po tem zakramentu prejemal nebeški Oče: kako velikansko, čudapolno, skrivnostno in mogočno stvarstvo! In ljubeznipolno plemenito Srce Jezusovo je bilo zadovoljno in veselo, da nam je tako pokazalo svojo ljubezen. Sicer so hotele vode žalosti pogasiti to ljubezen, ko je videl poleg sebe Judeža, zastopnika vseh onih nesrečnih ljudi, ki ga bodo po nevrednem prejemali in ga mrzili in zaničevali, ki mu bodo nehvaležni ter ga žalili: a zmagala je ljubezen, in živi in kraljuje danes in vselej v zakramentu ljubezni.

Visoka pesem ljubezni Jezusove je bilo dosedaj vsaj veličastna in sijajna, če tudi pomešana z žalostjo. A ko je končano prvo znamenitno in strahotno povišanje sv. križa na Golgoti, je labudja pesem Odrašenikova polna žalosti in otožnosti.

Najbolj podivjana poulična druhal, nahujskana od jeruzalemskih mogotcev, je pridrla na grič Golgote iz mesta. Imeli bi doma sicer dosti opravila za prihodnji praznik, a mar jim je vse to! Tu imajo danes svojo zabavo. Kar trije na enkrat visé na

križih! In o srednjem se govori, da je Zveličar, Sin božji, čudodelnik. In šli so gledat, kaj in kako bo. In ko ga vidijo vsega onemoglega in raztepenega in ranjenega in trepetajočega in trepečega, začno ga zaničevati. „Ha, kako tempelj božji razdiraš in v treh dneh zopet pozidavaš“, zavpije eden. In brž ko se oglasi drugi: „Reši se“, že zakliče njih več: „Drugim je pomagal, sam sebi ne more.“ In skoro nastane divje vpitje: „V Boga je zapupal, naj ga zdaj reši, če ga ima rad“ In spet kričé farizeji z nezmernim zaničevanjem: „Ako je izraelski kralj, naj stopi zdaj s križa, in verujemo vanj.“ In divji smeh in krohot in vpitje in vriskanje se vzdigne. Duhovni in pismarji, farizeji in saduceji, biriči in vojaki, starci in mladež, judovska inteligenca in jeruzalemska sodrga, da, tudi eden križanih razbojnikov: vsi, vsi so danes edini, vse vpije, se smeje, skače pred križem, mu žuga, ga zasramuje, vse ga preklinja, in njih več se vstopi, roke uprte ob bok in zaničljivo majejo z glavo. Zdi se, da je sam satan obsedel množico, tako divjanje je, in vojaki morajo paziti, da jih druhal ne podre in se ne loti križev in križanih. Hrup se slednjič poleže, tihota nastane. Nebeški trpin povzdigne glavo, poln usmiljenja izpregovori jasno in razločno prvo besedo, besedo o d p u š č a j o č e ljubezni: *Oče odpusti jim, saj ne vedó, kaj delajo!* — O sladka beseda za ušesa in srca ubogih grešnikov, sladka tudi za nas. Ker ne samo judje in pogani so bili krivi Jezusove smrti, marveč tudi mi s svojimi grehi, tudi nam prosi Jezus odpuščanja in nas izgovarja, opravičuje pri Očetu. Tako se maščuje ljubezen predragi: da še bolj ljubi: *Odpusti jim!* Blagoslavlja, ko ga kolnejo, moli, ko ga zaničujejo, opravičuje tudi grešnike, dokler še živijo. Kdo se bo ustavljal tej odpuščajoči ljubezni? Ne, preljubi, obrnimo se k njej tudi mi, da bo tudi nam odpuščeno.

Obrnil se je k tej ljubezni razbojnik na desni. Sliši prijazno besedo „odpusti“, žarek vere posveti v temno srce roparja in morilca: ta, ki sovražnikom odpušča, je gotovo Bog in sicer jako dober Bog; v njegovi duši izide danica upanja, kes in žalost nad grehi in hudobijami se oglasi v vesti, ljubiti začne, ljubiti začne razbojnik, ki dosedaj ni poznal ljubezni, ampak le grozo in silo, in proti Jezusu obrnjen vzdihne: „Gospod, spomni se me, ko prideš v svoje kraljestvo.“ In Jezus, dobri, ljubeznipolni pastir, ki je prišel iskat izgubljeno in izveličat pogubljeno, ki je tolikrat v svojem zemskem življenju odpuščal grehe, spregovori drugo

b e s e d o , b e s e d o p o p l a č u j o č e l j u b e z n i : *Resnično, resnično ti povem, še danes boš z menoj v raji.* Kako tolažilna beseda je to: resnično, resnično! Nikar nič ne dvomi, spreobrnjeni grešnik, jaz, ki imam ključe do raja, ki ga bom danes odprl s svojo smrtjo, jaz ti povem, še danes se boš veselil v raji z menoj, brez katerega ni nobenega veselja.

Preljubi v Gospodu! Tudi nam velja ta beseda; ker morivec ob desni je podoba vseh onih, ki jih gane ljubezen Jezusova k spreobrnjenju, dočim je razbojnik ob levi podoba vseh onih nesrečnih trdovratnežev, ki jim tudi tako velikanska ljubezen Jezusova ne gane srca k kesanju in pokori. Ali pa morebiti ni velika ljubezen Jezusova do nas grešnikov? Sam v neznanskih bolečinah ne misli nase, ampak sliši tihi vzdih razbojnika. In da mu veliko več, kakor je prosil: „Spomni se me“, je dejal. Jezus pa mu odpusti grehe, mu da delež v svojem kraljestvu in svoji blaženosti, in sicer še danes, takoj brez vic. Kolika ljubezen! Nebesa mu podari, ki toliko stanejo; podari jih strašnemu razbojniku, podari takoj, podari za junaško vero in kesanja poln vzdih, ki je prišel iz srca ranjenega od ljubezni Jezusove. O Jezus, rani tudi naša srca s to ljubeznijo!

Poleg križa Jezusovega pa stoji njegova mati Marija. Stoji, čeprav se trese zemlja; stoji, četudi groze nebesne moči, ker nagloma se je začelo proti tretji uri popoldne temniti; stoji, čeprav tudi njo druhal zasramuje radi Jezusa, strahu pred ljudmi ona ne pozna; stoji, ko ji umira edini nad vse ljubljeni in ljubeči sin, ni je strah smrti; stoji, močna žena, čeprav so ji bolečine skoro strle in zmlele materino nežno srce. Poleg Matere lepe ljubezni pa stoji učenec ljubezni, naslonjen, a ne več na prsa Jezusova, ampak na njegov trdi križ. In Jezus ju vidi, pogleda nizdoli in reče tretjo besedo, besedo ljubezni-polno skrbi: *Žena, glej tvoj sin! Sin, glej tvoja mati!* — Kako silno ljubi ta mati svojega sina. Nihče ne more od matere zahtevati, da bi šla za sinom na morišče, in gledala njegove muke in njegovo smrt. A Marija hoče vstrajati, dokler ne bo minul ta grozni dan: saj je njen sin ta po nedolžnem obsojeni. Kje drugod se je Marija učila te ljubezni ko pri Jezusu? In pri njem jo je tudi dobil sv. Janez. Sloneč Jezusu na srcu je iz tega srca pil ljubezen močnejšo ko smrt, in šel za Jezusom prav do križa, dočim se je Peter ustrašil tam na dvorišču dekle in hlapcev ter ga zatajil. Kako krasno in veličastno je za to ljubezen po-

plačana Marija! Poln otroške ljubezni do svoje matere ne pozabi Gospod četrte božje zapovedi tudi na križu ne in za vso ljubezen, ki mu jo je izkazovala v življenju, jo sedaj očitno in slovesno raz svoj prestol proglasi kot Mater odrešenih. Kraljica in gospa postane, kakršne svet še ni videl, kakršne pa se bo svet razveselil iz vse duše: in milijoni src bodo odslej ljubili to svojo Mater in nji v čast in slavo se križem sveta glasi od tedaj pesmi brez števila, in sočutje bodo imeli s to žalostno materjo, in v besedah bodo rekli in v dejanju spolnovali:

„O Devica, vir ljubezni,
Daj, da čutim moč bolezní.
Da se s tabo posolzím.
Daj, da srce bo goreče
Kristusa Boga ljubeče —
Da dopasti mu želim.“

Ljubezen do Marije bo brez števila ljudi iztrgala mrežam satanovim in jih pripeljala v naročje ljubezni Jezusove. To bo plačilo Mariji za zvesto ljubezen do Sina: nje ime bodo narodi izgovarjali z ljubeznijo in po njej ljubili Jezusa. Kako lepo plačan pa je bil tudi sv. Janez za svojo ljubezen do križanega Jezusa. Učenec in apostol Jezusov je bil prej, sedaj pa postane brat Jezusov in sin Marijin. A vse to samo za to, ker je ljubil križ. Tudi mi predragi, si ne bomo drugače osvojili prave ljubezni do Boga, bližnjega in sebe, kakor če bomo zvesti učenci in ljubitelji sv. križa.

Obrnimo se sedaj spet k Križanemu. Če dalje hujše so bolečine in groza in smrtne težave, vzdihuje po tolažbi a nebo je zanj zaprto. Ne samo vidno nebo je zagrnjeno v temo, ampak tudi nebo, bivališče božje. Zato spregovori četrto besedo ljubezni, ki toži tako milo: *Moj Bog, moj Bog, zakaj si me zapustil?* Tudi ta beseda je ljubezen, samo čista ljubezen, čeprav precej skrivnostna. Trpeči Zveličar toži — mar se je naveličal trpeti, mar mu je žal, da je prevzel toliko trpljenje? Ali bo morebiti res napravil čudež in zdrav stopil s križa doli? Predragi, kaj tacega misliti o ljubezni Jezusovi bi se reklo poniževati jo. Gospod bi se dal še tisočkrat na križ pribiti in bi na njem visel do konca sveta, če bi tako hotel Oče nebeški. Njegovo srce je pripravljeno, a meso, slabotna človeška narava, ki jo je vzel nase zaradi nas, ta je omagala pod silo bolečin. Ta tožba križanega je velika tolažba onim trpinom, ki so sicer vdani in potrpežljivi v svojem

srcu, a njih meso čuti popolno onemoglost in oslabeledost ter toži o tem. Taka tožba, pri kateri je srce mirno, ni greh, ampak sladka tolažba in velika olajšava od nadlog stiskanemu človeku, ki nima nikogar na zemlji, ki bi ga tolažil. Jezus je njegov edini prijatelj, ki ga razume, ki je isto tako trpel popolnoma osamljen ter pozabljen od nebes in zemlje, ljudi in Boga. Tako nam Jezus kaže v tej besedi neskončno ljubezen do onih pomilovanja vrednih človeških otrok, katerim kliče sv. Duh v starem zakonu: *Gorje s a m e m u*. Toda sedaj nihče, niti najbolj zapuščeni, ni več sam, odkar je Jezus okusil grenkost popolne zapuščenosti. In kar je več, zaslužil nam je s tem milost in moč, da ne obupamo tudi v najhujši uri življenja, v smrti uri.

Kmalu spregovori Jezus peto besedo: *Žeja me*; to je beseda koprneče ljubezni. To je edina muka, o kateri toži Jezus; o križu, o trnih, o žeblih nič ne toži, a o žeji toži. Morala je biti to pač grozovita muka. In nič čudnega ni, da je žejen. Od zadnje večerje ni ničesar pil, izgubil pa je veliko krvi in trpel strašne bolečine, kar povzroča nepopisno žejo; zraven tega pa se ga je radi velikih, nezavezanih ran lotila huda mrzlica, ki je še povečavala njegovo žejo. Zato so suhe njegove ustnice, trd njegov jezik, usta kakor požgana. Ni čuda torej, da ga je žejalo. A še bolj ko vode hladilnega požirka ga je žejalo naših duš. Vroče hrepenenje, odrešiti vse ljudi, ognjeni plamen njegove ljubezni, vse pripeljati k Očetu, to je njegova dušna žeja, hujša ko telesna. Kolika ljubezen: pozabiti nase in misliti na druge, za katere že itak toliko trpi.

In moč te ljubezni postaja vedno silnejša, vedno bolj gori nje plamen in objame od vseh strani božje daritveno Jagnje. Lica še bolj oblede, ustnice postanejo sive, na čelo stopi smrti pot, resni trenotek smrti se vedno bolj bliža, z umirajočim glasom spregovori križani v zmagujoči ljubezni *šesto besedo: Dopolnjeno je!* Storil sem, kar mi je ukazal moj Oče, izpolnil sem vse prerokbe stare zaveze. Več nisem mogel storiti, kar sem storil, dopolnjeno je. Ne enega uda ni na meni, ki ne bi bil razboljen in ranjen, moje žile so usahnile, moja kri je odtekla, mozeg v mojih kosteh je povžil ogenj bolečin. Tako velika je moja ljubezen do ljudi, premagal sem ž njo vse ovire in vse muke, samo da do cela poplačam njih dolg; dopolnjeno je. Le eno imam še, kar moram dati Očetu in mu darovati, zato: *Oče, v tvoje roke izročim svojo dušo!* To zadnjo in sedmo besedo

je Jezus zavpil z velikim glasom, z požrtvovalno ljubeznijo. Duša se loči od telesa, Jezus nagne glavo in končana je velika daritev nove zaveze. — O vi vsi, ki greste mimo križa, postojte, pogledjte, povejte: ali more kdo imeti večjo ljubezen, kakor je imel naš Jezus, ki je dal kri in življenje za sovražnike, za grešnike? O preljubi, nikar ne tavajte po svetu in ne iščite večje ljubezni, ki bi res dala za nas, saj je ni najti, raji ostanite tu pri križu, glejte to častitljivo, sveto, razbito in ranjeno telo Jezusovo, to žrtev neskončne ljubezni njegovega Srca do Boga in do ljudi, postojte pred križem in recite: *Ljubil me je in dal samega sebe zame* (Galat. 2,20).

Tako, predragi, je Jezus nas ljubil. S čim mu bomo povrnili to velikansko ljubezen? Ljubimo ga, to je edino, kar Jezus od nas zahteva, a ne zahteva v svoj prid, ampak v našo korist. Če ljubimo Jezusa — pa tudi samo tedaj — postanemo deležni neizmernih in različnih zakladov milosti, ki nam jih je Jezus zaslužil na sv. križu. Ker sam govori v knjigi pregovorov: *Jaz ljubim nje, ki mene ljubijo, in ki me iščejo zgodaj zjutraj, oni me bodo našli* (8,17).

Po vseh pravih govorništva bi vas moral sedaj, predragi, obdelavati z lepimi in tudi ostrimi besedami, da bi res vzbudili v srcu ljubezen do Jezusa. Moral bi vas izpraševati, kakšna je vaša ljubezen do molitve in zatajevanja, cerkve in zakramentov, do sovražnikov, staršev, prijateljev, otrok, podložnih, predstojnikov, zapuščenih in osamljenih; moral bi vam kazati grozne nasledke za čas in večnost, dušo in telo, javno in zasebno življenje, ako nimate srca in smisla za ljubezen Jezusovo. Vse to bi moral storiti, pa ne bom. Storite raji to sami in sami prevdarite vse natanko in primerjajte svojo ljubezen z ljubeznijo sv. križa. In zakaj tega ne storim? Prvič, pomanjkuje že časa. Drugič pa, preljubi, če se vam ni srce vnelo v goreči ljubezni, ko smo premišljevali ljubezen Jezusovo na križu, potem vam sploh ni več pomagati, potem vas bi moral samo obžalovati, ker vsaka druga človeška beseda bi bila prazna in zastonj, ako vam ljubezni ne vžgo besede Jezusove, zapisane s krvjo Jezusovo na zemljo gore Kalvarije.

Hitim torej h koncu.

Vprašal bi še, kaj bi utegnilo ovirati in zadrževati vašo ljubezen do Jezusa Križanega. Morebiti strah pred ljudmi. Kajti če ljubite Jezusa, vas svet ne bo ljubil, niti čislal, niti hvalil, niti povelečeval, in če ste še tako pošteni in modri in učeni. To je res.

Da je strah pred grešnimi, posvetnimi mesenimi ljudmi največja bedarija, katero more zagrešiti pameten človek, veste. Da je pa strah pred ljudmi grdo izdajstvo ljubezni Jezusove, še nikdar niste pomislili. In vendar je tako! Jezus je za te kri prelil, prelil jo iz same ljubezni, a ti si gluh za glas krvi tvojega brata Jezusa, ki vpije s Kalvarije do tebe, ter rajši poslušáš glas tistih podlih v srcu in razumu praznih ljudi, ki so s svojimi neprestanimi trdovratnimi grehi Jezusovo kri prelivali zastonj. Strah pred ljudmi! Koga se nam je pa sploh bati, nam kristjanom? Boga? Ne: ljubiti ga moramo in zaupati vanj, tako zapoveduje. Satana? Ne: njega se moramo pač varovati, a sovražiti tudi iz srca, ker je sovražnik božji in sovražnik naš. Vidite, preljubi, bati se nam je samo samega sebe, bati se je samoljublja. In to te ovira, da ne moreš ljubiti Jezusa! Nič drugrega ne! Stopi pred križ. In odgovori: ti ljubiš zločnost in mesenost? ti ljubiš gnjilobni mir in pokoj? ti ljubiš tega in onega, kakor ga ljubiti ne smeš? ti ljubiš denar in čast, kakor da je tvoj Bog? Glej, vpričo križa natanko spoznaš, kako pogubonosna je ta tvoja ljubezen, ker ni ljubezen Jezusova, in ljubezen križa. Proč s to ljubeznijo, ki imena niti vredna ni, potem boš lahko ljubil tudi križanega Jezusa. Ako pa ne storiš tega, veš kaj te čaka? *Kdor ne ljubi Gospoda, bodi zavržen.* (1. Kor. 16,22.) Amen. *Fr. Salezij.*

2. Jezusovo trpljenje na Oljski gori.

V. Judež izda Jezusa.

Kaj mi hočete dati, in jaz vam ga bom izdal? Oni pa so mu privolili trideset srebernikov. Mat. 26, 15.

Komu izmed vas ni znana imenitna podoba slavnega slikarja Leonarda da Vinci: „Zadnja večerja“! V mnogih krščanskih hišah se najde kot hišni okrask in marsikateri jo ima v svojem molitveniku. Pa prigrdbice, ki nam pove, kako je nastala ta slika, ne pozna vsakdo. Zasluži pa, da vam jo povem, dasiravno njena resničnost ni povsem dokazana.

Med častitljivimi podobami, koje zapazimo na sliki, vzbuja prečudno obličje Jezusovo našo pozornost. Tako je imenitno, da so ga po tej podobi slikali vsi umetniki starejši in novejši. Pa izdelovatelju te podobe ni bilo lahko najti uzor za svojega Kristusa. Cele tedne, da mesece je iskal po cestah in ulicah, zlasti po kočvah, da bi našel pravo osebo. Tu naenkrat zagleda med

sv. mašo mladeniča zamaknjenea v iskreno pobožnost. Oči umetnika se uprejo v sklonjeno in vendar častljivo postavo. Pleča mu krijejo dolgi, kodrasti lasje in le en pogled v njegovo obličje zadostuje umetniku, da je našel tako dolgo iskano podobo. Vstopi se pred njega, ter mu razodene svoj namen. Mladenič, — sin imenitne družine, privoli. Minejo leta. Ena podoba za drugo je slikana na platno. Dvanajstkrat še je mojster iskal in našel podobe za svoje slavno delo. Ostane mu le še, slikati Judeža izdajalca. Zopet prehodi vso mesto; zdaj pa v istem delu, kjer kraljuje hudobija in strast. V nekem kotu najde človeka, ki se mu dozdeva najbolj pripraven za njegov namen. Poteze na njegovem licu in divji pogled razodevajo najbolj zavrženo bitje. Pijan komaj vidi umetnika, pa vendar hitro spozna, da se dá spet zaslužiti denar, kojega tako željno pričakuje, da zamore spet streči svoji divji strasti. Slikar poskusi slikati svoj model, ki se vselej odvrne, kakor hitro čuti, da oko umetnika preskrbno ogleduje njegovo obličje. Umetnik se v svoje veliko začudenje prepriča, da ima pred seboj isto osebo, ki mu je pred leti služila za sliko Jezusovo. Pa kako je spremenjen. Mesto mirnega obličja — nestalen pogled, mesto milobe — izraz strastne poželjivosti. On sam pripozna: skoz pijančevanje je prišel na kriva pota, se je odtegnil svoji družini, ter prišel na rob gotovega prepada. Iz Jezusa Judež! Zares pretresljiva pridiga!

Do slične podobe pridemo pa tudi mi danes v svojem postnem premišljevanju. Ogledati si hočemo brezbožnega Judeža, ki je iz ljubljenega učenca Kristusovega postal zavržen izdajalec svojega Učenika, zgražati se hočemo nad Judeževim izdajstvom, naj bi se tudi mi v prihodnje tem ložje varovali izdajstva po smrtnih grehih.

Nedogledno velika je bila hudobija, koju je učinil zlobni Judež nad svojim Zveličarjem, tako velika, da se z njo ne dá primerjati nebeno, še toliko človeško zločinstvo. Sv. evangelist nam božjeropni čin pohlepnega izdajalca tako le pripoveduje: *Tedaj je šel eden izmed dvanajsterih, ki je bil imenovan Judež Iškarjot, k velikim duhovnom, in jim je rekel: Kaj mi hočete dati, in jaz vam ga bom izdal? Oni pa so mu privolili trideset srebernikov.* (Mat. 26, 14, 15.) *Ko so pa to slišali, so se obveselili, in so mu obljubili, denarjev dati.* (Mark. 14, 11.) *In je dal besedo in iskal priložnosti, da bi ga izdal brez hrupa.* (Luk. 22, 6.) O neizrekljiva hudobija! neizmerna pregreha! Ko bi bil nesrečni apostol od velike nadležnosti Judov premagan, ali od njih goljufno ukanjen ali prisiljen izdal svojega Gospoda, bi imel vsaj majhen izgovor, s kojim bi mogel vsaj nekoliko tolažiti zbegano vest, a ravnal je popolnoma prostovoljno, brez vsake prošnje in sile.

O nedopovedljivo zločinstvo! Izdal ga je v trenutku, ko je malo poprej iz njegovih rok prejel premnoge dobrote. Kratko poprej je umival Gospod njegove grešne noge; kratko poprej ga je hranil s svojim sv. Rešnjim Telesom in napajal ga s svojo sveto Rešnjo krvjo. Brezštevilne milosti, koje je prejel iz rok božjega Učenika, so mu morale biti še živo v spominu. O grda nehvaležnost! Prodal je svojega Stvarnika, svojega Boga, Kralja angelov; krono vseh svetnikov, najdražji zaklad vseh vernih kristjanov. Izdal ga je za trideset srebernikov za ceno zavrženih sužnjev. Skoraj se dozdeva neverjetno, da bi se mogel človek, ki je cele tri leta občeval z Jezusom najsvetejšim, ter imel toliko priložnosti vzgledovati se nad tem uzorom vse svetosti, pogrezniti v toliko hudobijo. Glejte! kaj vse stori nenasitljiva lakomnost! Kam človeka privedejo neredne želje po zlatu in srebru, ako jih premalo zatira. Celo neki neverni pagan, ki je to premišljeval, vzklikne: „Auri sacra fames, quo non mortalia trahis pectora! O željni glad po zlatu, kam ne zapelješ ti človeškega srca!“ Kako povsem resnično je pač, kar v tem smislu piše sv. Pavel svojemu učencu Timoteju rekoč: *Kateri hočejo obogateti, padejo v skušnjave in zadrge hudega duha in v veliko nepridnih in škodljivih želj, katere potopé človeka v pogubljenje in končanje.* (I. Tim. 6, 9.) Zlate besede! ki se pa žalibog premalo upoštevajo dandanes, ko vse drvi le po dobičku in imetju, ko vse koprni le po zlatu in srebru, ne meneč se za Boga in nadnaravne dobrote, ter vse teži le po zapravljanju in posvetnih dobrih voljah brez vse skrbi za dušo in večne vrline. Da je le denarjev za igranje, za prevzetno obleko, za pijančevanje, za dober živež, za razuzdano življenje in nespodobno dejanje, pa se nič ne gleda na vest, ne na dušo, ne na večnost, ne na Boga, ne na hudega duha. Ni nobenega tako velikega in nesramnega greha, v katerega Judeževe besede: „Quid vultis mihi dare? Kaj mi hočete dati?“ ne bi zapeljale človeka. Nečistost, prešestvo, uboj, krvave vojske in pogubni dvoboji, izdajstva in kakor se že imenujejo vse hudobije, ki kakor hudourniki preplavijo in pustošijo zemljo, vse so nesrečen sad Judeževih besed: Kaj mi hočete dati? Te besede delajo krivične sodnike in sodbe, preobračajo pravde, preganjajo nedolžne, zatirajo uboge, učijo škodovati bližnjemu, jemljejo poštenje, so korenina vseh hudobij in mnogim, kakor Judežu, vzrok večnega pogubljenja.

Vedel je pa tudi Judež, kateri ga je izdal, za ta kraj, ker je Jezus s svojimi učenci pogosto tje hodil, (Jan. 18, 2.) Tako nadaljuje sv. Janez prigodbo Jezusovega izdajstva. Komaj se je Judež z Jezusovimi sovražniki pogodil, ter od njih sprejel sramotno ceno trideset srebernikov, je začel izmišljevat kraj, kje da bi ga izdal, da bi se to zgodilo na tihem, na skrivnem, brez hrupa in ne vpričo množice. In satan, njegov prekanjen svetovalec, mu tudi tu postreže s svojim zlobnim svetom; češ, da se to zgodi najpriložnejši na vrtu Gezemani, ker je dobro vedel, da je ta kraj Jezusu posebno priljubljeno mesto molitve. Judež je dobro vedel, kam da njegov Gospod najraje zahaja, pa je bil tudi prepričan, da je tam, kjer je Kristus, najbolje biti, le žal! da je to vedel v svojo škodo. Bolje bi mu bilo, da nikdar ne bi bil videl in poznal tega kraja, da tam ne bi bil izdal svojega Učenika. Enako bi marsikogar dušno stanje bilo koristnejše, da bi manj vedel, če svoje vednosti izrablja le v kvar svoje duše, zakaj le preresnične so besede pobožnega pisatelja, ki trdi: „Nevarno je vedeti to, kar rani vest, in razumeti, kar umori dušo.“ Za koliko mladih ljudi bi bilo bolje, da ne bi nikdar vedeli, kje da stanujejo njihovi vrstniki in vrstnice, ker so ravno tam izgubili svoje poštenje, ter svoje in drugih duše spravili v nevarnost večnega pogubljenja. Vedel je Ahan za škrlatast plašč, za zlato šibo in za denarje, koje so Izraelci zaplenili med obleganjem mesta Jerihe, ter se jih polastil zoper voljo božjo; zato pa je bil s kamenjem pobit in zasut. (Jos. 6, 7.) In koliko jih je, ki ne bi bili nikdar tatje postali, ako ne bi vedeli za to ali ono hranjeno stvar. Saj že prigovor veli, da priložnost naredi tatu.

V enem oziru moramo Judeža spretnega in premetenega imenovati, da je namreč za svojo veleizdajstvo izumil najprimernejši kraj. Le žal, da je svojo spretnost obrnil tako v hudo. Koliko je ljudi, kojim je Bog dal izredne talente, ki bi lahko učinili velike reči, a ker svojo nadarjenost obračajo le v hudo, stokrat toliko škodujejo, kakor bi lahko koristili človeški družbi. V hudo obračajo svojo razumnost vsi, ki jo zlorabijo v goljufijo, v krivico, v zapeljivost, v laž in prevaro, v zaničevanje božje, ki zasramujejo bližnjega, sebe pa prevzetno hvalijo in se napihujejo. Tako razumnost obsodi apostol s kratkimi besedami: *Učenost* (brez ljubezni) *napihuje*. (I. Kor. 8, 1.) Kdor si zaradi svoje učenosti preveliko domišlja, ljubezni pa z njo ne sklepa, on pod seboj tla izgubi in ker peruti (ljubezni) nima, naposled telebne na tla. *Modrost*

tega sveta je nespamet pri Bogu. (1. Kor. 3, 19.) Resnično moder je le, kdor ljubi Boga in njemu v čast obrača svoje duševne prednosti, kakor je to delal sv. apostol Pavel, ki o sebi spričuje: *Mislil sem namreč, da mi ne gre kaj drugega vedeti med vami, kakor Jezusa Kristusa, in njega križanega.* (1. Kor. 2, 2.)

Vedel je pa tudi Judež, ki ga je izdal, ta kraj, ker je Jezus s svojimi učenci pogosto tje hodil. Ponovimo še enkrat te besede, da izvabimo iz njih še drugi prekoristen nauk za nas. Zveličar je rad hodil na vrt Gezemani iz tega namena, da bi ločen od mestnega šuma v tih samoti ložje molil in častil svojega nebeškega očeta. Da je vedel tudi Judež za to priljubljeno svetišče svojega Gospoda, je prišlo odtod, ker je svojega Učenika večkrat tje spremljal, seveda s čisto drugim namenom. Jezus je zahajal na vrt Gezemani, da bi tam prosil svojega nebeškega Očeta za naše odrešenje, šel je pa tje Judež, da bi prodal Sina božjega. Šel je tje Kristus, da bi nam ohranil življenje, šel pa je v ta vrt Judež, da bi spravil v smrt našega Zveličarja. Kaj pač misliš hudobni izdajavec? Kaj delaš najnesrečnejši Judež? Kam se ti tako mudi, ti krvavi vojvoda Kristusove krvi željnih in žejnih Judovskih beričev? Ti hitiš na vrt, da bi spravil svojega Gospoda, svojega učenika, svojega prijatelja v ječo, v trpljenje, v smrt. Tako je najbolj priljubljeno mesto Kristusove molitve postalo za te kraj največje hudobije, prostor najhujše pregrehe. O Judež! naj bi bil ti le posnemal prelepi zgled svojega v molitev utopljenega Učenika na vrtu Gezemani, tvoja hudobija te ne bi bila spravila tako daleč.

Kristjani predragi! ki tolikokrat na kraj molitve, v Bogu posvečene cerkve zahajate; vprašajte se vselej resno: ali storite to pot s Kristusom ali z Judežem? Če pridete le-sem iz tega namena, da bi si tukaj izprosili milosti in blagoslova božjega, da bi zadobili tu odpuščanje svojih grehov, da bi skrbeli za svojo dušno zveličanje, potem le zaupajte! vi hodite le-sem s Kristusom, in prejeli boste, za kar prosite vsled Jezusove obljube: *Jaz vam povem; Vse karkoli v molitvi prosite, verujte, da bote prejeli in se vam bo zgodilo.* (Mark. 11, 24.) Ako bi pa v cerkev hodili brez pravega ali celo iz slabih namenov, ali se tam ne obnašali tako, kakor pristaja toli svetemu kraju, potem ni Kristus vaš spremljevalec na mašni poti. Kdor v cerkvi ni dostojen, tukaj dremlje, se z drugimi pogovarja, se po ljudeh ozira, se vznša s svojim oblačilom, se postavlja na ogled pohotnežem in po-

svetnjakom, on je Judežev tovariš, vreden in potreben onega biča, s kojim je Kristus prodajalce in kupovalce izgnal iz jeruzalemskega templja. In ravno to je, čez kar se Gospod tako milo potožuje pri preroku, rekoč: *Kako je to, da je moj ljubi v moji hiši storil toliko pregreh.* (Jerem. 11, 15.) Bog zna, koliko bi jih poboljšalo svoje življenje, koliko bi jih bilo pobožnejših v cerkvi, gorečnejših za čast božjo in skrbnejših za izveličanje svoje duše, ako bi jih mi ne pohujševali s svojim mlačnim, če ne pregrešnim vedenjem v cerkvi. Le vprašajmo se resno, kako je z našim vnanjim vedenjem, kako z našo notranjo pobožnostjo v hiši božji? Kje so v cerkvi naše oči? kje naše misli? kje naše srce? kje naš duh, naša molitev? Proč z Judeževimi tovarišiji, bodimo tovariši v cerkvi edino le s Kristusom.

Ko je bil slavni škof Mermillod še vikar v Genfu, je izpreobrnil neko protestantovko nevede s tem, da se je v cerkvi pred najsv. Zakramentom dostojno vedel. Imel je namreč navado, da je vsak večer nazadnje obiskal presv. Zakrament v cerkvi. Vselej je pri tem oskrbel večno luč ter pogledal, če so vrata dobro zaprta in če ni nikogar več v cerkvi. Ko je vse to opravil, je za nekaj časa pokleknil na stopnico pred oltarjem, na to se je pobožno s kolenom do tal priklonil, in poljubil tla v znamenje velikega spoštovanja do najsv. Zakramenta in potem se je povrnil domov. Ko je nekega večera misleč, da je sam v cerkvi, opravil svojo pobožnost in je ravno vstal, sliši šum, vrata se odpró in venkaj stopi neka plemenita gospa. „Kaj delate tukaj ob tej uri, gospa?“ nagovori jo Mermillod. „Kakor veste, sem jaz protestantovka“, mu ona odgovori, „bila sem pri vaših pridigah, ki ste jih imeli v postnem času o resnični pričujočnosti Jezusa Kristusa v presvetem Zakramentu; vaši dokazi so me prepričali o resničnosti tega nauka. Toda le en dvom sem imela — oprostite mi, da povem — namreč ta: „Mar sam veruje to, o čemur govori? Radi tega sem hotela videti, se li vi, če ste sami v cerkvi, tako obnašate pred sv. Rešnjem Telesom, kakor oni, ki v to veruje, sklenila sem, da se izpreobrnem, ako se tako vedete, kakor učite. Prišla sem in sem videla in verujem. Prosim, poslušajte mojo izpoved.“ — In ta gospa je postala odločna katoličanka v Genfu.

Ta zgled pa tudi nas uči, kako da naj bomo strogi v svojem vedenju v hiši božje.

In brž je k Jezusu stopil in je rekel: Zdrav bodi Učenik in ga je poljubil (Mat. 26, 49.) tako nadaljuje sv. Matevž zgodbo o Jezusovem izdajstvu. Judež spremljan od velike tolpe Jezusovih sovražnikov, beričev, hlapcev, vojakov in druge druhali se bliža svojemu Gospodu, stopi tik njega ter ga poljubi rekoč: Zdrav bodi Učenik! Ostudni hinavec! hlini se prijatelja, ima pa srce

polno sovraštva; Kristusa pozdravi, med tem ko ga nameni izdati; imenuje ga Učenika, pa v trenutku pozabi na njegove nauke, ga poljubi — pa ga izda. Mirno in krotko, kakor je to bilo lastno njegovemu usmiljenemu Srcu, odgovori Jezus svojemu nehvaležnemu učencu s pomenljivim izrazom začudenja: *Judež! s poljubom izdaš Sina človekovega?* (Mat. 22, 48.)

O koliko posnemovalcev ima hinavski Judež tudi med nami, ki se na zunaj hlinijo prijatelje, znotraj pa so smrtni sovražniki; ki imajo na jeziku sladek med, v srcu pa smrten strup; zunaj prijazno pozdravljajo, znotraj pa smrt želijo; v lice ljubeznjivo govorijo, za hrbtom pa z zobmi škripljejo; v oči hvalijo, v ne-navzočnosti po grajajo in zaničujejo. *Enaki so pobeljnim grobovom, ki se od zunaj ljudem lepi zde, od znotraj pa so polni mrtvaških kosti in vsake gnjusobe.* (Mat. 23, 23.)

Toda Judeževo hinavstvo je bilo kmalu razkrinkano. Imel je kmalu priložnost spoznati, kako grenko plačuje ta svet in hudi duh službo, ki se njima skazuje. Spoznal je, da so vsi njegovi načrti spodleteli, ter da si je mesto zaželjenega bogastva nagrabil le veliko duševno revščino, — pekočo vest, nemirno življenje, zraven pa srce brez zaupanja na boljšo bodočnost. Tedaj se je skesal in je nazaj prinesel trideset srebernikov velikim duhovnom in starešinom, rekoč: Grešil sem, ker sem izdal nedolžno kri . . . ter je šel in se z vrvjo obesil.

To je naravni konec njega, ki se drzne stopiti na prvo stopinjo lestvice, ki vodi navzdol — v pogubljenje. Ko bi pač vsak grešnik kar po prvem storjenem grehu spoznal, v kako nevarnost se poda, če izda Jezusa! A ker se v tem stanu prijetno počuti, na milost božjo dalje greši, se čedalje bolj oddaljuje od Jezusa, sam ne čuti več nevarnosti, za spomine k poboljšanju ne mara, se pogrezuje vedno globeje in globeje, dokler z ostudnim Judežem ne stori nesrečnega konca. Naj nas torej, predragi, zdrami žalostni zgled nesrečnega izdajavca Jezusovega, da v tem postnem času svoj dušni stan resno presodimo, da nesebično spoznamo, kako daleč smo tudi še mi na potu v pogubljenje, ter se po resnični pokori vrnemo na sicer ozko, a varno stezo, ki pelje v življenje, ki vodi za Jezusom. V ta namen pa pokleknimo pred Jezusa, proseči ga za milost, da v svojem sklepu stanovitni ostanemo, in molimo:

O najkrotkejši Jezus! ki si privolil, da te je eden izmed najbolj zavrženih grešnikov, ki so kedaj pod solncem živeli, s po-

ljubom izdal; kako zelo se mi bojimo, če pomislimo, kako daleč, da je zašel nesrečni Judež, kako globoko je padel tvoj apostol! Izmed tisoč ljudi si ti njega k sebi poklical, ga k apostolski časti povzdignil, tri leta ga z nebeškim naukom poučeval, ga dobrotljivo redil, mu zaupal svoje in svojih učencev premoženje, mu podelil dar čudežev, mu brezštevila dobrot skazal, si se ponižal k njegovim nogam, ter jih umival, ga hranil s svojim svetim Rešnjim Telesom, ga napajal s svojo sv. Rešnjo krvjo, si njega z lepim imenom prijatelja nagovoril in vendar — o kamenito srce! — se ni dal omeščati, je ostal trdovraten in Tebe, najdražji zaklad nebes in zemlje, za majhen in nevreden kup prodal. O Bog! kako se bo pa nam godilo? Kdor stoji, naj gleda, da ne pade (I. Kor. 10.) — kdor je v milosti božji, naj pazi, da je ne izgubi, da ne pade v enako globočino, kakor Judež. Ker pa v dobrem ne moremo ostati stanovitni, ako nas ti o Jezus s svojo milostjo no potrdiš, zato te pohlevno prosimo: Domine, salva nos! Pomagaj nam o Gospod, da ne pademo več v nobeden smrtni greh, da ne bomo z Judežem pogubljeni, temveč da do konca svojega življenja v tvoji milosti živimo in v njej umrjemo. Amen.

Iv. Rotner.

3. Komu se Jezus skrije?

Jezus pa se je skrila in je šel iz tempeljna.

(Jan. 8, 59.)

Z današnjo nedeljo se začenja v sv. cerkvi prav za prav skrivnostno ponavljanje trpljenja Gospodovega. — V hvaležni ljubezni žaluje in trpi sv. nevesta s svojim sv. ženinom, Zveličarjem. K sočutnemu žalovanju vabi tudi nas svoje otroke, in zato je v svoje bogočastje na današnjo nedeljo sprejela nekaj velepomembnih obredov: križe namreč zagrinja v višnjevo obleko, pri sv. maši opušča hvalnico: Čast bodi Očetu v listu da brati odlomek iz pisma sv. Pavla do Hebrejcev o večnem velikem duhovniku, ki samega sebe daruje v spravni dar za svoje ljudstvo: v evangelju pa nam pripoveduje, da se je Gospod skrila zato, ker so ga Judje hoteli kamnati v zahvalo, da se jim je razodel kot njihov Odrešenik. Vse to naj bi nas napolnilo s studom nad toliko nehvaležnostjo, z ljubeznijo do prizanesljivega Jezusa, pa tudi s strahom pred nespokornostjo: zakaj, kakor se je Jezus Judom skrila, tako se Bog skrije, se odtegne tistim

ki se trdovratno vstavljajo njegovemu klicu in mu v neveri obračajo hrbet. To-le resnico hočemo danes promisliti in si jo k srcu vzeti.

1. Iz današnjega evangelija se učimo, zakaj je Bog svoje izvoljeno ljudstvo zavrzel: to namreč, da se mu je Gospod skril, je bilo pomenljivo znamenje njihovega zavrženja.

Sin božji je prinesel resnico iz nebes in jo je učil med svojim ljudstvom. Toda Judje mu niso hoteli verjeti, kakor se Jezus sam pritožuje: *Če pa jaz resnico govorim, mi ne verujete* (Jan. 8. 45.) Zakaj mu pa Judje niso verjeli?

a) Je li bil njegov nauk neverojeten vsled osebnosti Jezusove? ker je bil Jezus preprostega stanu? Pa saj je Jezus z znamenji in čudeži dokazal, da je Bog, da je tedaj njegov nauk božji nauk, kakor sam pravi: *Ako ne delam del svojega Očeta, mi nikar ne verjemite; ako pa jih delam, in ako meni nočete verjeti, verjemite delom, da spoznate in verujete, da je Oče v meni in jaz v Očetu.* (Jan. 10. 37. 38.) Seveda, ko bi bili mogli Judje čudeže Jezusove vtajiti, bi bili to gotovo storili, tako pa so morali s sleporojenim priznati: *Ko bi ta ne bil od Boga, bi ne bil mogel nič storiti.* (Jan. 9. 33).

b) Morebiti mu pa Judje zato niso hoteli verjeti, ker njegov nauk ni bil čist, ni bil svet, ni bil vporabljiv v življenju? Pa saj mu celo njegovi najzagrizeniši sovražniki niso mogli tudi ne enega stavka dokazati kot neresničnega, ali nesvetega, ali nepraktičnega, za življenje neporabljivega; Jezus Kristus se na to tudi sam sklicuje, ko pravi: *Moj nauk ni moj, ampak tistega, ki me je postal. Ako hoče kdo njegovo voljo storiti, bo spoznal iz nauka, ali je iz Boga, ali jaz sam iz sebe govorim.* (Jan. 7. 16. 17). Ako pa je božji nauk, tedaj je gotovo čist in svet nauk in vporaben za življenje, ker Bog nemogočega od človeka ne tirja.

c) Ali morebiti Judom nauk Zveličarjev ni bil potreben v zveličanje? Judje bi bili seveda to radi videli, pa tudi zanje veljajo Gospodove besede: *Kdor ne veruje, bo pogubljen.* (Mark. 26. 16).

d) Kaj pa, ko bi Judje zato ne bili varovali, ker jim je manjkalo milosti, ki um razsvetljuje in voljo meči? Ta ugovor zopet zavrača Jezus sam, ko pravi: *Kolikokrat sem hotel zbrati svoje otroke, kakor koklja zbira svoja priščeta pod peruti, in niso hoteli!* (Mat. 23. 37).

Milosti razsvitljenja in dobre volje jim tedaj ni manjkalo. Bog sam je torej govoril Judom: božji je bil njegov nauk, božja so bila znamenja in čudeži, dokazi resničnosti njegovega nauka; božji bi bili tudi učenci tega nauka v njihovem življenju, ko bi bili verovali; božje je bilo plačilo, ki jim je bilo obljubljeno, ako bodo verovali; vera jim je bila v zveličanje potrebna, milosti razsvitljenja in dobre volje jim Bog tudi ni odtegnil — pa vendar niso verovali Judje, ker niso hoteli verovati. To je bil poglavitni vzrok njihovega zavrženja, trdovratnost v neveri, v kljub vsem dokazom.

Kristjani! Veliko je dandanes ljudi, ki niso nič boljši, v mnogih ozirih še slabši, kakor Judje. Brez števila jih je, ki so ravno tako neverni kakor oni, dasiravno je tudi zanje Bog razodel ravno tisto vero, potrdil jo z ravno tistimi čudeži, jo ohranjuje z ravno istimi učenci nepokvarjeno v sv. katoliški cerkvi; moderni neverniki se od Judov razločujejo le v tem, da so od Boga prejeli več milosti, da so videli v teku 19 stoletij več čudežev, da imajo v dokaz vporabnosti sv. vere zgodovino vernih narodov zopet 19 stoletij, da so krščeni v sv. veri, so ji prisegli zvestobo, se celo kristjane imenujejo, mej tem ko so se Judje temu imenu vstavljali in se Mojzesove učence imenovali, in vendar ne verujejo. Dobro si zapomnite, kar pravim: niso pa neverniki samo tisti, ki vse verske resnice taje, ki imajo celo krščansko vero za nespamet, ampak neverniki so tudi tisti, ki taje le eno ali drugo versko resnico: zakaj ko bi bil Jezusov nauk le v eni reči napačen, uničen bi bil s tem ves njegov božji značaj, da — Jezus ne bi bil Bog, ker Bog je neskončno resničen. Vzemimo tedaj le eno tako versko resnico, ki jo moderni neverniki taje; ta je oblast sv. katoliške cerkve. Kristjan, ki taji, da bi imeli škofje oblast zapovedovati tudi zunaj cerkve v vseh rečeh, ki so v kaki zvezi s krščanskim življenjem, kristjan tedaj, ki taji, da imajo škofje kot taki oblast segati tudi v politiko, tak kristjan je nevernik, nič boljši kot Judje, ker Jezusu odreka pravico, poslati svoje učence učiti vse narode in učiti spolnovat, kar jim je On zapovedal. Zakaj kdor odreka škofom oblast, učiti svoje vernike, kaj je prav in kaj ne prav, odreka s tem sv. cerkvi božje poslanstvo, in Gospoda Jezusa ima s tem za goljufa, ki je po tem takem učil in zapovedoval, v čimur ni imel nikake pravice. Tak kristjan ni nič boljši, kakor so bili oni krivoverci, o katerih sv. apostol Juda pravi: *Vrinili so se neki ljudje . . . hudobneži,*

kateri milost našega Boga prevračajo v razuzdanost in taje edinega Gospodovavca in Gospoda našega Jezusa Kristusa (v 4.)

Zato pa takega kristjana čaka s temi in z Judi vred enaka kazen.

II. *Jezus se je skrtil in je šel iz tempeljna.* Že prej se jim je parkrat vmaknil n. pr. v Nazaretu, ko so ga hoteli s hriba po strmimi doli pahniti; in pozneje zopet, ko je ozdravil sleporojenega in so ga hoteli kamnati; ko pa je obudil Lazarja, na kar so Judje sklenili umoriti ga na vsak način, tedaj se jim je Gospod za vselej odtegnil. V evangeliju sv. Janeza namreč beremo: *Od tistega dne tedaj so se posvetovali, da bi ga umorili. Jezus tedaj ni več očitno hodil mej Judi, ampak je odtod šel v kraj blizu puščave, v mesto, ki se imenuje Efrem, in je tam prebival s svojimi učenci.* (Jan. 11, 53, 54). Neverni Judje so tedaj pahnili Zveličarja od sebe, zato so ostali neodrešeni: zaprli so resnici vhod v svoje srce, zato so ostali v zmoti; vstavili so se klicu božje milosti, zato jih je Bog prepustil pogubljenju.

Glejte, ravno tako se godi tudi z novodobnimi neverniki: Kristusa nočejo videti, ne v cerkvi, ne v njenih služabnikih, zato se ne odeležujejo milosti zveličanja; glasu resnice iz ust njenih oznanjevalcev nočejo slišati, zato živé v zmotah; klicu božje milosti, ki doni v njihovi vesti, se nočejo odzvati, zato živé v grehah naprej. Sedaj pa vtihne Bog: in to molčanje božje je ravno tako strašno, kakor rjojenje v peklú: Bog jih je zapustil in zavr gel. Zakaj pa se nekateri neverni kristjani rajši s pametjo in Bogom skregajo, kakor pa da bi verovali? Iz istega vzroka, kakor Judje, o katerih pravi Jezus: *Vi ste iz očeta hudiča in hočete želje svojega očeta spolnovati.* (Jan. 8. 44). Še nikadar ni bilo slišati, da bi bil kak v srcu nepokvarjen človek postal neveren; „anima humana naturaliter christiana“ pravi Tertulijan; človek je od Boga in za Boga vstvarjen, tedaj ako živi tako, kakor je vstvarjen, po natorni postavi, ki mu je od Stvarnika v srce zapisana, kako bi mogel postati nevernik? Tem manj je to mogoče poštenemu kristjanu, ki ga podpira in varuje pred zmoto milost, ki jo je prejel pri sv. krstu in sv. birmi. Ko pa začne človek želje očeta laži in ubijalca od začetka spolnovati; ko mu začne razum temneti vsled slabega berila, slabih zgledov, slabih pogovorov, ko si omadežuje srce z velikimi grehi, ko začne strastem služiti, tedaj se začno majati stebri njegove vere, začne pokati obok njegovega verskega prepričanja, in bolj ko

napreduje v grehlih, bolj se mu ruši poslopje sv. vere, dokler mu slednjič skupaj ne pade; in človek, ki pravi, da nima nobene vere, samemu sebi daje spričevalo, da služi lažem in strastem, da je otrok onega, ki je oče laži in strasti. To naj bi vedeli vsi moderni neverniki, da bi se vsaj svoje nevere sramovali in se ne upali bahati z lažjo in strastjo. Sami jih poznate takih nevernikov dosti, pogledajte jih, kako žive, in ne bote se več čudili njihovi neveri. *Sleherni namreč, ki hudo dela, sovraži luč in ne pride k luči, da niso svarjena njegova dela.* (Jan. 3. 21).

III. Judje ne samo niso hoteli verjeti Jezusu, bogokletno so ga tudi napadali z besedo in dejanjem. Kaj so rekli Jezusu, ko jim je povedal resnico: „Ali ne govorimo mi prav, da si Samarijan in imaš hudiča?“ (Jan. 8. 48). Do takih bogokletij je Jude zapeljala njihova nevera.

Ravno to, če tudi v drugačnih oblikah, nahajamo pri nevernikih vseh časov, bogokletja in bogokrunstvo zoper vse, kar je svetega, ali s svetim v zvezi. Bogokletno napadajo krščanske resnice in čednosti, ki jih Kristus ukazuje verovati in izvrševati. Bogoskrunsko se norčujejo iz sv. zakramentov, ki jih je Kristus postavil v naše posvečenje. Hudobno napadajo duhovnike, ki jih je Kristus poslal, satansko sovražijo sv. cerkev in njenega poglavarja, s tem pa Kristusa samega, ki je rekel: *Kdor vas zaničuje, mene zaničuje; kdor vas sovraži, mene sovraži.* V kazen se jim nato Jezus skrije, jih zapusti, odtegne jim milost spreobrnjenja; ko bi najbolj potrebovali duhovnika, ga ne dobodo, ko bi radi prejeli sv. zakramente, ga ni, ki bi jih jim podelil, ali pa ne more do njih, ker ga drugi ne puste do njega. Marsikateri v obupu sklene svoje življenje.

IV. Na ono grozno bogokletstvo Judov je Gospod naravnost povedal, da vsled njihovega bogokletja in nevere ničesar ne zgubi na svoji časti, ker je Sin božji: *Moj Oče je, kateri me časti, o katerim pravite, da je vaš Bog... Resnično, resnično, povem vam, preden je bil Abraham, sem jaz.* (Jan. 8. 54. 58). „Tedaj so pobirali kamenje, da bi je vanj metali“. Od bogokletnih besed so prišli do bogokletnih dejanj. Človek, črv, prah zemlje, se upa roko stegniti nad živega Boga. Grozno! — Ali naj se čudimo, da je sedaj Bog zavrgel ta narod, ki ga je dosedaj tako ljubil, tako odlikoval? Ali naj se čudimo, da je to ljudstvo zgubilo Boga in tempelj in daritve, in deželo in prostost in spoštovanje pred svetom?

Kaj pa ali ni bogokletna nevera tudi že drugih narodov oropala milosti božjih in dobrót sv. vere? Kaj se je pred sto leti godilo po Francoskem? Kam je privedlo sovrašтво enciklopedistov do Boga in sv. cerkve francoski narod? Veliko let je še verno ljudstvo jokalo okoli prižnic, raz katere ni bilo več čuti božje besede, jokalo okoli spovednic, kjer ga ni bilo, ki bi jim bil olajšal srce, jokalo okoli oltarjev, ker se ni darovala več nekrvava daritev, jokalo na smrtni postelji po duhovnikih, ki jih ni bilo več, ker so bili pomorjeni ali pa v pregnanstvu. In še dandanes se Jezus še ni vrnil na Francosko tako, kakor je prej tam bival, ker brezverstvo in brezbožnost se tam šopirita. In če se ozremo po širnem svetu ali pa tudi po naši ožji domovini, se nam li ni bati, da se nam zgodi kaj podobnega, ker živimo v času, ko je nevera, je laž, je razuzdanost postala tako splošna, tako očita, tako mogočna, ko se ne božje, ne cerkveno ne družabno pravo več ne spoštuje, kose javno, na državne stroške po učiliščih sme tajiti Bog, na postavodajalnih krajih napadati vera, pod imenom ligvorijanska morala smešiti zakrament sv. pokore, ko se sme po javnih listih širiti brezbožnost, ko se sme napadati cerkev, kedar brani vero in čednost. Daleč smo že prišli, veliko dalje ne bomo več mogli. Splošni prevrat se nam čedalje bolj obeta: Bog daj, da bi se potem obrnilo na bolje. Sklepam z opominom sv. Pavla: *Ne dajte se nikomur zapeljati s praznimi besedami, ker zavoljo tega (teh pregreh) pride jeza božja nad otroke nevere. Ne bodite tedaj njih deležniki.* (Eph. 5. 6. 7.) Amen.

P. J.

Cvetna nedelja.

1. V šoli sv. križa.

VI. Sv. križ znamenje vere.

In povzdignil bo znamenje med narodi.
Izaija 5, 26.

Z današnjo, cvetno nedeljo stopamo, predragi, v sveti velik teden. Ni ga med vami, kateri bi vsaj približno ne umel, kaj pomeni in česa nas spominja ta sveti teden. Nikdar celo leto naj ne bi pozabili bolečin in trpljenja in smrti Jezusove, ki se skrivnostno vsak dan obnavlja na altarjih, a posebno v teh dneh se ponavljajo v naših mislih in naših srcih oni grozoviti in

strašni dogodki, ki so Odrešeniku vzeli življenje, a so dali življenje grešnemu rodu Adamovemu. V ta namen je sv. cerkev za ta teden postavila in določila premnogo svetih obredov in lepih opravil, ki naj bi nam kar najbolj živo pred oči stavili Gospodovo smrt in trpljenje. Obžalovati je pač, da se verniki tako silno malo udeležujejo teh svetih opravil. Ni danes moj namen, razlagati te sv. obrede, dasi bi bilo jako lepo in koristno: o tem se prav lahko poučite drugod iz raznih knjig. Tudi ni posebno težko umeti te obrede, če kdo le količkaj pazi ter pozna zgodbo Jezusovega trpljenja, bo precej našel, kaj pomeni to ali ono, seveda, če mu ni cerkev in božja služba sploh deveta briga, kakor se le prerado zgodi tudi med nami.

Prav na kratko bi vam le opisal en izvanredno ginljiv obred velicega petka, namreč razkrivanje sv. križa. Duhovniki pridejo k altarju v črni obleki in se vležejo na stopnjice, da tako do tal ponížani premišlujejo trpljenje Gospodovo. Potem se poje oddelek sv. pisma, ki govori o Jezusovem prihodu vstajenju, nato pa oni del stare zaveze, v katerem Bog ukazuje in predpisuje Judom jesti jagnje, ki je bilo predpoda božjega jagnjeta na križu umorjenega. Precej sledi pevanje pasijona, onega oddelka evangelija, kjer opisuje trpljenje in smrt Jezusa Kristusa. Ko je to končano, moli oziroma poje mašnik več molitev, v katerih sv. Cerkev prosi za vse ljudi, vernike in nevernike, pogane in jude, sploh za vse. In sedaj sledi razkrivanje sv. križa. Mašnik vzame v roke sv. razpelo, ki se nosi pri procesijah. Stoječ na tleh tik altarja obrnjen proti ljudstvu na listni strani najprvo odgrne levo roko Kristusovo in zapoje: „Ecce, lignum crucis — Glejte les križa“ in drugi duhovniki nadaljujejo: „na katerem je viselo zveličanje sveta“, na kar vsi pokleknejo in zapojejo: „Pridite, počastimo“. Potem stopi mašnik na srednjo stopnjico, poje iste besede in odgrne desno roko Zveličarjevo. Sedaj stopi na sredo altarja, odkrije ves križ, ga povzdigne in zopet poje: „Glejte les križa“. Na to nese križ na blazinico pred obhajilno mizo, ga tam položi, pred križem pomoli in poljubi Križanemu noge. Kaj ne, preljubi, kako živo in ganljivo nam ta obred predočuje slovesni trenutek prvega povzdigovanja Gospodovega na križu na Kalvariji? Katero verno srce bi ne bilo ganjeno in presunjeno, ko se vrši povišanje sv. križa pred našimi telesnimi očmi?

Sv. razpelo leži potem na blazini do velike sobote popoldne. In številna množica vernikov poklekujeta tja in spoštljivo poljubljata križ. Pa koliko, koliko jih je, ki poljubijo križ, ko pa vstanejo, so ravno tisti in taki ko prej! Kaj pomaga poljubljati križ, kaj pomaga morebiti potočiti tudi kako solzo, če si pa niste tega križa utisnili v srce, če si niste križa zadali na rame, če niste razumeli, kaj vam kliče sv. križ? V dosedanjih postnih pridigah prizadeval sem si vas poučiti, da razumete nauk in klic sv. križa. Povejte, predragi, kaj vam kliče sv. križ?

Kliče vam to, kar so pridigali preroki stare zaveze, kar je oznanjeval Janez Krstnik v puščavi, kar je Jezus tirjal od vseh ljudi, kar so apostoli vedno priporočali, kar nam sv. Cerkev vsakčas, zlasti pa postni čas, kliče: „Pokora, pokora, pokora!“ In ker vam beseda ni všeč in je zato nočete razumeti, me vprašate: „Kaj je pokora?“ Pokoro dela, spokorno živi kristjan, ki je s pomočjo milosti božje odmrll grehu, ki križa in zatajuje svoje telo in svoje počutke, ki premaguje strastna nagnenja in grešne razvade, ki se v vsem podvrže sveti, pravični a tudi usmiljeni volji Božji ter si resno prizadeva biti dan za dnem, od spovedi do spovedi boljši in popolnejši. To je pokora, ki jo nas uči sv. križ.

Pet ur ste že prebili v šoli sv. križa, pa niste tega razumeli, da niti slišali niste tega klica? Res ne? Nemogoče. Kristus umrje za naše grehe, nedolžen za nas grešnike: in to ne nagne k ponižni pokori? Strašno pravico božjo ste gledali, ki radi nas Sina božjega tako stiska: in ne prešinja vas spokorni strah pred samim seboj? Neskončno usmiljenje božje ste gledali na križu: pa hočete še zanaprej nalašč in predrzno grešiti? Nepopisne bolečine Jezusove vam niso privabile solz pokore? Še boste v nepokornosti iskali grešne prilike, še se srdili na sovražnike, še dajali pohujšanje, še ljubili meso in svet in nečimerno ljubezen, čeprav ste videli tako nerazumljivo ljubezen Jezusovo? Da, križ je napravil spovednik nad vami, ko vam je dal sv. odvezo, ali ta krlž vam ne bo v zveličanje, vstajenje in življenje, marveč v pogubo in smrt in prokletstvo, če ste se spokorili samo za par minut, ali za par dni, pa ne za stalno.

Škoda časa in truda, če ste hodili v šolo sv. križa samo z ušesi in očmi, le s telesom: srce in duh pa sta ostala pri umazanib knjigah, brezverskih časopisih, pregrešnih znanjih in grdih navadah. Kako bi se smeli upati Križanemu poljubiti rane na

veliki petek, če ni klic Jezusov po pokori ranil vašega srca v sv. postnem času. — Blagor pa onim, ki so v srcu in besedah klicali stoječ pred križem :

„Tebe, bodemo ljubili,
Greh sramotni zapustili,
Da se Tvoja Rešnja Kri
Kdaj nad nami ne 'zgubi.“

Spolnilo se bo nad njimi:

„In trpljenje prebridko
Za pomoč jim v smrti bo.“

Preljubi, zdelo se mi je potrebno opozoriti vas na pragu velicega tedna stoječe še enkrat na ta klic sv. križa, na klic pokore. Le kdor je ta klic umel in ga spolnil z udanim in radovoljnim srcem, bo mogel umeti in čutiti, kar se bomo pri sv. križu učili lepega in veličastnega v prihodnjih treh urah. Kdor ume žalostno resno stran križa, le tisti bo mogel umeti veselo in častljivo stran križa. Povem namreč kar naprej, da bom tudi na velikonočni praznik govoril o sv. križu, seveda velikonočnemu veselju primerno, in vas že danes prav vljudno prosim, da pridete v tako obilem številu k sklepu pridig o sv. križu, kakor ste se z vnemo vdeleževali dosedanjih postnih pridig.

Danes, šesto uro v šoli sv. križa, vam pa kličem: Glejte sv. križ, očitno znamenje sv. vere, in učite se ljubiti svojo vero. Da je sv. križ znamenje krščanske vere, to ni težko razumeti, to beseda sama pove. Ali da sprevidite, kako primerno in naši veri prikladno znamenje da je to, bomo preudarili to troje:

- 1.) Sv. križ je večni dokaz, da je naša vera resnična;
- 2.) sv. križ je opomin dolžnosti, ki nam jih nalaga naša vera;
- 3.) sv. križ je studenec tolažbe in milosti naše vere.

In ravno tega spoznanja, predragi, treba nam v naših modernih protiverskih časih prav posebno: Mi moramo biti do dobra o tem prepričani, da je naša vera prava, sicer je ne bomo branili do zadnjega. Veliko krivih ver je dandanas, da skoraj bi rekel: vsak, ki se ne drži prave katoliške vere, hoče imeti svojo vero in jo tudi poskuša drugim vbiti v glavo. Zato moramo biti trdno prepričani: naša sv. katoliška vera je prava. In tega nas uči sv. križ. Sv. križ nas pa tudi opominja, kaj jasno in glasno,

kaj moramo kristjani storiti. Saj ravno radi tega ljudje menjavajo svojo vero, ker je ne poznajo, ker mislijo kdo ve kaj nespametnega in nepotrebnega in nemogočega da jim nalaga vera. Sv. križ nam pove čisto natanko: to moraš storiti, a nam zato tudi pove, kaj bomo zato dobili. Ljudje so pač krivični, ker marsikaj zahtevajo, a zato ničesar ne dajo. Ne tako Bog. Zahteva marsikaj, a tudi marsikaj in več daje zato: če vestno spolnujemo svoje dolžnosti kot kristjani, ne bomo nikdar brez tolažbe.

Da bi vse to prav razumeli in spoznali, daj križani Jezus, v katerega čast in slavo govorim.

O veri govorimo. Pa kaj je vera? Kaj umemo pod to besedo?

Bog je človeka ustvaril zase, za večno srečo v nebesih. In povedal mu je, kaj naj stori, da pride k njemu, s čem naj si zasluži zveličanje. In to, kar je Bog človeku povedal, je vera. Človek pa je padel v greh, in v grehu je pozabil precej zelo, kaj hoče od njega Bog. In čim bolj so ljudje pozabljevali božjo vero, so si ustvarili svojo pogansko vero. In pri tem jim je pošteno pomagal satan. On hoče ljudi storiti vedno nesrečne. In to mu je kaj lahko, kakor hitro so ljudje pozabili, kaj jim je Bog povedal, in kaj hoče od njih. Če niso ljudje prepričani, da je njih vera resnična, če ne poznajo svojih verskih dolžnosti, imajo krivo vero ali pa postanejo sploh brez vsake vere. In satan zna napraviti, da je človeku vera zoperna, nadležna, pomaga mu pri tem še hudobni sprijeni svet ter po grehu popačena narava, ki res raji in ložje dela slabo ko dobro.

Predno je prišel Sin božji na svet, je satan na ta način brez števila ljudi pripravil v pogubo: vere ni bilo več, le mal del človeštva si jo je bil čudovitim potom ohranil; judovsko ljudstvo jo je nekaj imelo. In prišel je Gospod, ponoviti in popraviti je prišel vero, to nam tako silno potrebno vez med Bogom in nami, to edino pot, ki nas vodi k Bogu. Ko je dovršil to veliko delo učenja z besedo in zgledom, se je dal povišati na križu, in nas s tem zagotovil najprej, da je vera, ki nas jo je on učil, res prava, res tista, ki nas more pripeljati k Bogu, res tista, ki smo jo po grehu izgubili.

Poglejte le na križ, preljubi, in premislite, kje morete bolj jasno spoznati kakor tu, da je Kristus Bog? Pred krivičnimi

sodniki je slovesno zatrdil, da je Bog, in zato so ga obsodili v smrt. To je bila njegova pregreha, ker se ni hotel zlagati in reči: nisem Bog. In Judje ravno za to niso marali, ker tako so sklepali — če je ta Bog, moramo pač živeti, kakor nas uči, a ker ne maramo tako živeti, prisilimo ga očitno, da bo rekel, nisem Bog, in živeli bomo po svojih sprijenih željah. A Jezus se ni dal prisiliti, raji se je dal pribiti na križ in prebosti srce. Bo kdo za laž šel v smrt? Menda se bo raji zlagal, da uide smrti, ali ne? Glejte, preljubi, že samo to: Jezus pribit na križu nam kaže tako jasno in natančno, da je njegova in torej tudi naša vera resnično božja, prava. Vspričo tega dokaza ostane slep le tisti, ki želi iz umazanega srca, da bi vera ne bila prava. — Naj vam morebiti še dalje naštevam, kako nas sv. križ prepričuje o resničnosti naše vere? Kdo drugi more imeti tako ljubezen ko Bog, da v najhujšem dušnem in telesnem trpljenju moli za svoje sovražnike? Če moremo in moramo sedaj tudi mi odpuščati sovražnikom, storimo samo za to, ker je Jezus ukazal in storil, sicer bi tako gotovo ne storili tega, kakor gotovo niso znali odpuščati pogani. Cesarju Marku Avreliju je njegov prvi svetovalec prigovarjal, naj začne preganjati kristjane. In da bi ga razvnel zoper nje, pripoveduje mu različne izmišljene budalosti. Kot največjo po njegovi pameti pove: „Premisli, cesar, kristjani molijo za svoje preganjalce!“ Na to cesar: „Res, za preganjalce molijo? Potem jih ne bom preganjal, ker to je božja vera in ne človeška“. — Slišali ste zadnjič, da je Jezus umirajoč že odpustil skesanemu razbojniku grehe. Kdo more grehe odpuščati? Bog. Razumete to, no gotovo. — Veste tudi, da je Jezus, predno je izdihnil, zavpil z velikim glasom. Če človek, ki je toliko trpel kakor Jezus — in bolečine njegovega trpljenja skušali smo predzadnjič umeti — če tako raztepen in razdelan človek, ki je padel pod križem, da so mu ga pomagali drugi nositi, če tak človek trenotek pred smrtjo zavpije, potem moramo reči, to ni človek, ampak Bog-človek. Jezus, veliki čudodelnik, z velikim čudežem zaključil svoje zemsko življenje, in narava sama to potrjuje z izvanrednimi silovitimi dogodki; tako potrjuje in podpiše in zapečati ves svoj božji nauk in svoje božje delo in svoje čudeže, in stotnik takoj spričuje: »*Resnično ta je bil Sin božji*«. In za njim pridejo vsa stoletja v dolgi procesiji neštevilni, ki poklekajo pred križ, ga spoštljivo poljubljajo v zahvalo, da nam je Gospod v njem dal tako jasen dokaz, da

je naša vera prava in resnična. Saj ravno s tem, da častimo sv. križ, priznavamo: Bog-človek visi na njem, verujemo, česar nas je učil, hočemo storiti, kar nam je zapovedal.

Kdo torej ne spozna in ne razvidi: Sv. križ je znamenje resnice božje, resnične prave vere? Zares, s tem sv. križem odrešeni tega ne spoznavajo, a razvidijo jako dobro sovražniki vere, ker so sovražniki križa, pa še kakšni! Proč s križi: tako kličejo in tudi delajo. Prosim vas preljubi, če je križ norost in nespamet, kakor pravijo oni, čemu pa se hudujejo nad to norostjo oni, ki so tako silno svobodoljubni, ki hočejo, naj vsak počne, kar hoče; čemu tako sovraštvo do križa, če ni drugzega ko navaden les? Če je svet ob francoski revoluciji tako znorel, da je postavil grdo vlačugo na altar in ji zažigal kadilo: zakaj bi potem mi ne smeli, če hočemo, častiti sv. križ in poklekovati pred njim in biti v očeh sveta norci? Pustite nam vsaj to svobodo biti nori in neumni? Če ne: ste pa hinavci in lažnjivci s svojo prostostjo in svobodo.

Vam bom pa povedal, odkod toliko sovraštvo proti križu. Kaj si pač misli Jud, če vidi križ, ki so ga njegovi predniki tako zaničevali, ki mu je priča najgrozovitejšega umora Sina božjega, če vidi ta križ na naših altarjih, na kronah kraljev in cesarjev? Osramočen je. Križ kliče tem bednim ostankom zavrženega ljudstva: „Vi možje Izraelci! Umorili ste Jezusa iz Nazareta, začetnika življenja“. Pa vstal je od mrtvih, premagavec smrti. Vedite, da kri, ki ste jo sklicali nad se in je tekla na tem križu, ta kri vas preganja križem sveta do najdaljnih krajev. Ta križ je podpis obsodbe, ki jo je vam Bog zagrozil. Križ Jude osramoti in zato ga neznansko sovražijo. In Judje imajo denarja obilo. In s tem denarjem vabijo ljudi k odpadu od vere. Saj je znano, da je prostozidarstvo izrastlo izmed judovskega zavrženega ljudstva, Judje največ plačujejo framasonom in jih podpirajo; Judje največ tudi tiče za socijalnimi demokrati in jih gonijo v boj proti cerkvi. Koder je kaka velika sleparija al kak velik napad na vero: gotovo so Judje in njih denar zraven. Križ Jude osramoti, Judje pa križ sovražijo.

In kaj si mislijo naši moderni pogani, malikovalci mesa in zlata, ko vidijo križ? Sram jih je. Največji cesarji in veljaki sveta, pred katerimi se je tresel svet in so trepetali narodi, judovski duhovni in pismarji, rimsko starešinstvo in njega vedeževalci, grški modrijani in govorniki, braminci v Indiji in perzijski magi

ter drugih brez konca in kraja preobilo: vsi ti so snovali krvave načrte zoper križ, a snovali so jih zastonj in brez uspeha. Križani Bog zmaguje in *kraljuje Bog z lesa dol*, kakor napoveduje David. Znamenje naše sv. vere — sv. križ — blesti na naših zvonikih in poslopjih, blesti na vrhovih najvišjih gora in sredi prostranih poljan. Zmagovito kliče v svet: *To je zmaga, katera je svet premagala, naša sv. vera*. Resnice svetla luč po križu potrjena zmaguje in vlada povsod, koder se uklonijo križu. Vse-povsod drugod pa zagrinja zemljo tema nevere in dvomov.

Ni pa dosti, preljubi, da vero samo poznamo in imamo v srcu, ne, moramo po tej veri živeti, moramo spolnovati velike dolžnosti svoje, moramo biti praktični kristjani. Veliko vernikov tega ne stori. Zakaj ne? Enim se ne ljubi: boje se truda in boja, ki je neizogiben delež praktičnih kristjanov. Drugi se boje brezverskih ljudi, jezikov in sumničjenja: v službi Gospodovi je treba marsikaj žrtvovati, včasih tudi dobro ime do neke gotove meje. Večina pa v viharnem drvenju za kruhom in obstankom res pozablja na svoje krščanske dolžnosti. Treba jim je torej nekega vidnega znamenja, ki naj jih hitro in neprestano in jasno in točno opominja: živite po veri! Naši ljudje nimajo časa brati debele knjige, jih tudi ne marajo. In veste li kako drugo za to bolj pripravno znamenje, kot ono, ki je je Gospod Jezus povzdignil med narodi na Golgoti.

Spominja nas sv. križ velike odkupnine, katero je Kristus plačal na križu za naše grehe: kdo bi ne bil hvaležen od srca? Spominja nas sadov odrešenja: neskončna milost, v kateri dobimo odpuščenje in zveličanje, katera daje našim dobrim delom nebeško vrednost. In ko pogledaš sv. križ, pa se spomniš teh velikih dobrot, tedaj pač srčno zaželiš, da bi teh zakladov nikdar ne izgubil. Sveti križ pa nas tudi opominja, da moramo z milostjo Kristusovo sodelovati, se tudi sami potruditi za spokorno in dobrodavno življenje. Če je Kristus toliko storil za nas, bomo mi vsaj tisto malo storili, kar zahteva od nas. Gorečnost se razvema v naših srcih, gorečnost, ki nam olajšuje pokoro in posladi dobra dela. O kristjani, poglejte sv. križ in spoznajte, kako dragocene so naše duše: tu je zapisano, koliko so stale vašega Boga. Pa boste zanikrni, površni, mlačni kristjani? *Za visoko ceno ste odkupljeni: Poveljučite torej in nosite Boga v svojih telesih*. (1. Kor. 6. 20.). Narodi zemlje, ki ste se uklonili zveličavni veri, obstopite sv. križ in poslušajte, kaj se vam obeta, ko se bo pri-

kazalo znamenje Sinu človekovega na nebu. Plakali bodo rodovi zemlje in trepetali, vi pa se boste veselili, ker ste hodili pot križa. Zato sedaj in vsigdar, kadar se vam zdi križ težak in neprijeten, pomislite, da je vaš vzgled in vzor in začetek vere križani Bog, da je torej prva vaša dolžnost postati mu podobni. Očitno morate nositi svoj križ, kakor je On očitno križan bil, voljno ga morate nositi, ne mrmraje, kakor Simon iz Cirene, kakor je Jezus potrpežljivo in udano preстал smrt križa. Kristus je na svojem križu umrl, vi pa se boste na svojem križu zveličali in posvetili. Kadar pogledate križ, vam pridejo na misel vse te dolžnosti hvaležnosti, spokornosti, gorečnosti in samozatajevanja, pa pride na misel tudi konečna zmaga in plačilo. Tako glejte križ in počasi boste umevali in s prepričanjem ter radostjo govorili tudi vi dosedaj boječi spoznavalci križa: *Mi pa se moramo hvaliti v križu našega Gospoda Jezusa Kristusa, v katerem je zveličanje, življenje in vstajenje naše, po katerem smo bili odrešeni in osvobojeni.*

Tako in še večje veselje pa vas bo prevzelo in navdušilo ob pogledu na sv. križ, če me poslušate in si daste dopovedati, da je vidni križ Gospodov večni studenec tolažbe, ki jo tako obilno ponuja sv. vera. Tu pri križu najdemo pomoč, če ga počastimo, dobimo novih navdihov in vsodbude, pa tudi novih moči in jakosti.

Kaj mar ne potrebujemo pomoči za svoje življenje? Pojdimo, hitimo, tecimo h križu in molimo v imenu Križanega, vse bomo dobili. Luči, da najdemo pot po temnih ulicah življenja; modrosti in razumnosti, da si znamo pomagati v dvomih in negotovih položajih; poguma, da začnemo boj za nebesa, srčnosti, da vztrajemo v vseh nevarnostih življenja, junaštva, da si priborimo v vseh bojih palmo zmage in oljko miru. *V tem znamenju boš zmagal*, velja tudi nam. Potem postane sveti križ v naših rokah meč strašan sovražnikom, pa nam bo tudi svetel steber, ki gre pred nami kakor je šel pred Izraelci oblačni steber, in nam kaže pot skozi trnje in osat, temo in meglo, puščavo in močvirje — kvišku, proti sinjim višavam nebeškim.

Padli ste na potu čednosti? Brž napravite križ na svoje osramočeno čelo, spomnite se presvete Rešnje Krvi Gospodove, opomnite svojo dušo Kristusovega sodnega stola. Poklekните pred sv. križem, potožite mu svojo hudobijo in slabost, in pustite, naj se raztrga vaše srce sramu in kesanja, primite križ in

ne izpustite ga, dokler vam ne da blagoslova solz in spreobrnjenja.

V skušnjavah in bedi ne morete več vstrajati? Glejte na križ, na njega, ki vas ljubi, ki vam pomaga trpeti, ki bo kronal vaše trpljenje. Mlačno dušo poživi pogled na križ k novi gorečnosti in samo en pogled na to solnce ljubezni bo razveselil objokane in otožne oči.

In ko slednjič pride tudi vaša ura, pobožne križane duše, zaspite mirno v objemu in poljubu Gospodovem. Zaspite zaupno s križem v roki in na srcu, ta zvesti križ vas ne bo zapustil tudi onkraj groba ne in po njem vas bo spoznal večni sodnik kot svoje. Kakor se oče razveseli svojega sina, ko ga vidi čez toliko časa in ga vidi sebi v mladih letih enacega, tako se bo križani Jezus vas razveselil, vas, ki ste ljubili sveti križ in se zaradi križa Jezusovega križali sebe in postali tako njemu podobni.

Pozdravljen, tisočkrat iz srca torej pozdravljen, ti sv. križ, znamenje naše vere, opomin naših dolžnosti, luč in moč našega življenja, ključ sv. nebesih!

Na Japonskem je cvetela sveta katoliška vera v 16. stoletju mnogo bolj nego danes. Razna preganjanja so pobrala velikansko število kristjanov in dala cerkvi ogromno množico mučencev. Do vrha je prikipelo preganjanje leta 1638. Pod smrtno kaznijo je bilo tujim kristjanom prepovedano stopiti na Japonsko. Ta vihar so povzročili protestantski Holandci iz same nevoščljivosti, ker bi bili radi samo oni imeti vso trgovino, katero so dosedaj imeli tudi Španci. Ti so z lažmi podšuntali japonskega vladarja na katoličane. Pa Japonci tudi Holandcem niso prav zaupali, zato so izdali ukaz, da mora vsak, ki hoče stopiti v njih deželo, takoj iz ladje prišedši stopiti na križ, ležeč na tleh. In protestantski Holandci so to storili iz same dobičkaželjnosti.

Gotovo je bila to velikanska hudobija! Pa dandanes to ni nič novega, ko mečejo križe iz šol in zbornic in sodišč in palač, ko je toliko ljudi, ki sveti križ teptajo s svojim grdim in brezverskim življenjem. In zato je potreba bolj kakor prej kedaj, da spoštujemo, častimo in ljubimo sv. križ, to znamenito in pomenljivo znamenje naše vere.

Zato pridite kristjani, pridite zlasti veliki petek k sv. križu, k temu velikemu znamenju, katero je vsemogočni in vsesveti Bog povzdignil med narodi! To je naše znamenje, simbol naše vere, je zastava, pod katero služimo zvesto Jezusu, pod katero idimo v boj dan za dnem, je zastava, za katero bomo sodnji

dan zmagonosno in veličanstveno šli v nebeško veselje Gospodovo. *Glejte les križa, na katerem je viselo zveličanje sveta: pridite, počastimo ga. Amen.* *Fr. Salezij.*

2. Jezusovo trpljenje na Oljski gori.

VI. Jezus ozdravi Malha.

Vtakni svoj meč v nožnice, zakaj vsi,
ki za meč primejo, bodo z mečem končani.
Mat. 26, 52.

Izmed dolžnosti, koje nam nalaga naša sv. vera, se naši po grehu sprideni naravi nobena ne dozdeva tako težavna, kakor ona, ki nam veleva, iz srca odpustiti svojim sovražnikom, jih ljubiti, ter jim celo dobro storiti po svojih močeh. Človeku je le preveč prirojena lastna ljubezen, vsled koje sam sebi vse odpusti in spregleda, svoje napake le prerad olepšuje in opravičuje, svoje pregrehe za malenkosti ima, svoja dobra dela pa povzdiguje v sedma nebesa; med tem ko bližnjega obsoja brez vsega usmiljenja, njegove male pregreške na vso moč povekšuje in enkrat razžaljen le nerad roko poda k spravi. Naš božji Zveličar, dobro poznajoč to rano našega srca, je preskrbel prav krepko zdravilo s tem, da nam je naravnost ukazal ljubiti tudi svoje sovražnike rekoč: *Ljubite svoje sovražnike, dobro jim storite, ki vas sovražijo, in molite za nje, ki vas preganjajo in obrekujejo* (Mat. 5, 44.), zlasti pa, ko nam je med svojim trpljenjem podal toliko ginljivih dokazov dejanske ljubezni do sovražnikov. Enega teh zgledov hočemo danes premišljevat. Vrnimo se torej spet na Oljsko goro, stopimo na vrt Gezemani, ter oglejmo si našega Zveličarja v trenutku, ko on ozdravi svojega ranjenega sovražnika Malha, milo preseči, naj zgled krotkega Jezusa oblaži in omehča tudi naša trda srca, da bomo zanaprej milejši in bolj prizanesljivi do svojih sovražnikov.

Jezus krotki in iz srca ponižni
Upodobi naše srce po svojem Srcu.

Ko je nesrečni Judež pri zadnji večerji zavžil od Jezusa ponudeni pomočeni kruh, po katerem je šel hudi duh v njega, se je podal k višjim duhovnom, da se z njimi pogovori zaradi

izročitve svojega Učenika, naj bi pravočasno sklicali in oborožili hlapce in beriče, ter jih z njim poslali na vrt Gezemani. Vstal je pa tudi Jezus s svojimi zvestimi učenci od mize in po opravljeni zahvalni pesmi jih pelje na Oljsko goro. Kaj da se ima tam goditi, jim je sam napovedal z določnimi besedami: *Vi vsi se bote nad menoj pohujšali to noč; zakaj pisano je: udaril bom pastirja in razkropile se bodo ovce čede.* (Mat. 26, 31.) Ves zavzet in samozavesten pa ugovarja Peter rekoč: *Ko bi se ravno vsi pohujšali nad teboj, se jaz ne bom nikdar pohujšal.* (Mat. 26, 33.) Ko so torej učenci, ki so bili s Kristusom na Oljski gori, ugledali Judeža na čelu sovražne druhali oborožene z baklami, svetilnicami, z meči in z drugim orožjem, se je razvnelo njih srce k maščevanju, vsi razkačeni hočejo planiti na izdajalca in njegovo spremstvo, ter le še bojno povelje iz ust Jezusovih pričakujejo nestrpno vprašajoč: *Gospod, ali naj mahnemo z mečem?* (Luk. 22, 49.) Pri tej priložnosti se spomni Peter svoje slovesne obljube, s Kristusom trpeti ječo in smrt. In da ostane zvest tej svoji obljubi, potegne meč iz nožnice, udari, namenjen rešiti svojega Učenika, po hlapcu velikega duhovna, ter mu odseka desno uho. Mesto pohvale za svojo navidezno junaštvo, mora prenel učenc pa le slišati grajo svojega Gospoda: *Vtakni svoj meč v nožnice; zakaj vsi, kateri za meč prijemajo, bodo z mečem končani.* (Mat. 26, 52.)

Po svoji nezanesljivi človeški sodbi bi pač odobraval dejanje Petrovo, ki se je potegnil za svojega Gospoda, ter ga hotel rešiti iz rok sovražnih beričev in hlapcev. Vendar to ravnanje ni dopadlo Gospodu, ker se ni strinjalo s pohlevnostjo njegovega božjega Srca, iz kojega je izviralo toliko naukov in opominov k ljubezni in krotkosti, kakor: *Učite se od mene, ker jaz sem krotek in iz srca ponižen* (Mat. 11, 29.) in: *Ako te kdo udari na desno lice, pomoli mu še levega.* (Mat. 5, 39.) In ravno te nauke je potrdil dejansko, zabranivši Petru maščevanje nad sovražnikom in nas podučil z besedo in z zgledom, naj smo pripravljeni raje vse trpeti in izgubiti, kakor se s samovoljnim maščevanjem pregrešiti zoper ljubezen do bližnjega, naj radi prizanašamo svojim sovražnikom, jim dobro želimo, ter hudo z dobrim povračujemo. Kajti le, če sovraštvo povračujemo z ljubeznijo, krivico plačujemo z dobroto, razžaljenje pokrivamo s krotkostjo, le tedaj ravnamo kot pravi kristjani in vredni Jezusovi učenci.

Da bi se pa ne izgovarjali, da s svojo krotkostjo do sovražnikov razodevamo le svojo slabost, nam je pa božji Zveličar pokazal, kako močen je krotek človek, ki svojih moči ne rabi v maščevanje, pa ima zato zagotovljeno pomoč iz nebes. *Ali meniš, da ne morem prositi svojega Očeta, in bi mi poslal več ko dvajst legijonov aneglov?* (Mat. 26, 53.) Kristus Gospod je bil pravi vsegamogočni Bog, kojemu je dana vsa oblast v nebesih in na zemlji. Sami dve njegovi besedi: *Jaz sem*, ste imeli toliko moč, da so se zgrudili na tla vsi njegovi sovražniki in niso vstali, dokler jim ni privolil. Njemu služijo vsi angeli in nebeški duhovi. Če je zadostoval en sam angel, da je v eni noči pomoril 185 tisoč mož vojske kralja Senaheriba, ali bi ne bil mogel oni angel, ki je njega v molitvi potrdil, pokončati v trenutku vse njegove sovražnike in zasledovalce? In ako ne bi zadostoval eden sam, bi li ne mogel zaklicati na pomoč celo angelsko trumo, naj ga varuje sovražnega napada? *A kako bi se tedaj dopolnila pisma, ker se mora tako zgoditi?* (Mat. 26, 54.)

Glej krotko srce! kako močno si, ako žrtvuješ svojo telesno moč ljubezni do bližnjega in se ne maščuješ nad svojimi sovražniki. Tvoj sovražnik tebe zaničuje, ti krotko prenašaš in zdi se ti, da se nikdo ne poteguje za tvojo čast in pravico. Tvojo krotkost pa ti plačuje Previdnost božja s tem, da ti pošlje mogočnejšo pomoč angela variha iz nebes. *Ker svojim angelom je zapovedal zavoljo tebe, da naj te varujejo na vseh tvojih potih.* (Ps. 90, 11.) Ako pa je nebeški varih s teboj, kateri sovražnik ti more kaj škodovati? Ako je nebo na tvoji strani, koga se boš še bal? Ako je angel tvoj varih, kaj ti more satan storiti? Spomnimo se predragi! vselej, kolikorkrat smo razžaljeni, kadarkoli smo po krivici preganjani ali kadar škodo trpimo in že svojo roko k maščevanju nad sovražnikom vzdigujemo, spomnimo se, da bo naša čast rešena, našo dobro ime povrneno, naša škoda poravnana, ako ohranimo le mirno in krotko srce; ker z nami in za nas se vojskuje naš angel varih. Zato pa v jezi ničesar ne storimo, s čemur bi žalili svojega nebeškega tovariša.

Kakor pa nam spomin na pomoč iz nebes pomaga, ohraniti si pohlevno srce do sovražnikov, tako nam misel, da ne trpimo brez volje nebeškega Očeta, osladi vse od sovražnikov prizadete zopernosti. *Ne bom li pil keliha, katerega mi je dal oče?* (Jan. 18, 11.) je dejal Jezus Petru. Mi smo vajeni iz čaše, iz keliha, uživati le sladčice in prijetnosti in ko besedo „kelih“ slišimo

imenovati, mislimo le na radosti in prijetno uživanje. Kristus pa svojo trpljenje, koje je prestal v naše odrešenje na duši in na telesu, imenuje kelih, ker je vse trpel le vsled volje svojega nebeškega Očeta, ter se mu vse trpljenje v tem oziru dozdeva le prijetno. Nič ni hudo, nič ni grenko, kar pride iz roke tako ljubeznivega nebeškega Očeta. Naš Odrešenik ni gledal na to, od koga da je bil izdan, od koga da je bil vjet in zvezan, od koga da je bil zasramovan, bičan in križan, gledal je le na voljo svojega nebeškega Očeta, zato je tudi rekel Pilatu: *Ne imel bi nobene oblasti do mene, ko bi ti ne bilo od zgoraj dano.* (Jan. 19, 11.)

Predragi! da bi pač te misli Kristusove, bile tudi naše misli! Da bi tudi mi vselej tako sodili, da kelih nesreče, bolezní, težav, siromaštva, preganjanja, obrekovanja in drugih nadlog, katerega mi včasi moramo piti, pride iz nebes od našega najboljšega Očeta, ne pa od naših sovražnikov. Kako potolaženi bi bili potem v vseh nadlogah, kako radi bi prenašali vse težave, kako z veseljem pili kelih trpljenja. Kajti vse, kar mi pretrpimo hudega, Bog ne pripušča samo, temveč kar naravnost tako hoče. Če nam on tudi nalaga na ramo težke križe, če nam tudi pelina in žolča primeša kelihu življenja, vendar ostane dobri naš oče, ki nas ljubi, ne sicer z ljubeznijo, ki bi dopadla našim telesnim počutkom, temveč z ljubeznijo, ki je naši duši koristna. Njegova neizvedljiva previdnost najboljše pozna, kaj nam je dobro in kaj škodljivo, on nam pošilja vselej to, kar je za nas najboljše, četudi mnogokrat v obliki grenkega zdravila. Če smo torej radi izpraznili kozarec, ki so nam ga natočili in napili naši trije največji sovražniki: svet, naše meso in hudobni duh, zakaj pa bi ne hoteli piti keliha, katerega nam naliva in ponuja naš največji prijatelj, naš Bog in naš Oče? Nikar torej ne tožimo, nikar ne mrmrajmo in ne preklinjajmo keliha težav in bridkosti, ki ga nam vsak dan pošilja dobri Oče nebeški, temveč s Kristusom recimo: *Ne bom li pil keliha, katerega mi je dal Oče?* (ibid.) saj nam je kelih ljubezni, kelih dušnega leka, kelih večnega zveličanja.

In se je dotaknil njegovega ušesa in ga je ozdravil. (Luk. 22, 51.) Občudujmo tu predragi! neskončno usmiljenje in dobroto božjega Odrešenika. Ni mu bilo zadosti, da je razodeval do svojih največjih sovražnikov, ki so ga tirali v smrt, občudovanja vredno krotkost; ni bilo dosti, da se ni maščeval nad njimi, če tudi je imel moč in oblast; ni bilo dovolj, da ni kazal do njih nobene mržnje ne v besedi in ne v dejanju; ni mu bilo dovolj,

da je Petra posvaril, da bi tako obranil še druge sovražnike svoje pred njegovim mečem, ter da je zadrževal še druge svoje učence, naj bi ne prelivali krvi, hotel nam je veliko več pokazati še višjo stopinjo krotkosti s tem, da je celo tistemu, ki mu je najhuje prizadel, skazal svoje usmiljenje, ter mu ozdravil odsekano uho. O sveti način maščevanja! Le v šoli Kristusovi se moremo učiti takega maščevanja, da moremo toliko več dobrot skazovati svojim sovražnikom, kolikor večje krivice nam storijo. Peter ne bi bil z mečem udaril po Malhu, ako ne bi bil vedel, da je on najbolj žalil Gospoda. Kristus pa je ravno največjemu žalivcu skazal največjo krotkost in milost, naj bi tudi mi temveč potrpljenja in usmiljenja imeli do svojih sovražnikov, čim huje nam nasprotujejo.

Toda žalibog! koliko nam še pač primanjkuje do zgleda Kristusovega! Kako slabo napredujemo v šoli nebeškega Učenika, ko se za vsako najmanjšo krivico nad sovražniki hočemo maščevati in si vsako le navidezno zamero tako k srcu vzamemo, da je leta in leta ne moremo pozabiti. Obrekovanje in opravljanje, nesramna laž, krivične tožbe, sovraštvo, srd in druge enake pregrehe spričujejo dovolj, kako malo učencev ima šola Kristusova, v kateri on uči krotkost, usmiljenje in dobrotljivost do sovražnikov. Marsikateri misli, da že kaj posebno velikega stori, ako se le ne maščuje nad sovražniki; da bi jim pa tudi odpustil, z njimi govoril, za nje molil, ali jim celo dobro storil, to se mu kaj ne zdi. In vendar v božjih očeh nič boljši od nevernikov in malikovavcev ni, kdor svojim sovražnikom ne povračuje hudega z dobrim, kakor to spričuje sam Gospod z besedami: *Zakaj ako tiste ljubite, kateri vas ljubijo, kakšno plačilo bote imeli? Ali ne delajo tega tudi cestninarji? In ako pozdravljate le svoje brate, kaj storite več? Ali ne delajo tega tudi malikovavci?* (Mat. 5, 46. 47.)

Veličasten zares je zgled Zveličarjev, ki je na Oljski gori tako velikodušno ravnal s svojimi sovražniki. Spomnimo se ga vselej, kadar nam hudi duh stavi zapreke in težave pri spravi z našimi sovražniki. Vpoštevajmo v to svrhu pa še druge razloge, ki nam olajšajo spravo. Zmislimo se vselej na svoje lastne pregrehe in slabosti, primerjajmo svoj dušni stan z onim svojih sovražnikov in spoznali bomo, da smo pred Bogom veliko večji dolžniki, kakor oni. Ne pozabimo, da si s svojim vedenjem do sovražnikov sami pripravljamo merilo za ostro sodbo božjo, pri kateri bomo sojeni tudi mi: *S kakršno sodbo sodite, s tako bote sojeni; in*

s kako mero merite, s tako se vam bo odmerilo. Premišljajmo pa tudi radi zglede svetnikov, med kojimi najdemo toliko občudovanja vrednih dokazov ljubezni do sovražnikov.

Sv. Elizabeta je nekega dne posebno iskreno pred križanim Zveličarjem molila za svoje sovražnike ter Gospoda prosila, naj skaže vsem tistim kako posebno milost, ki so jej storili kedaj kaj žalega; in čim večja je bila krivica, katero so jej prizadejali, tem večja naj bo milost, koju naj jim podeli. Nato se jej Zveličar sam prikaže rekoč: „Med vsemi tvojimi molitvami mi ni bila nobena tako prijetna, kakor ta. Zavoljo te molitve odpustil sem ti vse grehe“. Sv. Katarina Sijenska se je maščevala nad neko gospo, katera jo je hudo žalila na časti, s tem, da jej je med dolgo boleznijo služila kot dekla. — Blaženi Baptista Verani iz frančiškanskega reda je imel navado reči: „Ko bi jaz obujal mrliče, bi bil manj zagotavljen, da me Bog ljubi, kakor če sem pripravljen dobrote skazovati tistim, ki mi storijo kaj hudega“. — Sv. Gvalbert je na veliki petek ginjen od pogleda na križanega Zveličarja odpustil morilcu svojega brata, z njim pokleknil pred sv. križ ter jokal, pa ga v prihodnje sprejel za svojega prijatelja. S to velikodušnostjo pa se je Bogu toliko prikupil, da mu je podelil milost, zmote svoje mladosti spoznati, svet zapustiti, ter vstopiti v samostan, v katerem je umrl kot svetnik.

Posnemajmo tudi mi zgled Jezusove ljubezni do sovražnikov, priporočajmo se v ta nam zlasti onim svetnikom, ki se odlikujejo po svoji krotkosti in milosrčnosti, kakor sv. Štefan, sv. Frančišek, zlasti pa se zatekajmo k najkrotkejšemu Srcu Jezusovemu na križu rekoč:

O Jezus, ki si na križu v svojih največjih bolečinah za svoje sovražnike molil, ti si nam zapovedal, naj tudi mi svoje sovražnike ljubimo in jim dobro storimo; da molimo za nje, ki nas žalijo in preganjajo; prosim te torej, o Jezus, usmili se vseh mojih sovražnikov in odpusti vsem, ki mi hudo želijo; saj menda sami ne vedo, kako hudobno delajo, ker sovražijo svojega bližnjega, ki bi ga morali ljubiti. Prosim te torej, o Jezus, daj jim pravo spoznanje, da bodo svojo hudobno dejanje spoznali, se ga iz srca kesali, se z menoj zopet podali v prijaznost in od tebe zadobili odpuščanje. Prosim te pa tudi moj dobrotljivi Jezus, daj mi pravo krščansko potrpežljivost, da bom vsa hudobna dejanja svojih sovražnikov voljno prenašal, vse v duhu pokore pretrpel in nikdar nehal moliti za nje ter želeti njih prijaznost. Amen.

Iv. Rotner.

Veliki petek.

1. V šoli sv. križa.

VII. Sv. križ, znamenje sreče in časti.

Vsak jezik spričuje, da je Gospod Jezus Kristus v časti Boga Očeta.

Filip 2, 11.

Povejte in pokažite mi družino, kateri bi ne bila bela žena smrt nekaj dni v koledarju začrtala s črno barvo. In ko se ob letu povrne dan, ko se je ta ali oni izmed vaših preselil v večnost, pohitite tja doli na pokopališče, da obiščete njegov grob, pridete tu sem v cerkev, da pomolite zanj, in greste domov, da potočite na skrivnem solzo hvaležnosti in ljubezni.

Nam vsem pa je v letu en dan dan skupne žalosti. Da je to dan žalosti in tuge, priča črna obleka duhovnikov in črne preproge in zavese, priča ta črna moja štola, priča ugasnjena večna luč in molk zvonov v zvoniku, pričajo lepoticja oropani oltarji in žalostne pesmi naše. — Kdo je tisti, ki je umrl današnji dan, kdo je, za katerim žalujemo s tako veliko in resno žalostjo? Pokažite nam njegov grob, zakaj imeniten in slaven mož je moral biti to! Preljubi, daleč, daleč od nas je njegov pravi grob; tu v cerkvi imamo le podobo, posnetek njegovega groba. In ta grob, ta božji grob je častitljiv. In ko gremo molit k temu grobu, ne molimo zanj k Bogu, ampak molimo njega Boga zase, in če nam kane solza iz oči, je po vsej in največji pravici solza hvaležnosti in ljubezni, a tudi solza ginjenega pri-srčnega veselja. Veselja?

Ali smem na veliki petek besedico „veselje“ sploh izpregovoriti? Na dan, ko je naš Gospod in Odrešenik, Bog-človek Jezus Kristus umrl za nas grešnike grozne smrti na bolečin in sramote polnem križu, je pač gotovo umestna in primerna naj-globokejša žalost, umestna posebno z ozirom na nas same. Kajti naši grehi so ga umorili, in zaradi svoje morebitne mlačnosti in površnosti, kateri še vedno ni mar prave in resnične pokore, imamo pač dosti vzroka žalovati.

Upati pa smem, da minoli postni čas ni prešel brez prave dušne koristi za nas. Vsaj enemu ali drugemu je posijala od sv. križa sem milost v dušo, mu genila in omečila srce ter je pregrela, da so v njem dozoreli trdni sklepi boljšega popolnej-

šega zares krščanskega življenja. Eno ali drugo, kar smo slišali v šoli sv. križa, smo si vendarle zapomnili za bodoče čase. Sv. križ Gospodov je tako tudi nad nami izkazal svojo čudotvorno moč. Od križa je prišla našim grehom in strastem in zmotam smrt in poguba ter tako prišlo naši duši življenje in zveličanje. In tega, preljubi, se smemo po vsej pravici veseliti, veseliti tako ozir sebe, kakor tudi ozir križanega Jezusa.

Trpel je, trpel nepopisno ta dan pred toliko in toliko leti, a danes ne trpi več, ampak zmaguje in se raduje sadov drevesa, ki ga je zasadil na veliki petek na Golgoti ter zamočil s predragoceno krvjo. Ko je visel na križu, je bilo krog njega zbranih le malo zvestih pristašev, velikanska večina mu je bila sovražno nasprotna ter ga je obsipala z zasmehom in sramoto. A danes? Kolika izprememba, ki potrjuje besede sv. Pavla, *da križ Kristusov ne pride ob moč*, in da je *beseda križa nam, ki smo oteti, moč božja*. (I. Cor. 1, 17, 18.) Koderkoli po širnem svetu se danes odpirajo vrata katoliških svetišč, povsod so hiteli in še hite verniki v obilnih množicah počastiti sv. križ, poljubiti rane Gospodove z vso ljubeznijo in spoštovanjem. Res, *vsak jezik spričuje, da je Gospod Jezus Kristus v časti Boga Očeta*. V časti božji je, taka čast se mu izkazuje vsepovsod pri rodovih zemlje, kakršna mu gre kot Bogu, in ta čast se izkazuje njemu, ki je visel na križu, kateri je bil Judom v največje pohujšanje, poganom v največjo sramoto in norost.

Vsak glas, vsaka usta, vsak jezik naj torej danes poje Križanemu častitljivo zmagoslavno pesem ter oznanuje čuda njegovega usmiljenja in njegove moči, pojmo, kar je pevala danes dopoludne sv. cerkev pri počeščenju sv. križa:

„Častimo Tvoj Križ, o Gospod, hvalimo in poveljučujemo Tvoje sveto vstajenje; zakaj po lesu križa je došlo veselje celemu svetu. — Gospod usmili se nas in blagoslovi nas; daj, da nam sveti Tvoje obličje, in usmili se nas!“

Ako vam, preljubi sedaj rečem: Za Jezusa je sv. križ sreča in čast, mi verjamete, kaj ne? Ali morebiti ne more biti srečen in češčen tak zmagovalec kakor je naš Odrešenik, ki je s križem svet premagal? Če vam pa rečem, da je sv. križ tudi za nas znamenje sreče in časti, ne zahtevam, da mi verjamete kar na prvo besedo, marveč šele potem, ko se bomo s pomočjo Križanega prepričali o teh dveh resnicah.

Predno pa se lotimo izvršiti nalogo sedme ure v šoli svetega križa, obrnimo se k danes povišanemu in poveličanemu in počeščenemu sv. križu in recimo še enkrat, kar smo tolikrat izgovarjali v sv. postnem času: „Molimo te, o Kriste, in te hvalimo, ker si s svojim križem svet odreši!“

Ni je besede, katera bi bila človeškemu ušesu bolj prijetna, ni je stvari, katero bi človeško srce bolj pozelelo, kakor je sreča: zanj se človek trudi in poti in peha; da, tako ga mika sreča, da dela greh, da žali Boga, misleč, da more v tem najti toliko zaželjeno srečo. In kako neizmerno plačilo bi dobil oni človek, koliko hvaležnost bi izkazovali od roda do roda tistemu, ki bi nam pokazal varno pot do sreče, trajne in neminljive.

Seveda bi moral ta človek biti otrok sveta: tem lažnjivim in gmotnim pristašem satanovega kraljestva — naj se tega zavedajo ali pa ne — tem bi verjeli tako, kakor otrok raji verjame sprijenim tovarišem, kakor pa pametnim; tem ste tudi res verjeli, in jim verjamete še sedaj. Samo enemu ne verjamete, tistemu, ki je včlovečena večna Resnica, tistemu, ki je pokazal, da je njegov nauk resničen s tem, da je sveto živel in za ta nauk umrl, Jezusu ne verjamete, kadar vas uči, da je sreča najti v križu in pod križem.

Saj smo verjeli, mi porečete. Ni res! Če bi bili verjeli Jezusu in pod križem iskali sreče, pa bi si bili ohranili mir srca in pokoj vesti, pa bi ne bili zagazili v blato in močvirje greha, pa bi vas ne bile preobvladale strasti, pa bi bili znali biti veseli veselih ur življenja, pa bi bili znali nositi krepko in možato težo in vročino dneva.

O preljubi, spreglejte vsaj danes vendar enkrat, da je vsa vaša časna in večna sreča v križu! Le če se držite križa — tako onega pravega križa, na katerem je viselo daritveno Jagnje nove zaveze, kakor duhovnega križa, t. j. nauka križanega Jezusa — torej le če se križa držite, bodo blagoslovljena vaša dela, boste imeli Boga in z njim vso srečo. Ob svoji smrti nam je Gospod zapustil dvoje: svoj križ in svoje kraljestvo. Njegov križ je grenka in bridka, človeku zoprna dedščina, njegovo kraljestvo je pa slavna in častitljiva dedščina, katero so že premnogi pozeleli, a je niso dosegli. In zakaj je niso dosegli? Kdor hoče s Kristusom kraljevati, mora držati s križem. Mati Cebedejevih sinov,

Janeza in Jakopa, je enkrat pristopila k Gospodu in je prosila: „Daj, da bosta moja dva sinova sedela v tvojem kraljestvu ob desni in levi.“ Brata sta bila mater naprosila, naj ona za nju prosi, ker si sama nista upala. Zato pa se Jezus obrne naravnost k njima, rekoč: „Ne vesta kaj prosita! Bosta li mogla piti moj kelih?“ Kelih piti se v sv. pismu pravi: trpeti, in znamenje trpljenja je križ. Koliko kristjanov je podobnih onima apostoloma! Preko križa bi šli radi brez križa v veselje Gospodovo. A ne gre. Ah, je pač izumrl med nami oni slavni rod svetnikov, ki so križ ljubili in prosili trpljenja!

In pogledjte sedaj, koliko sreče je dobil svet od križa, pod katerim znamenjem se je boril cesar Konštantin. „V tem znamenju boš zmagal“, mu je bilo obljubljen. In zmagal je, in padlo je poganstvo s svojimi surovimi in nečloveškimi nazori o družini, o delu, o otrokih, o ženah, o revežih. Vsem revnim in zatiranim je prišlo osvobojenje in sreča po znamenju sv. križa. Ko bi križ takrat ne bil zmagal na bojišču, kdo ve, kako bi se bile spremenile razmere krščanstvu na škodo. — Poglejmo oni veliki boj med polumesecem in križem, med Turki in kristjani, pod katerim je tudi naša ožja domovina, naša Dolenjska, toliko trpela. S kakšno silo so se najhujših strasti razpaljeni mohamedanci vrgli nad naše kraje, in ne enkrat, ampak skoro dve stoletji. Kdo je zlomil to kruto moč? Sv. Janez Kapistran, frančiškan, je s križem v roki navduševal maloštevilno krščansko vojsko, da so porazili ljute Turke. Ko bi sv. križ ne bil ljudi vzdrževal v hudih teh bojih, bi bržčas danes tudi ti kraji bili v turški oblasti. In da sreča ne cvete ne rodbini, ne ženi, ne človeštvu sploh, tam koder je namestu križa polumesec, ni težko verjeti. O zmagah sv. križa bom obširneje govoril veliko nedeljo; za danes rečem le: po vsaki zmagi sv. križa se je utrjevala sreča narodov v tej meri, v kakršni nastopa silovito naglo nesreča tam, koder križa ni. Poglejte samo Francijo, koder so križ vrgli iz šol in sodišč in palač, in ga bodo kmalu vrgli tudi raz zvonike: So li srečni? O svetosti zakona, tej temeljni podlagi človeške družbe, se tam skoraj niti govoriti ne more, zato pada leto za letom število prebivalstva. Podkupljivo je tam vse, veliki in mali gospodje, in imenitni ljudje še bolj ko preprosti, ki so rešili vsaj nekaj vere. Na prisego nihče ne more več zidati, ker se ne vrši več pred križem. Je to srečen narod, srečna država?

Koder ni križa, mi molčite o sreči!

Poglejmo le še krščansko družino, katera ima sv. križ na odličnem mestu ter tudi tako živi, da ni treba Boga zakrivati, češ, da bi ne videl njih početja in nehanja.

Ali je taka družina srečna? Je.

Sicer sv. križ ni zapah pri vratih, da bi smrt ne mogla v hišo. Tudi les sv. križa ne odvrne vsake nevihte in viharja. Ali vse, kar trpijo udi te družine, ko imajo oči uprte v sv. križ, je zapisano v knjigi življenja, in čaka jih stoterno plačilo pri njem, ki je skesanemu razbojniku obljubil sv. raj. Družina, versko mlačna ali celo brezverska, trpi isto ali celo manj, a trpi z nevoljo in s kletvijo in pekel ima tu, v peklu tam bo združena spet v trpljenju. Kolika tolažba, ta misel na vstajenje in plačilo, ker oboje nam je Jezus obljubil in nas zagotovil s svojo smrtjo na križu! In tu je zaslužil tudi toliko drugih milosti in pomoči, da je najde vsakdo za svoj položaj dosti. Revni ste? Križani bolj, še obleke nima. Bolni ste? Križani — no saj beseda pove — je na trdi križ z žebliji pribit. Pomanjkanje trpite? Križanemu nihče ne obriše potu, ne dá hladilne pijače. Čast in dobro ime so vam vzeli? Bolj vas pač ne zaničujejo kakor Jezusa, ki pa moli za sovražnike. — Tudi v najbolj krščanski družini se včasih sporečeta mož in žena, morebiti eden ali drugi tudi pade; tudi v najboljših hišah so semintja otroci nepokorni. Pa kje so tisti lepi verni časi, ko je moral nepokorni otrok poklekniti pred križ in najprej Jezusa prositi odpuščanja, potem je pa sprejel svojo kazen? Moreta li križu vedno udana zakonska pogledati križ in še kuhati jezo, in še gojiti mržnjo in sovraštvo med seboj? Ali si ne bosta pred križem segla v roke in si podala roke in poljub sprave? Kaj naj brezvernega moža, kaj naj versko mrzlo ženo nagne, da si odpusti, da spolnujeta tudi najtežavnejše in najbolj zoprne dolžnosti z vso ljubeznijo in požrtvovalnostjo? Brez križa živijo in živijo nesrečno, brez križa umrjejo in umrjejo nesrečno.

Preljubi! Prevdarite še sami, kolika sreča prihaja od svetega križa, in sicer časna sreča, to povdarjam. Da ni možno doseči večne sreče brez križa, pač menda veste.

O sreči tega duhovnega križa samo par besedi.

Zmagovati hočete v skušnjavah? Potem nikar ne spite!

Palmo in krono hočete imeti? Ne smete ubežati!

Samo dvoje nam je dano na voljo: Ali v času križ nositi, živeti po naukih križa: ali pa v večnosti brez nebes. Srede tu ni. Kdor ne nosi križa, kdor se ne pokori njegovemu nauku, ga bo moral nositi v peklu. A tam ne bo njega, ki nas tu kliče tako milo-ljubeznivo: *Pridite k meni vsi, ki ste trudni in obteženi, in jaz vas bom poživil.* Tako jasno nam je Gospod sam rekel: *Kdor mojega križa nase ne sprejme, in ne hodi za menoj, mene ni vreden.* In: *Kdor hoče iti za menoj, zatajaj samega sebe, vzemi svoj križ in hodi za menoj.*

In sedaj še eno besedo, vi otroci sveta s svojo križu nasprotno modrostjo mesa! Vi pravite, da veste drugo pot do sreče, bolj zložno in manj trnjevo? Laž je to! Zakaj nam pa Kristus ni pokazal te poti!? Zakaj je svetniki niso iznašli? Zakaj ne hodi nobeden pameten in pošten kristjan za vami? Vemo, vemo dobro, kam pelje vaša pot in že danes obžalujemo oni strašni dan, ko boste vi slepci-vodniki in slepci-zapeljani, padli v jamo, iz katere ni rešitve. Zato ne gremo za vami, ampak se hočemo uvrstiti v eno dolgo, dolgo procesijo, v kateri nese vsak njemu primeren križ ter stopa za njim, ki nese največji in najtežji križ, za Jezusom gremo!

Drugo, kar človeka najbolj mika na svetu, in čemur vse žrtvuje, tudi Boga in nebesa, je pa čast. Neznansko gledamo na to, kaj porekó o nas ljudje, ni nas skrb, kaj poreče Bog. Skrbni smo za čast pred ljudmi, pa ne pred dobrimi marveč sprijenimi, ki imajo greh za čast ter poštenost za sramoto, a ni nam mnogo na časti pred Bogom, ki je edini in najvišji Sodnik v tem. Prave, v očeh božjih vredne časti, daje pa nam sv. križ. Kdor je išče drugod, ne bo je našel, pač pa ga zadene sramota in večna nečast.

Taka bosta kakor Bog, je rekla satanska kača Evi, in Eva je verjela in zahrepenela je po tej časti, in padla je v greh. Pohlep po časti biti enak Bogu jo je zapeljal. Poglejte otroke! Kako radi se igrajo gospode in gospe. Glejte rimske cesarje: po božje so se dali častiti in še živim so zidali templje. V tem išče človek svojo čast, da bi bil podoben in enak Bogu. Učenec v tem vidi svojo čast, da posnema svojega učitelja in mu je podoben. Tako uči Gospod: *Učenec ni čez učenika, ne hlapec čez svojega gospodarja. Učencu je zadosti, da je kakor njegov učenik, in hlapcu kakor njegov gospodar.* (Mat. 10, 24.). Vojakova čast je v tem, da stori in dela kakor njegov zapovednik. Zato pa nam veleva

sv. Pavel: *Bodite posnemavci božji, kakor preljubi otroci.* (Ef. 5. 1.). *Prosim vas, bodite moji posnemavci kakor sem jaz Kristusov.* Zato pravi sv. Pavel v pismu do Galačanov, da so oni, ki so Gospoda Jezusa Kristusa, križali svoje meso z njegovimi hudimi željami in grešnimi strastmi. Tako torej celo krščanstvo ni družega, ko križanje, in kristjani križani ljudje, in njih kralj križani kralj. Kakor se sedaj sramuje svet križanega Boga, tako se bo enkrat križani Bog sramoval sveta, enkrat ob sodbi bo to.

Iz vsega tega torej sprevidite, preljubi, da je naša čast v tem, da posnemamo Boga. In k temu je samo en pripomoček: nositi svoj križ. Kralj, kateremu ste prisegli zvestobo, nima cvetličnega venca na glavi, ampak trnjevo krono, tega kralja palica ni iz zlata, ampak je sv. križ. In če nočete z njim trpeti, ne boste z njim poveljani. Le pojdite k otrokom sveta, če boste tam našli, česar si želite, a vedite, da tam najdete samo dim in pene, ne pa časti in povišanja vašega.

Človeški otroci iščejo dalje časti v tem, da služijo imenitnim gospodom. Ali ni torej največja čast služiti Gospodu vseh gospodov, Bogu? Ljudje s svojo službo zaslužijo samo denar in priznanje, kristjani pa s svojo službo zaslužimo nič več in nič manj ko Boga samega. In viden je postal naš Bog v drugi osebi, v včlovečenem Sinu Božjem, v križanem Jezusu, na križu povišanem zato, da bi ga vsi videli in mu vsi služili.

Nikar ne zavidajte, otrok sveta, da služijo svojim minljivim malikom. Naj se valjajo v prahu pred mogočnjaki zemlje, da jim vržejo kako ime, naslov ali plemstvo. Naj se le bližajo prestolom z upognjenim hrbtom, prestolom, katere bodo snedli molji in črvi, prestolom, na katerih sedé oni, kateri bodo kmalu prah in pepel. Mi pa služimo Gospodu Bogu nebeškemu. *Bog me varuj, da bi se hvalil s čim drugim, nego s križem Gospoda Jezusa Kristusa.* (Gal. 6. 14.). Ta kralj ne umrje, to kraljestvo ne preide, v svoji moči se igra z zemljo in na migljaj njegov se sučejo svetovi. Obljubil mi je večno življenje, in da mu verjamem, je svojo kri dal zame, in služim mu iz ljubezni in hvaležnosti, in križanemu služiti mi je čast in slava, ki ne bo jenjala na vekov veke.

Slednjič iščejo ljudje časti v tem, da so pri visokih gospodih vsaj v milosti, če jim že ne morejo biti podobni in enaki in

če jim ne morejo služiti. Mi pa smo po sv. križu Jezusovem postali dediči božji in bratje Jezusa Kristusa. — O preljubi, ko bi vam mogel z žebli, s katerimi je bil pribit kralj slave, ko bi vam mogel z njegovo presveto krvjo zapisati v srce to preveliko in prelepo resnico. Križ, ki ga dan na dan gledate na naših cerkvah in altarjih ter v svojih stanovanjih in ob potih in cestah, ta križ naj vas neprestano spominja te resnice: Bog nam bo radi križa Jezusovega dal nebesa, Jezus nam je na križu postal brat, ki ima z nami usmiljenje, ki nam hoče, ki nam more pomagati, samo da pridemo k njemu. Kaj se ni Gospod Bog res milostno ozrl na nas, da nam je po križu svojega Sina dovolil tako čast in slavo? Kako časté cesarjevega sina! Zakaj? Cesarjev sin je in enkrat bo zasedel cesarski prestol. Mi pa smo sinovi božji in bomo enkrat s Sinom božjim vred posedli božje kraljestvo. Seveda se posvetnjakom zdé to prazne besede, ker se govori o prihodnjih rečeh, a se vi pečate samo s sedanjimi, a prazne niso gotovo ne, saj je Bog človek trpel in umrl za te resnice. Le hodite po zmotnih svojih potih, a sreče in časti našli ne boste, ne tu ne tam. Tu vas bo radi vaše verske mlačnosti par puhloglavcev in nepoštenih ljudi častilo in hvalilo, a tam vas bo Bog obsodil v kazen, katere vas rešit je stalo Jezusa križ in trnjevo krono, a se vi za to odrešenje niste marali meniti. Le hodite, a mi ne gremo za vami!

Nebo in zemljo kličem danes na pričo, da sem ob vznožju križa pokazal pravo srečo in čast kristjanovo. Živega Boga kličem na pričo, da mi ni znano nobeno drugo ime, s katerim bi mogli rešeni in zveličani biti, kakor ime križanega Jezusa. Križanega samega kličem na pričo, da sem vam govoril čisto resnico, in živeli boste srečno in večno, če se potrudite iskati srečo in čast v križu Jezusovem. Vas same kličem na pričo, da sem vam povedal vse to ter nisem ničesar skrival in ne boste imeli izgovora sodnji dan, ko pride Gospod Jezus sodit s svojim križem. O, ko bi mogel danes in tedaj doživeti to srečo, da bi videl imena vas vseh zapisana na sv. križu Jezusovem z neizbrisnimi črkami, da bi bili vi, vi vsi pravi učenci križa, odkritosrčni častivci križa, resnični otroci križa!

Ko sem vam začel govoriti o sv. križu, izbral sem si rek: *Mi pa se moramo hvaliti v križu našega Gospoda Jezusa Kristusa.* Nič čudnega ni, če se je ta ali oni presenečen in osupnjen pogledal, češ: v križu naj se hvalim? A upam, da ste po-

lagoma spoznavali, da je res v križu čast in veselje in sreča naša. Ko bomo pa gledali prihodnjič veličastne zmage križa, kdo se bo mogel ustavljati svetemu in mogočnemu navdušenju, da ne bi vzkliknil s sv. Cerkvijo:

„Častimo Tvoj križ, o Gospod, hvalimo in poveličujemo tvoje sveto vstajenje; zakaj po lesu križa je došlo veselje celemu svetu.“ Amen.

Fr. Salezij.

2. Jezusovo trpljenje na Oljski gori.

VII. Jezusa vjamejo.

Jezus tedaj, ki je vedel vse, kar je imelo čejenj priti, je naprej stopil in jim rekel: „Koga iščete?“

Jan. 18, 4.

Danes obhaja sv. cerkev spomin najglobokejše žalosti za voljo smrti Zveličarjeve. Vsega sveta pozornost se tugepolno obrača proti svetoslavnemu mestu Jeruzalemu, kjer se je današnji dan vršila najkrivičnejša obsodba, kar jih pozna vesoljna zgodovina. Mi pa hočemo, zamaknjeni v tiho premišljevanje, ostati danes daleč od mestnega šuma zdívjanih Jeruzalemčanov, ter rajše obiskati oni prostorček, ki smo si ga že izvolili kar v začetku sv. postnega časa. Šestkrat smo se že v tem postu mudili na Oljski gori, v vrtu Gezemani, ki je bil posvečen po Jezusovi molitvi, pokropljen od njegove sv. Krvi, ki je bil priča njegove velike dušne žalosti ter tolažbe po angelu, njegovega izdajstva po Judežu ter njegove milosrčnosti do sovražnikov. Danes pa vzemimo slovo od dragega spomina polnih višav Oljske gore, ter recimo z Bogom! priljubljeni vrt Gezemani, poln žlahtnih cvetlic Jezusovih čednosti, kojih prijetna vonjava nas je tako močno krepčala v dnevih minulega posta in pokore! Le eden prizor iz zgodovine Jezusove, iz trpljenja na Oljski gori, si še hočemo za spomin seboj vzeti, podobno ujetega Jezusa si pred oči postaviti.

Skoraj se človeku dozdeva neverjetno, da bi se dobili ljudje toliko zlobni, toliko predrzni, da bi si upali položiti roke na njega, ki je gola svetost in nedolžnost, ki je pravi vsemočni Bog. Bilo bi pa to tudi nemogoče, ako ne bi bil Jezus sam svojim sovražnikom nasproti šel, se v njihove roke podal,

ter za trenutek takorekoč popolnoma skril svojo božjo moč in neskončno veličastvo, kakor nam ta dogodek poroča sv. evangelist Janez, rekoč: *Jezus tedaj, ki je vedel vse, kar je imelo čezenj priti, je naprej stopil in jim rekel: Koga iščete? So mu odgovorili: Jezusa nazarenskega. Stal je pa tudi Judež pri njih, kateri ga je izdal. Kadar jim je tedaj rekel: Jaz sem, so odstopili in padli na zemljo.* (Jan. 18, 4—7.) Stopimo za nekaj trenutkov na vrt Gezemani in občudujemo neizrekljivo moč Jezusove besede. Že je bila na vrtu pripravljena krvi željna truma vojakov, hlapcev, beričev in veliko število drugega izvrška ljudi. Vsi so polni sovraštva in jeze do Jezusa. Kakor srditi volkovi stojijo okoli krotkega in nedolžnega Jagnjeta, nestrpno čakajoč še zadnjega migljaja svojega tolovajskega voditelja, izdajalca Judeža. Veselijo se že, da se bodo mogli brez vsega napora polastiti svojega plena; ne meneči se za peščico plahih učencev se s ponosom ozirajo na svojo veliko trumo, ter stavijo vse svoje zaupanje na svoje orjaško orožje. Tu odpre božji Zveličar svoja usta, z dvema besedama jim naznani, da je on tisti, ki ga tako nestrpno želijo najti, in presilna moč Jezusovih besedi vrže kakor strela iz jasnega neba na tla doslej tako srčne orožnike. O človek! kako omahljiva je pač vsa tvoja moč v primeri k božji vsemogočnosti. Le za trenutek je božji Zveličar odgrnil zagrinjalo človeške podobe, ki je prikrivala njegovo božje veličanstvo, in na mah so onemogli popadli v prah zemlje vsi drzni preganjalci.

Predragi! če je beseda Sinu božjega v trenutku, ko je on po tolikih prečutih nočeh, po toliki prestani žalosti, do dna srca užaljen po grdem izdajstvu nehvaležnega učenca bil ves oslavljen, če je pravim beseda Zveličarjeva vpricho bližnje smrti bila tako mogočna, da so na tiste glas na zemljo popadali vsi njegovi sovražniki, koliko moč bo imela beseda iz ravno istih ust šele sodnji dan, ko je ne bo spregovoril mili Odrešenik, temveč oster Sodnik? Če je on kot krotko Jagnje k sodbi peljan z dvema besedama strl in uničil celo trumo in zmagonosno moč srditih Judov, kolik strah, koliko zmešnjavo, kolik jok in stok bo povzročila njegova beseda šele na dan največje nadloge, na dan božje jeze, tisti veliki in najbritkejši dan, ko bo z veliko častjo in oblastjo prišel sodit žive in mrtve! Če je na sam rahli glas od sovražnikov obleganega Zveličarja, na mili pogled njegovih dobrote polnih oči odreklo orožje v rokah hrabrih vojakov in

možatih hlapcev, kako bo pač sodnji dan strahu in obupnosti utripalo tvoje pregrešno srce, kadar bo kot oster Sodnik bolj treskal nego govoril, kadar bo tebi, o grešnik, kazal križ svoje smrti, svoje petere krvave rane in ti s presunljivim glasom božjega Sodnika očital celo tvoje pregrešno življenje z onimi besedami, s kojimi je nekdanj iznenadil in spreobrnil preganjalca Savla na potu v Damask rekoč: „Jaz sem tisti Jezus, kojega si ti v življenju preganjal, zaničeval in sovražil.“ Kako grozovito in neznosno bodo takrat donele te besede po ušesih revnega grešnika. V svoji obupnosti bodo med jokom in glasnim ihtenjem trepetajoči klicali: *Ve gore padite na nas! Vi hribi, pokrite nas* — pred ostrim obličjem srditega Sodnika! Zatorej predragi! sedaj, dokler nam usmiljeni Odrešenik še čas milosti in pokore ponuja, porabimo dobro še ostale trenutke svojega življenja, izprašujmo resno svojo vest, ali ni morebiti s kakim smrtnim grehom obložena, in premislimo, kako bi se nam godilo, ako bi danes v takem stanu morali stopiti pred vsevednega sodnika, ter iz njegovih ust slišali pretresljive besede: *Jaz sem*. Le ta glas bo pravičnim vesel in ljubezniv, grešnikom pa strašnejši nego gromske strele bobnenje. Izvolimo torej sedaj kar hočemo: strah ali veselje.

Angleški kralj Henrik II. imel je zakladnika z imenom Stantley, ki je poneveril veliko svoto denarja iz državnega zaklada, zraven pa živel brez vsega strahu misleč, da je goljufija kralju neznana. Bržkone je hotel celo stvar prikrivati, dokler pozneje krivice ne poravna. Toda kaj se zgodi? Nekega dne pokliče kralj zakladnika, ki nič hudega ne sluti, pred se, ter mu v nenavadno pretresljivem glasu reče: „Sedaj pa hočemo skupno napraviti račun o tvojem gospodarstvu.“ Pri teh besedah se trese revni krivičnik po vseh udih, obledi ter pade nezavesten na tla. Bilo je prepozno za njega; ura računov je dotekla, preden se je nadejal. Da ne bodo kje tudi na nas imele tako strašen vpliv besede našega Sodnika, bodimo vsak dan, da, vsako uro pripravljeni, „ker ne vemo ne ure, ne dneva“.

Ko so od Jezusovih besed omamljeni in ob tla podrti sovražniki spet od zemlje vstali, jih Jezus v drugič vpraša: *Koga iščete?* in oni mu odgovorijo: „Jezusa nazarenskega“. Jezus je odgovoril: Povedal sem vam, da sem jaz; ako tedaj mene iščete, pustite te iti — da so se dopolnile besede, katere je rekel: *Katere si mi dal, nisem nobenega izmed njih izgubil.* (Jan. 18. 8, 9.) Te besede razodevajo veliko skrb, ki jo je imel Jezus za svoje učence. Ubranil jih je pred sovražniki, ter ni hotel, da bi

se bilo kateremu kaj žalega zgodilo ali da bi z njim ujeli ter zvezali tudi katerega njegovih učencev. Zato je sam sovražnikom naproti šel, zato jih je vprašal: *Koga iščete*, in zato jim je večkrat povedal, da je on tisti. Med tem, ko je bil do drugih oster in resnoben, je bil do svojih učencev dobrotljiv in prijazen, med tem, ko je druge z besedo vrgel na zemljo, je svoje učence ohranil stoječe. Imel je večjo skrb za svoje, nego za se. Voljno se je dal ujeti in zvezati ter pred sodnike peljati, da so le učenci ostali brez škode. O Jezus! Kako so pač tvoji učenci pri tebi zaslužili tako skrb in pozornost? Ko si ti na vrtu Gezemani osamljen molil: *Moja duša je žalostna do smrti*, takrat ni bilo nobenega učenca blizo, da bi te tolažil. Ko si se ti boril s smrtjo in v svojem krvavem potu ležal na zemlji, ni prišel nobeden izmed njih, da bi te od zemlje vzdignil. Ob času tvoje molitve na Oljski gori so učenci vsi zadremali in trdno zaspali, dasiravno si jih dvakrat iz spanja budil in opominjal k molitvi rekoč: *Čujte in molite, da ne pridete v skušnjava*. (Mat. 26, 41.) A ravno v tem se nam kaže neizrekljiva in nesebična ljubezen Jezusova, da se ni oziral na zasluženje svojih učencev, temuč le na svoje dobrotljivo Srce in zato jih je varoval in branil rekoč: *Ako tedaj mene iščete, pustite te iti*. (Jan. 18. 8.)

Kaj ne predragi! kako hvaležno je pač, služiti tako dobremu Gospodu, kakor je Kristus! Kako varno in veselo je hoditi za tako skrbnim Učenikom! Med tem, ko nas vsi drugi prijatelji ob času nesreče zapustijo, ob času nevarnosti od nas zbežijo, nas ne pogledajo ob času pomanjkanja, pa Jezus k nam pristopi, nam pomaga in nas ne zapusti tudi v največji sili. Jezus je dobro vedel, da zlobni Judje niso imeli le do njega, temveč tudi do njegovih učencev smrtno sovraštvo, zato jih je pravočasno opozoril rekoč: *Ko bi bili iz sveta, bi svet svoje ljubil; ker pa niste iz sveta, ampak sem vas jaz od sveta odbral, torej vas svet sovraži . . . Ako so mene preganjali, bodo tudi vas preganjali* (Janez 15, 19. 20.), — pa jim je v odločilnem trenutku priskrbel tudi svojo dejansko pomoč. Na tem, da nas svet sovraži, je pač malo ležeče, da nas le Jezus ljubi. Nič nam ne škoduje, ako nam svet hudo želi, da nam le Jezus dobro hoče. Ne smemo veliko za to marati, ako nas svet preganja, da nas le Jezus sprejme. Skrbimo le, da vselej Jezusovi ostanemo, potem bo tudi on nad nami spolnil svojo obljubo: *Katere si mi dal, nisem nobenega izmed njih izgubil*. (Jan. 18, 9.)

Ko je naš Odrešenik oboroženi druhali že vdručič razodel, da je on tisti, kojega iščejo, se je obrnil do velikih duhovnov, do poglavarjev tempelja, in do starašin ljudstva rekoč: *Kakor nad razbojnika ste prišli z meči in s kolmi. Vsak dan sem bil pri vas v tempeljnu, in niste stegnili rok po meni; toda to je vaša ura in oblast teme.* (Luk. 22, 52, 53.) Judje so celo noč bedeli, premišljevali ter se posvetovali, kako bi Jezusa ujeli. Spravili so skupaj veliko število hlapcev, pripravili so baklje in svetilnice, vse preskrbeli z orožjem, ter vse potrebno pripravili za lov na Jezusa. Po noči so skupaj prišli, zbrali se v obilnem številu, se močno oborožili, so hiteli, na vse strani pazili in že komaj čakali, da izpolnijo svoj pregrešen sklep ter vjamejo Jezusa.

Kako pač to prizadevanje in skrb judovskih tolovajev nas osramoti! Nobeden trud jim ni prenaporen, nobena skrb prisitna, nobena stopinja pretežavna, da bi le ugonobili Jezusa, mi pa nobene skrbi nimamo, da bi si ohranili njegovo milost. Oni so bedeli Kristusu v škodo, mi pa spimo v našo lastno škodo, ko si nič ne prizadevamo, pomnožiti milost božjo. Oni so premišljevali ter se med seboj posvetovali, kako bi mogli bolj gotovo Jezusa vjeti, mi pa nič ne premišljujemo, ter svojega srca in svoje pameti nič ne vprašamo za svet, kako bi mogli Jezusu bolj dopasti. Zato pa pravi Gospod: *Otroci tega sveta so modrejši v svojem rodu, kakor otroci luči* (Luk 16, 8.) t. j. posvetni ljudje so razumnejši, poslužujejo se bolj pripravnih pripomočkov in se bolj trudijo, doseči svoje časne namene, kakor Jezusovi nasledovalci za svoje večno zveličanje. Posvetneži skrbijo za svoje časne reči, svoj dobiček, se trudijo v skrbi za svoje truplo, mi pa le malo mislimo na Boga, na dobiček dobrih del, na zveličanje svoje duše. Posvetneži nič ne zamudijo za svoje pogubljenje, mi pa še prsta ne ganemo za svoje zveličanje. Zato nam veljajo besede bogaboječega Tomaža Kempčana, ki pravi: „Za časno skrb daljna pota obhodimo, za nebeško kraljestvo pa komaj eno nogo od zemlje vzdignemo.“ O da bi bili mi vsaj pol toliko skrbni za dušo, kakor smo za minljivo telo! Zato se pa učimo od svojega Odrešenika, kako pripravn in goreči naj bomo, kadar se gre za našo dušno zveličanje. On je tistim, ki so ga zasledovali, sam naproti šel, se sam ovadil, jim svoje roke k zvezanju ponudil, ter se jim dal peljati, kamor so hoteli. Kristusova pripravnost naj osramoti našo duhovno lenobo, njegova srčnost naj vzdrami našo neodločnost, da bomo

za zveličanje svoje duše bolj nagli, bolj skrbni, pripravljene iz ljubezni do Boga vse storiti in trpeti, ter celo umreti. *To je vaša ura*, je rekel Kristus. Ena sama ura trpljenja, kojo darujemo Bogu, nam prinese več plačila, kakor celo življenje v službi sveta. *To je vaša ura*. Vse ure našega življenja so v naši oblasti, zato ne pustimo nobene brez dobrega dela in brez skrbi za zveličanje, ker ne vemo, ob kateri uri pride Gospod, da nas, kadar pride, najde pripravljene.

Straža tedaj in poglavar in hlapci Judov so Jezusa popadli in zvezali. (Jan. 18, 12.) Kolika je pač judovska predrznost! Malo poprej jih je Jezus s samo besedo na zemljo vrgel in vendar sedaj niso nič boljši, kakor poprej. Mesto, da bi sedaj molili in občudovali njegovo vsemogočnost, so ga le popadli, ga zvezali z vrvmi in verigami, okrog njega zaničljivo skakali, kričali in se veselili. (Izaija 9.) Zakaj pač, o Gospod! nočeš z eno besedo osramotiti svojih zasramovalcev, zakaj nočeš na mah raztrgati sovražnih vrvi in verig, kakor je raztrgal junak Samson vrvi Filištejcev, ki so ga zvezali? Kristus je bil močnejši nego Samson, ter bi bil mogel brez truda kakor pajčevino raztrgati vezi svojih rok, ali on tega ni storil, da bi nas rešil spon hudega duha. *Vrvi grešnikov me obdajajo.* (Ps. 118, 61.)

Ljubljeni v Gospodu! naše grešne misli so tiste niti, s kojimi smo mi spletili močne vrvi za Kristusovo vezanje. Naša trdovratnost in naše železno srce v nespokornosti so tiste težke verige, s kojimi je bil obložen naš Jezus. Dal se je zvezati z vrvmi in okleniti v verige, da bi nas odvezal in odklenil od pekla, h kojemu smo priklenjeni z grehom. Dal je zvezati svoje roke, ker so naše roke polne krivice in grešnega dejanja; dal je prevezati okoli pasa svoje telo, ker mi nočemo prepasati svojih grešnih želj. Ko bi mi v trenutku, ko so brezvestni Judje okoli Jezusa motali vrvi in verige, bili stali na Oljski gori, gotovo tega ne bi mogli gledati tako hladnokrvno. Ko pa naša svojevolja in naši grešni počutki Jezusa uklepajo, jim pa pustimo kar proste brzde. *Duh naših ust, maziljeni, gospod (Kristus) je bil vjet v naših pregrehah* (Thren. 4, 20.) toži Bog pri preroku. Kolikokrat grešimo, vijemo nove vezi okoli Kristusa. Zato pa nehajmo plesti vrvi za vezanje Jezusovo in kovati novih verig za njegovo uklepanje, zvežimo in uklenimo raje svoje grešne počutke in recimo kleče našemu Odrašeniku:

O najdobrotljivejši Jezus! Da bi nas spravil v varstvo otrok božjih, si se dal z vrvmi zvezati ter okleniti v verige, pa si privolil, da so te tvoji sovražniki tako oklenjenega vlekli in suvali čez potok Cedron. Jeli mogoče, da bi mi pri takem pogledu še v grehah ostali? Svojim pregrešnim željam vse privolili ter vse pripustili svojim razuzdanim počutkom? Nikakor ne, o Gospod! Temveč kakor si ti hodil zvezan in oklenjen od naših grehov, tako hočemo se tudi mi znanprej tebe okleniti in hoditi za teboj. Tvoje zapovedi, o usmiljeni Odrešenik, bodo tiste vrvi, ki naj nas v prihodnje vežejo na te, in ljubezen do tebe, o Jezus, bodi tista zlata veriga, s katero hočemo k tebi priklenjeni biti, tako uklenjeni hočemo, kakor jetniki tvoje ljubezni, živeti in umreti. Amen.

Iv. Rotner.

Velikonočna nedelja.

1. V šoli sv. križa.

VIII. Sv. križ, znamenje zmage.

Ako Kristus ni ostal, je prazno naše oznanjevanje,
prazna je vaša vera. 1. Kor. 15, 14.

Aleluja! Zmaguje lev iz roda Juda. Gospod je vstal iz groba, aleluja, ki je za nas visel na lesu, aleluja! „Kje je smrt? kliče sv. Avguštin. Išči jo v Kristusu in ni je več. V njem je bila smrt, pa je umrla v njem“. Smrt, ki je cel svet spremenila v velikansko pokopališče, ta smrt leži danes sama v grobu. Premagana je od njega, kateri je veliki petek s svojo smrtjo poplačal dolg in nas odrešil, a je veliko nedeljo dovršil svoje odrešenje s tem, da nam je s svojim vstajenjem zagotovil tudi naše bodoče vstajenje. Smrti, večne smrti za nas ni več.

ln v tem je zmaga sv. križa, da smo grehov odrešeni in bomo enkrat tudi mi vstali. 4000 let se je prizadevalo človeštvo rešiti se greha in smrti, modrijan za modrijanom je nastopal in poskušal izboljšati ljudij, a zastonj: ne eden njih ni mogel odpustiti greha in nam zaslužiti vstajenja. Da, pogani so bili tako obupani, da so kar naravnost tajili življenje po smrti, ko so videli, da si ne morejo pomagati. ln ko je sv. Pavel nastopil pred Atenci, temi jako izobraženimi ljudmi, ter govoril o bodočem vstajenju, so se mu smejali. Toda apostoli se niso dali

zbežati. Temeljna resnica njih pridigovanja je bila: Kristus je vstal. Če so namreč pogani ugovarjali in rekli: „Kako naj verujemo Kristusu, katerega nauk vi oznanujete, če ga je njegovo lastno ljudstvo pribilo na križ kot hudodelca“, so apostoli odgovorili: „Pa je tudi vstal in se nam prikazal, tega smo mi priče“. Tako so hodili apostoli od mesta do mesta in povsod oznanjevali Jezusa križanega, pa tudi vstalega. In posvetna modrost, kateri je bil križ norost, se je polna svetega spoštovanja uklonila pred križem in verovala v Križanega, ki je vstal; križ, prej sramotni križ, je postal znamenje zmage. Divji viharji so se od vseh strani vzdignili in pretili izruvat in podreti drevo življenja, a vsi ti viharji so križ še bolj utrdili in učvrstili, da je pognal v srcih ljudi globoke korenine ter razprostiral svoje veje čedalje bolj košato po vsem svetu. 1900 let že stoji križ na Golgoti, vedno poln pomladanskega cvetja in zrelega sadja, vedno mlad in neoslabljen, vedno velik in zmagovit. Posvetnjaki so že večkrat zagnali satanski krik: „V par letih bo konec krščanstva“, a prej je bilo njih konec, in začudili so se, ko je cerkev križanega nastopila mlajša in lepša, čudili so se, kakor so se čudili Judje v Jeruzalemu današnji dan, ko se je po mestu raznesla vest, da je oni križani vstal živ in zdrav iz groba.

Ali mu torej ne bomo verjeli? Bomo. Trdno podlago ima naše oznanjevanje, trdno podlago ima tudi vaša vera: Gospod je vstal. Nam ni treba zahtevati za dokaz resnične vere čudežev, ker imamo velikanski čudež v neprestani zmagi sv. križa nad notranjimi in zunanji sovražniki cerkve. In o teh zmagah sv. križa spregovorimo nekaj malega danes, ko se zadnjipot snidemo v šoli sv. križa.

Ti pa Križani in Vstali, slavni zmagovalec smrti in pekla, pokaži nam malovernim in slabovernim svoje presvete rane, pa ne krvavih ran trpljenja, ampak blesteče in čistiljive rane trpljenja. Pokaži svetu svoj križ, to znamenje zmage, s katerim zmaguješ, Ti večni kralj vekov, in daj tudi nam zmagati svoje sovražnike!

Bog je izvolil to, kar je slabega, da je osramotil to, kar je bilo močno: norost križa naj premaga modrost sveta in pokaže vso njeno praznoto. Nobenemu nauku niso tako nasprotovali in noben nauk ni imel tako malo svetnih pripomočkov, kakor

nauk križa. Pa noben nauk se ni tako hitro razširil in dosegel tako sijajnih uspehov, kakor ravno ta nauk. Judovstvo in poganstvo je imelo neznansko posvetno moč ob času, ko je Jezus zasadil na Kalvariji sv. križ. In kaj pošlje Gospod v boj zoper tako moč? Revne priproste ribiče, ki ne poznajo druge modrosti, ko modrost križa, pošlje spreobračat modrijane. Brez ugleda in moči naj gredo pred kneze in mogočnjake, da jih pridobi križu. Brez orožja naj prenašajo najbolj krvavo preganjanje: samo molijo, pridigajo in trpe naj. »*Pošiljam vas, kakor ovce med volkove*« pravi Gospod. O Gospod! Kaj počneš? Pošlji jih raji kot leve, da z mogočnostjo glasu prestrašijo in pretresejo svet. A misli božje so drugačne nego človeške. Ko bi bili apostoli imeli le količkaj posvetne moči, bi svet njih uspehe tej moči pripisoval in njim dajal čast. Tako pa moramo reči: zmagali so v moči križa. Pa gredo apostoli kot ovce in spreobrnejo najbolj grabežljive volkove, da postanejo ovce čede Kristusove. Veliko trdovratnih Judov se uklone križu, in predno poteče 30 let, je sv. križ zasajen v treh delih sveta. Sicer je preostalo še mnogo volkov, da so raztrgali ovce Gospodove. Sinagoga divja, Štefan, Peter, Jakob občutijo nje srd. Pride pa nagloma sodba božja. L. 70. je že Jeruzalem razdejan, kamen ne ostane na kamnu. Sv. Janez, 100 let star je videl smrt vseh soapostolov, videl tudi pogin mesta, ki je morilo preroke in križalo Začetnika življenja. Vidi Jude s Kajnovim znamenjem iti po svetu, premagane pa ne uničene: brez kralja, brez templja, brez duhovništva, brez domovine so večna kazen narodom, a vsem časom živ spomenik in glasen klicar: Križani Jezus zmaguje!

V sredo in srce tedanjega sveta se premakne boj za križ. V Rimu divja boj s starim paganskim cesarstvom ter ž njim tesno združeno vero blizu 300 let. In kako silovit je ta boj. Silovit ozir časa: 300 let traja; silovit ozir kraja: koder koli sodijo sodniki pod rimskim orlom, povsod teče kri mučencev. In kaka sredstva so oblastnikom na razpolago: denar in zapeljevanje in slasti, a tudi muke in ogenj in meč in smrt, pa ne smrt hitra, ampak smrt počasna, smrt, ki nastaja še le po najkrutejših bolečinah, povzročenih po trpljenju na vseh udih. In nikomur ne prizanese ta boj: otroci in starci, priprosti in učenjaki, device in mladeniči, gospe in imenitni možje, vsi, vsi se morajo odločiti: ali proti križu, ali za križ. To pač ni tre-

nutno vzbujena razkačenost poganov, to tudi ni hipno, umetno vprizorjeno, priučeno navdušenje kristjanov: to je resen boj na smrt in življenje na obeh straneh, resen boj med sv. križem in rimskim orlom. Spoznavavci križa podležejo na videz, a v resnici zmagajo, če ne sami, pa oni, ki so se porodili tako mnogoštevilno iz njih krvi. Vsako drugo kraljestvo bi bilo moralo razpasti v nič v tako dolgotrajnem in strašnem boju. Le kraljestvo sv. križa ni razpadlo, marveč se je pokazalo močno v boju, lepo v trpljenju, blagodejno v zmagi.

Grozna je bila nevihta, a polegla se je: mir je sledil viharju. Jasneje ko opoldanje solnce zasveti sv. križ po zmagi cesarja Konstantina, po zmagi, v znamenju križa zadobljeni. Česar svet ni poznal, se je zgodilo: Zmagal je slabeji. S sv. križem na praporih obhaja zmagovalec slovesni zmagoslavni vhod v Rim, a to ni tolika zmaga cesarja Konstantina, ampak zmaga sv. križa, prej zakopanega, zaničevanega. V zahvalo za zmago, po sv. križu pridobljeno, sprejme cesar sv. križ v svoje posebno zavetje. Nihče več ne sme biti križan, les sramote je postal les časti. Vse je pripravljeno, da se zamore svetu pokazati pravi križ Gospodov, doslej izgubljen, in da ga more svet, sedaj veren in krščanski, sprejeti s primerno častjo. Sv. Helena najde dragoceni, s krvjo Gospodovo namočeni sv. križ, z nepopisno radostjo ga pozdravi ves krščanski svet, in imenitni dogodek se v spominu obnavlja na praznik najdenja sv. križa. Sv. križ je dobil svoj prvi praznik.

Seveda preklinja peklo in se togoti nad tako čisto zmago sv. križa, drugače itak ne more biti. Satan je bogateji za eno skušnjo. In spoznal je, da očitna sila ni dobra, ni koristna, in da mu jih po tej poti pade le malo v nenasitljivo žrelo. Saj je bilo sv. križu vedno več udanih in podložnih, čim bolj so jih morili. Odvrže od sebe kožo razkačenega leva, pa obleče gladko kožo kačjo in mehko oblačilo lisičino. Cerkev Križanega naj ima mir na zunaj, a od znotraj jo mora razdjeti! To je njegov načrt. Ošabnosti zaslepljen duhovnik Ariji mu je slepo orodje. Gre in uči bogokletni nauk, da Jezus Kristus ni Bog, ampak samo najpopolnejši človek. Cerkveni očetje se čudijo toliki predrznosti. In poglavar cerkve ga izobči. A obilo ima pristašev, ki širijo dalje predrzno laž in pačijo na vse načine pravi nauk. Toliko jih odpade, več zapeljanih od sladkih besedi kakor iz hudobne, uporne volje, da začuden piše sv. Hijeronim: „Svet

se je čudil, da je postal arijanski“. Stoletja trga ta boj sv. cerkvi res drob in mozeg in srce. Križ se maje: kajti kaj nam je še križ, če ni tisti, ki je visel na njem Bog? A ta drzni napad pekla je rodil odpor, odpor silovit in navdušen, odpor, ki je dal Cerkvi velike može. Kakor svitile zvezde na nebu se svetijo v zgodovini njih slavna imena: Atanazij, Hilarij, Ciril, Bazilij, Ambrož, Gregorij, Hijeronim, Avguštin. Komur je količkaj znana zgodovina sv. Cerkve, pozna vsaj njih imena in ve, da so bili ti možje močni stebri vere, siloviti, trdni zidovi proti napadom, neupogljivi jezovi proti splošni povodnji. Čast sv. križa so reševali in jo rešili: kakor se izgubi voda v pesku, se je izgubil arijanizem, a sv. križ je ostal.

Sv. Cerkvi pa dolgo ni dan mir in pokoj, saj je Cerkev Križanega in le čuditi bi se morali, ko bi jo pustile moči pekla v miru. Glejte na vzhod, v solnčno, bogato Arabijo. Od tam pride nova, huda, da res strašna nevarnost. *M o h a m e d* nastopi in vsili svoje sanje narodom ob obalih sredozemskega morja z ognjem in mečem. Križ ali polmesec: zato se gre sedaj. Oj žalost in strahota: v zibeli krščanstva sami izginja sv. križ, in smrtno nevarno ter od sile drago je romati med strasti razpaljenimi moslemini na sv. kraje. Precej velik del zemlje odpade od kraljestva križa, da se da usužiti veri slepega fanatizma in fatalizma in najpočutnejšega uživanja. Pa kakor se pomladi mesec ob mlaju in narašča, tako najde kraljestvo križa drugod rodovitnih tal. Divji rodovi v tamnih, prostranih gozdovih Nemčije, Anglije in Irske se vklonijo nauku Križanega. Kot sad križa se prikažejo premnoge šole in samostani, v katerih se goji versko življenje, pa najdejo tudi vede in znanosti svoje častno mesto. Menihi, katerim je križ knjiga življenja in modrosti, rešijo spise starih modrijanov paganskih pogube in pozabljivosti, da se v njih uči duh človeški spoznavati svojo revo in nedostatnost, ki mora vladati, koder ni zasajeno edino pravo drevo spoznanja, sv. križ. In ta omika stori te narode silne in mogočne, da posegajo v življenje narodov in držav bolj in bolj.

Peklo ne miruje. Bizantinsko carstvo doživi strašne verske boje zoper sv. podobe ter prežalostni razkol med vzhodno in zahodno cerkvijo. Milijoni se odtujijo pravemu nauku sv. križa: samo zunajnost upoštevajo, ne da bi gledali in pazili na notranji prepород v duhu križa. *V r a z k o l n i š t v u* odrevené in oledené in otrpnejo celi narodi in pozabijo pravo dejansko srčno vero,

če niso celo zapadli mohamedanstvu, ki se šopiri po gnejzdu razkola, po Carigradu, koder vržejo raz veličastno cerkev Božje Modrosti sv. križ, da ga nadomeste s polmescem. Zaničevavci sv. podob, rušivci cerkvi tako drage edinosti so kaznovani s tem, da jim zatone zveličavno znamenje sv. križa, zmaga, ali žalostna zmaga. — A glejmo na sever! V Franciji in Nemčiji in Italiji se razcvita bujno versko življenje, katerega vidni izraz so: globoka, otročje verna in prisrčno iskrena splošna pobožnost; najrazličnejše naprave dejanske krščanske ljubezni: bolnišnice, sirotišnice, ubožnice, hiralnice, norišnice, najdenišnice, prenočišča, dalje čuda stavbarstva, slikarstva in kiparstva, kakor jih zremo in občudujemo v prelepah srednjeveških cerkvah. Vse samo sadovi sv. križa! Neka posebna ljubezen do križa žene milijone v daljno sv. deželo, da jo osvobode sramotne turške nadvlade: s križem gredo v boj za križ veljaki in prostaki. Da se niso vresničili veliki nameni plemenitih mož, krivi so nekateri mogočnjaki. Kraj, koder je bil zasajen sv. križ, še ostane v oblasti nevernikov. A vendar niso križarske vojske minule brez blagoslova za krščanstvo. Zahodu se je odprl nov svet, in v premnogem oziru je stik z vzhodom veliko koristil.

Pride nesrečna t. zv. reformacija in ž njo protestantizem. Kot zunanje znamenje sicer ohrani križ, a samo, da ga zasramuje. Vprašam vas, predragi, ali sme nositi križ, ali ga sme imeti kot zunanje znamenje oni, ki zametava in odreka pokorščino do papeža in predstojnikov? Kako ljuba in sveta in dragocena je bila Jezusu pokorščina; saj je bil pokoren do smrti na tem križu! Nepokorščina in križ: se to vjema, se to strinja? Ne, s tem se križ le sramoti. Ali so to učenci križa, ki taje potrebo dobrih del? Križ jim služi samo zato, da ž njim slepé nevedno ljudstvo in jih love v pogubonosne zmote svoje. Zares hud boj in nezaslišan: s križem gredo proti križu in njegovemu nauku. In tako se zgodi, da jih res veliko odpade in nehajo biti pravi častivci križa.

V tistem času pa da Španija svetu moža, ki je postal res Kristusov vsled branja in premišljevanja njegovega trpljenja, ki se odslej ne naveliča križa. Sv. Ignacij iz Lojole je slavni ustanovitelj mogočnega in imenitnega redu jezuitskega. Njegov tovariš in učenec Frančišek Ksaverij gre s križem v roki čez široko morje in podvrže križu Vzhodno Indijo, Kino, Japan. Španija pošlje tudi drugega moža preko morja, v neznane kraje.

Krištof K o l u m b dospe do sedajne Zahodne Indije, zasadi skočivši iz ladje sv. križ v zemljo ter tako tudi novi svet podvrže kraljestvu križa. In tudi rdečkožni ljudje hvalijo v svojem jeziku Križanega. Čedalje bolj se uresničujejo besede sv. pisma, »*da spričuje vsak jezik, da je Jezus Krisus v slavi Boga Očeta.*«

Kar je lažireformacija odtrgala dežel in ljudi kraljestvu križa, so bogato nadomeščene v novo odkritih deželah. A tudi doma v Evropi obudi Bog proti navalu laži velike, znamenite može, ki so priznani ljubitelji križa ter z veliko a blagodejno močjo vplivajo na svoje sodobnike, da jih zares preporede v duhu sv. križa. Samo par imen! Sv. Frančišek Salezijan, sv. Karol Boromej, sv. Alfonz Liguori, sv. Vincencij Pavljanski, sv. Filip Neri. Njih goreče besede, njih bleščeči zgledi ganejo premnoge, da v ljubezni in pokorščini do Cerkve zadenejo na ramo križ Gospodov. Križ zmaguje, dočim se laž reformacije razbija v čedalje več laži, ki se pobijajo med seboj in potapljajo v pozabljivost.

Taka, preljubi, je bila v minulih 1900 letih zgodovina sv. križa in njegovega kraljestva.

In danes? »*Veliko jih živi, od katerih sem vam že večkrat rekel, sedaj pa tudi jokaje rečem, da so sovražniki križa Kristusovega, katerih konec je poguba, katerih bog je trebuh.*« (Filip. 3. 18.) Pohlep po najnižjem uživanju in po neobzdrani neodvisnosti, strah pred napornim resnim delom ter vstrajnim trudom, bojazen pred žrtvami in napor, trepet pred zaničevanjem in sramoto: povejte, ali niso to dovolj očitna, jasno govoreča znamenja onih ljudi, ki jih opisuje sv. Pavel, ljudi, ki sovražijo sveti križ? In koliko, koliko je takih! Na drugi strani pa spet vidimo mnogo prave pobožnosti in svetosti in kreposti, ki sloni na temeljni čednosti, na ponižnosti. Mnogo je pristrčnih in iskrenih prijateljev križa, ki ga gorko ljubijo, vneto časte, zvesto nosijo in se vesele zasramovanja, prav kakor berem o apostolih: »*Šli so apostoli veseli izpred velicega zbora, ker so bili vredni najdeni trpeti za Ime Jezusovo zaničevanje.*« Vedno je resnica: „Križ stoji, svet pa se suče.“ Enkrat veliki petek, drugič pa spet velika nedelja, to dvoje se menjava neprestano v življenju posameznega kristjana, kakor tudi v življenju sv. cerkve.

Tako je bilo, tako je. A kako bo v prihodnje, to nas še zanima. Dà, kaj bo? Kdaj bo sv. križ zmagal popolnoma, tako da ga ne bodo nikdar več zakrili oblaki nevere, zmagal pravičnim

v veselje, hudobnim v žalost: kdaj bo to? Nisem poklican in poslan in tudi ne zmožen prerokovati, pač pa sem pozvan vero oznanovati. In ta vera nam zatrjuje, da Cerkev Križanega nobena moč ne sila ne bo mogla streti in zlomiti in ugonobiti. To je božja obljuba, in zato resnična! Držimo se le te vere zvesto, v vsem, vsigdar, in sv. križ bo zmagoval v nas. Zmagoval naše strasti in naša nagnenja nam v prid in blagor in vstajenje. Pustimo, preljubi, naj zmaga križ v nas! Za nas posamične bo zmagal sv. križ, potem kadar bo stal nad našim grobom. A zmagal bo nad vsem svetom, ko se bo prikazal sodnji dan na nebu. Takrat bo zmaga sv. križa vsestransko popolna in zagotovljena, in takrat bomo opravičeno in zares z neskaljanimi veseljem zapeli večno radostno alelujo!

Čudili ste se, preljubi, da sem vam danes govoril o križu. Prosim ne prezrite; govoril sem o zmagah križa! In kedaj se je zmaga sv. križa razodela svetu jasneje ko ravno ob dnevu Gospodovega vstajenja? Pa bi bil poduk v šoli sv. križa tudi nepopolen, ko bi prezrl zvezo sv. križa z vstajenjem. Ker šele potem se smemo hvaliti v križu, če je v njem vstajenje, in da je to res, videli smo danes. Te notranje zveze med sv. križem in vstajenjem nas tudi opominja beseda angeljeva: »*Koga iščete, Jezusa, Križanega? Ni ga tukaj, vstal je.*« Naj nas torej vstajenje Gospodovo s svojim tako veličastnim in obilnim veseljem le še prav potrdi v ljubezni do križa, tako pravega križa, zunanjega križa, da se ga ne sramujemo, kakor onega duhovnega križa, da ga mirno prenašamo. Že tu na zemlji bomo tako našli zmago in mir srca v sv. križu, večni mir in nepreklicljiva zmaga pa nas čaka onkraj praga večnosti, onkraj groba.

Obračamo se k Tebi, zmagoviti in častiti premagovavec greha in smrti, katerega danes tolikrat pozdravljamo z vsklikom veselja: aleluja! Pozdravljamo Te, poveljučujemo Te, slavimo Te, a tudi prosimo Te. Utrdi nam vero v zmagonosno moč Tvojega križa; ne pusti, da bi zmagovala hudobija nad Tvojim ljudstvom, ki si ga odrešil v moči križa; usmili se svojega ljudstva in nanj razlij moč križa. Vstani v svoji jezi in razprši svoje in naše sovražnike, a ne da bi se pogubili, marveč spametovali, marveč z nami vred, ki hočemo biti verni častivci Tvojega križa do zadnjega vzdih, hvalili in povelčali Tvoj sv. križ in hvalili Tvoje sveto vstajenje. Amen.

Fr. Salezij.

2. Vstajenje Kristusovo dokaz božje narave njegove in našega vstajenja.

Ako Kristus ni vstal, je prazno naše učenje, prazna tudi naša vera.
I. Kor. 15, 14.

„Zveličar naš je vstal iz groba, — vesel prepevaj o kristijan! Premagana je vsa hudoba, — danes je rešenja tvoj'ga dan. Potrta je pekla oblast, — o poj kristijan hvaležno čast! Aleluja, Aleluja!“ Tako prepeva danes sv. Cerkev. Veliko noč praznujemo danes, ono blaženo, srečno noč, ko je Sin božji iz lastne moči, premagavši smrt in pekel, vstal iz groba. Zato se prepeva danes po vsem katoliškem svetu veseli „aleluja!“ t. j. „Čast in slava bodi Bogu!“ Bogu zmagalcu, Bogu Rešeniku!

Velika noč, to je v resnici veličastna beseda, ki je stara že več kakor 3000 let. Ta beseda se je že slišala na egiptovskih mejah, v sinajski puščavi, na bregovih Jordanovih, v templju Salomonovem, v rimskih katakombah, v kočicah ameriških divjakov in afriških zamorcev, v vročih pokrajinah daljne Kine in na snežnikih tartarskih, — to je neminljiva beseda, ki znači največje dejanje. Zato nebesa in zemlja in spodnji svet odmevajo veselega „aleluja“, „hvala in slava Bogu!“ Hvala in slava Bogu (aleluja) pojo nebesa, ker danes sprejemajo med svoje nebeščane trume zveličanih, po Jezusovi krvi odrešenih. „Aleluja!“ poje spodnji svet, naročje Abrahamovo v predpeklju, kjer so pravični starega zakona čakali željno, brez trpljenja obljubljenega Odrešenika. „Aleluja!“ odmeva po vsi zemlji, ker rešena je bila danes prokletstva, katero je Adam s svojim grehom nad njo priklical; drugi Adam, Jezus Kristus, je to prokletstvo potrl in pokončal.

„Surrexit Dominus vere“, „Gospod je res vstal!“ To je podlaga, temelj naši veri, to je vzrok našega upanja, to je vrhunec naše ljubezni. Kdor krščansko veruje, krščansko upa, krščansko ljubi, tišči se danes raduje, tišči čuti pomen „Aleluja!“

Proč je čas žalovanja in trpljenja. Spremljali smo Odrešenika svojega na križevem potu na Golgoto; slišali smo tam umirajočega: *Dopolnjeno je! Oče v tvoje roke izročim svojo dušo*. Vzeli so njegovo telo s križa in je položili v grob. — V grobu leži in počiva mili Jezus, a besno sovraštvo njegovih sovraž-

nikov ne miruje, ne počiva; še v grobu ga preganjajo. Pred Pilata stopijo in mu pravijo: „Spominjamo se, da je ta zapeljivec, ko je še živel, rekel, da bo v treh dneh vstal. Zato ukaži, da se postavi k grobu straža do tretjega dne, da ne pridejo njegovi učenci in ga ukradejo in reko: „Vstal je od mrtvih! in tako bo druga goljufija večja kakor prva.“

Čudno delo božje previdnosti! — Ta peklerska hudobija, ta njih skrb za varstvo groba, služi le v potrjenje resnice, v povečanje našega Zveličarja, ker čuvaji sami so morali pričati, da je Jezus res iz gróba vstal. — Tretje jutro zgodaj so šle Marija Magdalena, Marija Kleofova in Saloma k grobu. V tem hipu se strese zemlja, in ko pridejo k gróbu, najdejo ga praznega, kamen odvaljen in angela na kamnu sedečega, ki jim pravi: *Jezusa iščete, Križanega; vstal je in ga ni tukaj!*

Tedaj je zaoril prvi klic, zmagalni „Aleluja!“ oznanujoč in spričujoč zmago Kristusovo, in ta klic se ponavlja poslej vse-skozi in se bo do konca sveta; zakaj vstajenje Jezusovo je 1. glavni dokaz, da je on pravi Bog, 2. zagotovilo, da bomo tudi mi enkrat iz gróba vstali. — To bomo danes premišljevali; ti pa slavni zmagalec pekla in smrti blagoslovi naše premišljevanje!

I. a) Očaki in preroki, napolnjeni s sv. Duhom, so čedalje bolj natančno prerokovali o obljubljenem Mesiju. Že po prvem padcu v raju je Gospod Bog obljubil, da bo včlovečeni Bog rešil človeški rod. Noetov sin sam se je imenoval dedič obljube, Abrahamu, Izaku in Jakobu je Bog povedal, da iz njih rodu bo izšel Zveličar, da žezlo od Judovega rodu ne bo vzeto, dokler ne pride tisti, kateremu so podložne vse krone, vsa žezla. — V onih hudih časih, ko je judovsko ljudstvo največ trpelo zaradi svojih grehov, jim je pošiljal Gospod Bog preroke, ki so jih tolažili in jim kazali na obljubljenega Odrešenika, čegar življenje, trpljenje in smrt so natančno napovedali. Kraj in čas rojstva in vse njegovo učenje so popisali v preroškem duhu v svetih knjigah že mnogo prej, predno se je zgodilo.

Napovedali so določno, da bo on pravi Bog. Prerok Izaija je rekel: *Bog sam bo prišel in vas odrešil; in tedaj se bodo slepim odprle oči, gluhim ušesa, hromi bodo skakali kakor jeleni in jeziki mutastih bodo razvezani.* Preroki pa so tudi njegovo vstajenje napovedali: *Ne boš pustil njegove duše v pred-*

peklu, in ne boš pustil svojemu svetemu videti trohnobe, prerokuje David.

b) Ko je Kristus prišel na svet in očitno učil, se je skliceval na pričevanje prerokov, da je on obljubljeni Mesija. *Vi preiskujete pisma, rekel je, ta so, ki spričujejo o meni.* In v resnici so se vsa prerokovanja prerokov na Kristusu do pičice uresničila od njegovega rojstva do njegove smrti.

Kaj pa, ko bi Kristus ne vstal od smrti? Potem bi najvažnejše dejanje v delu odrešenja manjkalo in on bi se zaštonj skliceval na prerokovanje. Čeprav je nemogoče, da bi se vse prerokovanje vresničilo na Jesusu, le njegovo vstajenje ne, vendar moramo imeti tudi dokaze, da je on res od mrtvih vstal, to pa tem bolj, ker je on sam zatrjeval, da bo vstal od mrtvih. Kakor je učil, da je on pravi Bog, tako je učil, da bo res vstal. Ako bi se torej to ne vresničilo, razpadla bi vsa vera, ker bi Kristus Bog ne bil.

A on je rekel: *Jaz in Oče sva eno. — Kdor mene vidi, vidi tudi Očeta. Vse, kar ima Oče, je moje. — Vse, kar Oče dela, dela na enak način tudi Sin, da vsi časte Sina, kakor časte Očeta. — In ravno ta Kristus je rekel, kažoč na svoje telo: Poderite ta tempelj in v treh dneh ga bom zopet postavil. — Kakor je bil Jona tri dni v trebuhu ribe, tako bo Sin človekov tri dni v naročju zemlje počival. — Glejte! . . . Sin človekov bo izdan v roke brezbožnikov in potem, ko ga bodo bičali, ga bodo umorili, toda tretji dan bo vstal od smrti.* Kaj pa, kristijani, ko bi se to ne vresničilo? — Zastonj bi bila potem naša vera. A mi lahko to spričamo s spričevanjem najbolj zanesljivih mož.

c) Sv. apostol Peter govori o Davidovem prerokovanju glede Kristusovega vstajenja: „Možje, bratje; dovolite, da prosto govorim z vami o očaku Davidu. Živel je in umrl in njegov grob je med nami do današnjega dne. On, ki je bil prerok . . . je preroško govoril o vstajenju Jezusa Kristusa, da njegova duša ne bo ostala pred peklom, da njegovo meso ne bo zgnjilo; tega Jezusa je Bog obudil, tega smo mi priče.“

S temi besedami pravi, da so apostoli sami priče Jezusovega vstajenja, da se je Davidovo prerokovanje vresničilo.

Sv. apostol Pavel piše v listu do Korinčanov: Ako pa Kristus ni vstal, je prazna vaša vera, in vi ste še v grehih; potem so izgubljeni tudi tisti, ki so v Kristusu zaspali. Ako le za to življenje upamo v Kristusa, potem smo pomilovanja vredni vseh

ljudi. *A Kristus je vstal od smrti; on je prvak vstalih.* Torej moramo sklepati iz tega, da naša vera ni prazna, Kristus je Bog; mi vemo, v koga verujemo.

Tako apostoli dokazujejo, da je Kristus pravi Bog, ker je vstal od smrti. Prepovedali so jim to oznanovati, vrgli so jih v ječo; a oni pravijo: „Boga je treba bolj poslušati, kakor ljudi.“ Ko so Saduceji zaradi tega nauka zasmehovali sv. Pavla, jim je ta tem odločneje to pridigoval. Sploh vidimo, da so se apostoli povsod sklicevali le na vstajenje Jezusovo. Kako to, ko je Jezus vendar toliko čudežev storil; zakaj teh niso omenjali? Zakaj so povdarjali le vstajenje Jezusovo? Zato, ker ta čudež potrjuje vse druge čudeže, ta čudež potrjuje vse njegove nauke, s tem čudežem je dovršeno delo odrešenja. In zato so apostoli sami dali svoje življenje za to vero, trpeli mučeniško smrt!

Kristijani, kaj menite, da bi kdo za prazne marnje in bajke dal svoje življenje? Tega si ne moremo misliti! Ali so bili morda apostoli sanjači, ki so videli reči, ki se nikoli niso zgodile? Gotovo ne! Saj je eden izmed njih, sv. Tomaž, bil celo tako trdovraten, da je rekel: „Ako ne položim svojih prstov v njegove rane in svoje roke v njegovo stran, ne verujem.“ Ali pa, ali si morete misliti, da bi trdovratni Judje in ošabni, sprijeni pagani sprejeli krščansko vero, ko bi vstajenje Jezusa Kristusa ne bilo spričano po najbolj zanesljivih možeh? — Gotovo ne!

II. a) Kakor je vstajenje Jezusovo največji dokaz, da je Kristus pravi Bog, tako je tudi kristijanom najslajše upanje, da enkrat tudi mi iz groba vstanemo.

Že p a m e t sama nas uči, da naše meso mora enkrat vstati, da se mora duša zopet s telesom združiti. Saj telo se je z dušo vred udeleževalo vseh dobrih in hudobnih del. Da, ravno zaradi telesa je padla duša v mnoge in velike grehe; zato zasluži, da z dušo vred trpi hude večne kazni. In kjer je duša dobro delala, tam se je tudi telo udeleževalo, zato se spodobi, da z dušo vred tudi telo uživa večno veselje.

Da že lastna pamet naša tirja, da telo enkrat mora vstati iz groba, dokazuje nam tudi to, da se ta nauk nahaja že pri malikovalcih, čeprav v pokvarjeni obliki. Malikovalci so verovali, da mora duša, ko se loči od telesa, potovati po zemlji in iti v živalska telesa. Na ta nauk so se sklicevali že stari zagovorniki krščanske vere, ki so ajde vpraševali: „Ako duše romajo v druga trupla, zakaj bi se v lastna ne mogle povrniti?“ Ko je neki pogan

porogljivo vpraševal, ali se duše vračajo tudi v tista trupla, ki so bila raztrgana, sežgana, in njih prah na vse strani raztrešen, je odgovoril neki krščanski modrijan: „Ali misliš, ako se kaj izgubi izpred naših oči, da se izgubi tudi pred Bogom? Čeprav se vse telo ali v prah premeni, ali staja, ali v pepel razpade, ali vzhlapa v sopar, odtegne se sicer našim očem, a prihranjeno je vendarle Bogu, ki je čuvaj vseh bitij.“ V resnici, kristijani, ako je Bog mogel človeka iz nič ustvariti, mogel bo tudi enkrat zopet združiti dušo in telo in ga oživiti.

Najstarejši zagovorniki krščanske vere dokazujejo vstajenje teles tudi s tem, da kažejo na naravo. Grški modrijan Atanagoras pravi: Poglej, kako nam vsa narava daje upanje našega vstajenja. Solnce zahaja in spet vzhaja, zvezde zginejo pa se spet prikažejo, cvetlice osuše pa zopet ožive, grmovju listje odpade, pa zopet zraste, žito se požanje, a zopet ozeleni. Ali naj bi človek edin, kralj stvarstva, v tem vednem toku nastajanja in prehajanja delal izjemo? Ali naj zanj bo le enkrat pomlad, poletje, jesen, zima in potem nobena pomlad več? Ali ni človeško telo le zrno, ki se vrže v zemljo, da neki dan vzklije, ko ga Gospod pokliče in obrodi sad za večno življenje? Da, tako mora biti!

b) Da je temu res tako, dokazuje nam pred vsem častljivo vstajenje Jezusovo. Že v starem zakonu se je to trdno verovalo. *Vem, da Zveličar moj živi*, pravi pobožni Job, *in da bom poslednji dan vstal iz zemlje in v svojem mesu gledal svojega Boga*. Kristus pa, ki je prišel na svet ne razvezovat postavo, temveč dopolnit, je potrdil Marto v veri, da bo njen brat Lazar vstal od mrtvih, čeprav je že štiri dni v grobu. *Tvoj brat bo vstal*, ji je rekel. Marta pa mu je odgovorila: „Vem, da bo vstal ob vstajenju sodni dan.“ In Jezus je zopet rekel: *Jaz sem vstajenje in življenje. Kdor v me veruje, živi, akoravno umrje. Vsak pa, ki živi in veruje v me, ne bo umrl na veke*. S tem se imenuje Kristus delivca življenja i telesnega i dušnega, naravnega in nadnaravnega. On deli človeku telesno življenje, ker je rekel sam o sebi: *Kakor Oče od mrtvih obuja in oživlja, tako oživlja tudi sin, kogar hoče*. On daje življenje tudi duši, namreč posvečujočo milost božjo, ki dela človeka Bogu dopadljivega in vrednega večnega življenja; ker rekel je: *Jaz sem pot, resnica in življenje; nobeden ne pride k Očetu, razen po meni*.

On pa se je tudi zato mogel imenovati vstajenje in življenje, ker je sam iz lastne moči čistljivo vstal iz zaprtega groba in dušo združil s telesom. On je vstajenje in življenje, ker je prvenec vstalih, zmagalec ne le pekla, temveč tudi smrti. Vsi ljudje bodo vstali, ker je vstal Kristus, glava človeštva; ako je vstala glava, vstati morajo tudi udje. Zato sv. Pavel z vstajenjem Kristusovim pobija tiste, ki taje, da bodo umrli kdaj zopet vstali. *Kakor je po enem človeku smrt prišla na vse ljudi, tako bodo tudi po enem človeku vsi oživel.* — *Kakor v Adamu vsi umrjo, tako bodo v Kristusu vsi vzbujeni.*

Torej nas uči zdrava pamet naša, uči nas vera starega in novega zakona, da bodo mrtvi vstali iz groba, da se bodo duše združile s telesi, in to vero nam potrjuje Jezusovo čistljivo vstajenje. Zato se glasi današnja pesem: „Kje, smrt, je zdaj pre-maga tvoja? In tvoje ostro želo, kje? Veselo upa duša moja, življenje večno čaka nje. Moj Jezus je od smrti vstal, kraljestvo smrti pokončal! Aleluja, Aleluja!

Pomislimo še h koncu, s čim so hoteli ljudje utajiti vstajenje Kristusovo. Ko je Kristus čistljivo vstal in so mnogi ljudje to spričevali, da so ga sami videli, so morali farizeji in starešine judovskega ljudstva spoznati, kako veliko hudobijo so storili. V tej svoji zbeganosti so si hoteli pomagati z nekim v resnici smešnim pripomočkom. Iz nekega pisma, katero je Poncij Pilat pisal carju Tiberiju, vemo, da so skušali farizeji in njih zavez-niki čuvaje, ki so bili pri grobu, prekupiti, da bi raztrosili med ljudi, da so apostoli Jezusovo telo ukradli, ko so oni spati. Vo-jaki so vzeli denar, a povedali so vsejedno resnico, da je Jezus iz groba vstal. Ali ni bil res smešen ta pripomoček farizejev? Ako so čuvaji spali, kako neki bi mogli videti apostole, da so Jezusovo telo ukradli.

Kakor so sploh vsi napadi na krščansko vero polni nespa-meti in neumnosti, tako tudi tukaj. Ako se vsi ti napadi bližje opazujejo, razpadejo sami ob sebi in se skade.

Kdo pa so biti ti, ki so skušali utajiti vstajenje Jezusovo? Bili so zapeljivci Izraelskega ljudstva, oni hinavci, oni pobeljeni grobovi, katerim je učenik večne resnice in pravice potegnil z obraza njih hinavsko krinko in jih pokazal pred svetom take, kakršni so bili v resnici. Iz jeze in sovraštva so ga zato prega-njali, pribili na križ in še celo po smrti zasramovali. — Kdo pa so dandanašnji tisti, ki hočejo utajiti vstajenje mrtvih, ki uče, da

je s smrtjo že vse končano? To so oni ljudje, ki si v zavesti svojih grehov in strasti žele, da bi večnosti sploh ne bilo; to so oni, od katerih bo vsegavedni in vsemogočni Bog tirjal njih krivično blago, zapravljeno nedolžnost, ki Bogu nočejo dati, kar od njih tirja.

A morali ga bodo gledati enkrat, večnega Sodnika, v svojem telesu, toda ne poveličani, temveč grdo izpremenjeni. Tedaj bodo s strahom zaklicali: „Moj Gospod in moj Bog!“ — ko bodo gledali njegove poveličane rane. Zvesti služabniki božji pa bodo vstali v poveličanem telesu in klicali z apostolom: „Hvaljen bodi Bog in Oče Jezusa Kristusa, ki nas je prerodil v svojem velikem usmiljenju k živemu upanju po vstajenju Jezusa Kristusa k neminljivi, neomadeževani, nevenljivi dedščini!“ Amen.

J. Benkovič.

Velikonočni ponedeljek.

Trije večeri v človeškem življenju.

Ostani z nama, ker se mrači.

Luka 24, 29.

Vstal je Zveličar! premagal je greh in satana! In zato poje sv. cerkev „Aleluja“ in slava Zveličarju se razlega od ust do ust.

Le dva Jezusova učenca vidimo, ki se ne veselita, le na njih obrazih vidimo žalost; potrta zapuščata Jeruzalem; saj jim je to mesto vzelo njihovega Učenika, saj ne vesta še, da je zopet vstal in se že prikazal ženam.

Tolaži jih v žalosti le zatrdilo Jezusovo, da njegovo telo ne bo videlo trohnobe; ne vesta pa si razlagati, kako se bo to zgodilo. Med potjo pa se jima pridruži vstali Zveličar, toda v neznanu podobi; vpraša jih, kaj da sta tako žalostna, zavrne jih s prijaznimi besedami vsled njihove malovernosti, dokaže jim iz sv. pisma, kako da so se te dni spolnila vsa prerokovanja nad križanim Jezusom, obljubljenim Zveličarjem in navda njihovo srce z nepopisljivo tolažbo in veseljem. Bližajo se trgu in Jezus se dela, kakor bi se hotel ločiti od njih. Onadva pa ga prosita, da naj gre ž njima, ker se že mrači. In vstali Zveličar se da preprostiti, gre ž njima, in jih navda še z večjim veseljem, ko so se jima odprle oči in sta ga spoznala. O kako bogato jima je Jezus poplačal prijazno ponudbo in prošnjo: *Ostani z nama, ker se že mrači!*

Pa tudi v našem življenju, predragi v Kristusu, se dostikrat mrači, se dostikrat dela večer. Mrači se nam pri delu in opraviilih vsacega dne, pogostokrat nastopi večer v naši pojemajoči sreči, mrak se slednjič razgrne čez nas same ob koncu našega življenja. O kako dobro bi bilo za nas, ako bi pri vsakem tem večeru hotel ostati Jezus pri nas! In zakaj? . . . To Vam hočem danes razložiti, ko bom govoril o treh večerih na tem svetu: 1. o večeru vsacega dne, 2. o večeru v naši sreči in 3. o večeru našega življenja.

I. Veliko in vsakovrstnih nevarnosti, stisek in težav nam prinaša slehrni dan. Kdo naj sešteje nesreče, ki nas morejo zadeti, nevarnosti, ki prete našemu premoženju, zdravju in življenju? Kdo naj sešteje brezdna skušnjav, v katere more pasti naša duša z grehom? Kdo naj ukroti razdevajoče sile, kdo naj vstavi nevarne bolezni, kdo naj zabrani dušne in telesne nevarnosti? In vse to je po noči še strašnejši. Zakaj marsikaj se zgodi po noči, kar bi se po dnevu ne zgodilo: nesreča je ponoči hujši, ker ni od nikoder pomoči, nevarnost večja v splošni zmešnjavi in strahu, ki ga dela črna noč. V noč se zakriva strast in pregreha, ki se boji solnca. Kdo naj tedaj čuje nad nami in nas varuje, ko se bliža noč in ž njo vse te nevarnosti?

Glej, predragi kristjan! zahajajoče solnce jemlje slovo od tvoje hiše in tvojega polja: ali pa veš, da bo njegov prvi žarek jutrajšnjega dne tudi še vse našel pri starem? Ali morebiti ni mogoče, da bi jutranje solnce ne obsevalo samo razvalin tvojega imetja? In kdo naj te varuje pred to nesrečo? Ali morebiti ne vstali Zveličar, katerega kliči z dvema učencema vred, ko vidiš zahajati solnce: *Gospod, ostani pri nas, glej mrači se!* Krščanska mladina! glej močno in zdravo te zapušča zahajajoče solnce, — ali pa te ne more najti drugo jutro bolno na ležišču? Priporoči se zvečer Jezusu z besedami: *Gospod, ostani pri nas, glej mrači se!* Glej krščanski oče, krščanska mati! ki imata veselje nad svojim dobrim sinom, nad svojo pošteno hčerjo, ki sta jih zredila v strahu božjem: ali se spomnita katerikrat nevarnosti, ki prete njihovi nedolžnosti in čednosti, med tem ko vidva počivata od trudapolnega dnevnega dela? Kličita vsak večer s svojimi otroci vred: *Gospod, ostani pri nas, glej mrači se že!* O kako bi marsikateremu žalostnemu očetu, marsikateri nesrečni materi ne bilo treba objokovati spridenosti svojih otrok, ko bi jih bila pri-

poročala Zveličarju, jih vadila v molitvi in ž njimi vred prosila Jezusa: *Gospod, ostani pri nas, glej mračí se!* In ti nesrečnež, ki te zahajajoče solnce vidi obloženega s težko butaro grehov, ali ne veš, dá je zašlo zate tudi solnce milosti in svetosti? Kako se upaš iti k počitku, ne da bi se prej spravil z Bogom? Ali se ne morejo izpolniti nad teboj besede: *Še nocoj bodo tirjali tvojo dušo od tebe?* Da mi vsi smo v dušni in telesni nevarnosti vsak dan, zato kličimo Jezusa, da ostane pri nas, da nas ne zapusti, da nas varuje pred vsako nezgodbo, kličimo: *Gospod, ostani pri nas, glej mračí se!*

II. Kakor solnce zahaja vsak dan in se zemlja zavija v temo, ravno tako tudi nas po božjem sklepu dostikrat zapusti solnce sreče in vsaj veselja in naše srce se napolni z žalostjo ter hrepeni po tolažbi in pomoči. Žalost je rapolnjevala tudi srci obeh učencev, ker sta izgubila svojega Učenika; iskala sta tolažbe in jo tudi našla v Jezusu, katerega sta zato prosila, da naj ostane pri njih. Kje naj pa mi iščemo tolažbe in pomoči, ko nam zaide solnce sreče in veselja? Ali ne morda pri Jezusu? Pri njem, ki najbolj pozna naše stiske in težave, ki ima najobčutljiviše srce za naše gorje, ki nam more edini v resnici pomagati?

Ako te zadene nesreča in zaman iščeš pomoči, ako te huda bolezen vrže na postelj in smrt stega po tebi svojo roko, ako nedolžno trpiš preganjanje in ga nimaš, ki bi te varoval: o, vrni se, kristjan k Zveličarju, ki ti more edini pomagati, ki edini pozna zdravilo za tvojo bolezen, ki ti je najvarniši pribežališče: kliči ga, prosi ga, da pride k tebi in ostane pri tebi: *Gospod . . .*

Izgubil si morda svoje premoženje, in ni ga prijatelja, ki bi ti pomagal iz revščine; izgubil si morebiti krščanski oče, mir v svoji družini: žena vedno vpije in napravlja prepír; izgubila si krščanska žena ljubezen svojega moža, sedaj ne mara za dom, zanemarja opravila, poseda po krčmah in zapravlja ali morebiti vam, krščanski starši, delajo otroci sramoto in jezo, ali vam predragi sinovi in hčere slabi zgledi in sramota vaših staršev povzročajo žalost in britkost: — o ozrite se vsi skupaj na kralja miru, vstalega Zveličarja, prosite ga: *Gospod, ostani pri nas, glej mračí se že!*

Prosite ga, da pride v vašo družino in ostane med vami, zakaj le tam je mir, le tam upanje in pomoč v nesreči, kjer prebiva Kristus, le tam se noč nesreče izpreminja v svetel dan sreče in veselja, kjer kraljuje Jezus Kristus.

III. Še o enem večeru vam hočem izpregovoriti, o večeru našega življenja. Mislimo si človeka, ki se ravno poslavlja od tega sveta, katerega le en sam korak loči od večnosti. Poglejmo sedaj v njegovo srce: zapustiti mora blago, ki si ga je tukaj nabral, vse to nima sedaj zanj nobene cene, na nakar je bil poprej morda najbolj navezan. Zapustiti mora svoje ljube domače, ki jokajo okoli njegove smrtne postelje, katere je ljubil, zanje skrbel in delal. Ozira se sedaj nazaj v svoje življenje in najde marsikaj, kar mu teži vest, o čimer si želi, da ne bi bil nikdar storil; ozira se naprej na prihodnjo sodbo in njegovo srce trepeče: skušnjavec ga napolnuje z malodušnostjo, morebiti z obupom. Ali morda v vseh teh smrtnih težavah ne potrebuje tolažbe?

Kdo mu pa naj vlije tolažbe v srce, kdo naj mu osladi ločitev od njegovega blaga, njegovih ljubljenih domačih? Kdo naj mu zagotovi odpuščanje pregreh in kdo stori sodbo mehko in zveličavno? Ali morda kdo drugi, kakor Jezus Kristus, ki ne išče našega pogubljenja, ampak našega zveličanja?

Zato predragi v Kristusu, ko se nam bliža večer našega življenja, ko nam bo treba zapustiti svet in stopiti pred sodbo, ne pozabimo klicati Jezusa na pomoč; on nam bo storil večer našega življenja sladak in nas pripeljal skozi noč črnega groba v večno svitlobo.

Vabimo tedaj, predragi, Zveličarja vsak dan, da ostane pri nas in nas varuje nesreče; prosimo ga, da nam pomaga, kader je naša sreča, naš mir, naša nedolžnost in čednost v nevarnosti. Prosimo ga, da ostane pri nas na večer našega življenja in nas pripelje k svojemu Očetu. Ostanimo pa tudi mi pri Jezusu s tem, da smo mu zvesti v sv. veri, upanju, v ljubezni, zvesti v življenju in smrti. Ti pa, o Gospod, ostani pri nas! Amen. *P. J.*

Bela nedelja.

O ranah Jezusovih.

Pokazal jim je roke in stran.
Jan. 20. 20.

Dan velikih slavnosti je bil za mesto Rim v starih časih isti dan, ko so se poveljniki po slavno dobljeni zmagi vračali v mesto. Zmagovalni armadi, je ljudstvo prirejalo burne ovacije,

vojskovodjo pa, odičenega z zlatim vencem, je častilo še z večo navdušenostjo. Rimska vojna znamenja, podobe orlov, so se ponosno dvigala nad vgrabljenim vojnim plenom in sijaj raznih dragocenosti, ki so jih zmagovalni Rimljani pobrali premaganemu sovražniku, je enako olju v ognju netil splošno veselje in navdušenje. Iz plena si je potem zmagovalni vojskovodja smel odbrati, kar je hotel, v spomin in zlatavorov venec je smel nositi pri vseh javnih slavnostih. Velikanske so bile te rimske slavnosti, vendar se ne dajo primerjati, še senca niso veselja in navdušenosti, ki je vladala v nebesih in v predpeklju, ko je Gospod Zveličar, premagavec hudobnega duha in smrti, slavno zapustil svoj grob. Znamenje njegove zmage je bandero, ki mu vihra v roki, njegovi sovražniki in čuvaji leže omamljeni po tleh, plen pa, ki ga je vgrabil sovražniku satanu, so naše duše. Namesto zlatega lavorovega venca se pa mu kot drago kamenje svetijo petere rane, ki jih je prejel v boju. Kaj pravite, zakaj je Gospod ohranil znamenja žeblijev in sulice na svojem poveličanem telesu? Glejte, na to-le vprašanje vam hočem danes odgovoriti.

1. Zakaj je Gospod obdržal petere rane? Zakaj jih danes kaže svojim učencem, kakor berem v evangeliju? Trojni vzrok ima zato: Rane jim kaže: 1.) da bi jim s tem pokazal, kako jih je ljubil, 2.) da bi jih potrdil v veri in 3.) da bi jih s tem spodbudil k potrpežljivosti.

1.) *Poglejte moje roke in noge*, govori Jezus apostolom, kakor berem pri sv. Lukežu. Hotel jim je s tem reči: Glejte, kako zelo sem vas ljubil: iz same ljubezni do vas sem se dal raniti: dostikrat sem vam z besedami zatrjeval, kako vas ljubim, glejte resnični dekaz moje ljubezni, to so moje rane.

Ljubil sem vas, je govoril Gospod v stari zavezi po pre-roku Malahiji svojemu ljudstvu. *Ljubil sem vas, vi pa pravite: Kako si nas ljubil?* In ko bi tudi mi vprašali Gospoda, kako je nas ljubil, ali bi nam ne zadostovalo, da bi nam le rekel z apostolom Pavlom: *Kaj imaš, o človek, česar ne bi bil prejel?* (1. Kor. 4. 7.) More nam pa le Gospod dati veči dokaz svoje ljubezni, kakor ako nam pravi: *Poglejte moje roke in noge*, tako sem vas ljubil, tako velika je moja ljubezen!

Sv. evangelist Janez pa še pristavlja: *In jim je pokazal roke in stran*. Najboljši razlagavci sv. pisma, sv. cerkveni očetje,

poseben povdarek devljejo na to, da je Jezus pokazal svojim apostolom tudi svojo prebodeno stran. Sv. Bernard n. pr. pravi: skozi vidno rano nam je pokazal Gospod nevidno rano svoje ljubezni. Vidna znamenja njegovih ran naj bi nam bili tudi vidni dokazi njegove ljubezni do nas. „Poglej“, kliče sv. Bernard, poglej, oglej si rožo krvavega trpljenja, kako se rdeči v znamenje najgorečnejše ljubezni: Tekmujeta trpljenje in ljubezen; ta, da bi bolj gorela, ona, da bi bolj rudela“. (Off. quinque Vuln. II. IV. V.)

2. Drugi vzrok, zakaj da je Gospod pokazal učencem svoje rane, je bil ta, ker jih je hotel potrditi v sv. veri. *Poglejte moje roke in noge, da sem jaz sam; potipajte in pogledajte, saj duh nima mesa in kosti, kakor vidite, da jaz imam.* (Luk. 24. 39.). Učenca, ki sta srečala Gospoda na potu v Emavs, sta se namreč vrnila, in pravila, kaj se je bilo na potu zgodilo in kako sta ga spoznala v lomljenju kruha. Ko so pa to govorili, je Jezus v sredi mej njimi stal, in jim rekel: *Mir vam bodi! Jaz sem, ne bojte se!* Prestrašili so se pa in zbalii in so menili, da duha vidijo! Niso tedaj trdno verovali, da je Gospod res vstal: Zato jim je rekel: „Kaj ste prestrašeni in take misli obhajajo vaša srca?“ *Poglejte moje roke. . . .* Tomaž, ki ga tedaj ni bilo zraven, je naravnost zahteval dokazov iz njegovih ran rekoč: *Ako ne vidim na njegovih rokah znamenj žebeljev in ne denem svojega prsta v rane žebeljev in ne položim svoje roke v njegovo stran, ne bom veroval.*

Zavoljo apostolov tedaj in njihove vere je bilo potrebno, da je Gospod ohranil rane v dokaz, da je on res tisti, ki so ga videli umorjenega na križu, da pa je vsled tega tudi vse drugo resnično, kar jih je učil. Njegove rane so bile spričevalo njegovega vstajenja, s tem pa tudi dokaz resničnosti njegovega nauka. Saj pravi sv. Pavel: *Ako Kristus ni vstal, je tedaj prazno naše oznanovanje, prazna pa tudi naša vera.* (Kor. 15. 14.). Jezusove rane so takorekoč pečat na pismo, s katerim je Gospod učencem izročil apostolsko službo.

3. Dobro pa je Gospod vedel, da jim s tem ni izročil malenkostne reči, da jim apostolska služba ne bo samo v zabavo: vedel je, kaj jih čaka po svetu: kako jih bodo preganjali judje in neverniki, veliki in majhni sovražniki: „da bi jih navdal s srčnostjo in da bi jih z lastnim zgledom ojunačil, zato jim je pokazal svoje rane“, pravi sv. Bernard.

Te rane so zgovorna usta, ki z vso resnobo in prepričevalnostjo govoré tudi nam kristjanom; in kaj nam govoré?

Bodite potrpežljivi v trpljenju iz ljubezni do Boga, kakor je bil Kristus potrpežljiv v trpljenju iz ljubezni do nas.

Iz življenja sv. Petra mučenika vemo, da so ga hudobni ljudje obdolžili velikega hudodelstva; dolgo je molče in mirno prenašal grdo obrekovanje. Nekoč pa ga je vendar premagala človeška slabost, nepotrpežljivost; pokleknil je pred križ in rekel: „O, Gospod, ki veš, da sem nedolžen, zakaj si pripustil, da je prišlo to gorje nad me? Zakaj pripuščáš to obrekovanje in preganjanje?“ Križani Jezus pa mu je odgovoril: „Kaj sem pa jaz hudega storil? Nisem bil li jaz nedolžniši, kakor ti? in vendar sem moral več krivic, hujše preganjanje trpeti. Uči se po mojem zgledu tudi kaj hudega sprejeti s potrpežljivostjo.“

Glejte, to nam kličejo rane križanega Jezusa; zraven pa nam oznanjujejo rane poveličanega Jezusa tudi to-le (po besedah sv. Pavla): *Če le z njim trpimo, bomo tudi z njim poveličani.* (Rim. 8, 17.).

II. Da bi tedaj svojim apostolom in nam pokazal svojo ljubezen, jih potrdil v veri in spodbudil k potrpežljivosti, je Gospod obdržal po vstajenju znamenje žeblice in sulice na svojem poveličanem telesu. Zakaj jih je pa seboj vzel tudi v nebesa? Vidite, te rane je pridržal Gospod in vzel v nebesa 1. sebi v čast, 2. nam v zveličanje, 3. svojim sovražnikom pa v obsodbo in pogubo.

1. Po besedah sv. Avguščina bodo vstali sv. mučeniki z znamenji svojih ran in v svojo čast jih bodo nosili celo večnost. Ta znamenja namreč so veličastni dokazi njihove srčnosti in stanovitosti v spoznanju sv. vere. Kar pa pravi sv. cerkveni učnik o sv. mučencih in o njihovih ranah, to velja gotovo tudi o ranah kralja mučenicov, Gospoda Jezusa. On, vsegamogočni zdravnik, ki je druge rane zacelil na svojem telesu, zacelil bi bil tudi lahko rane na rokah in nogah in na strani, pa tega ni storil, ker jih je hotel seboj vzeti v nebesa kot dokaze večne njegove zmage in časti.

2. Tedaj sebi v čast je ohranil in vzel Gospod znamenja sam tudi v nebesa. Zakaj pa se je dal pravzaprav raniti? Zato, ker nas je hotel zveličati. Po tem pa smemo reči, da je tudi rane ohranil in vzel v nebesa nam v zveličanje.

Po besedah sv. Avguščina je vsaka izmej njih kakor odprta usta, ki za nas govoré pri Bogu.

Ko je Kristus visel na križu, tedaj je odprl svoja usta in molil: *Oče, odpusti jim!* (Luk. 23. 34.).

Sedaj pa v nebesih, ni mu treba več odpreti svojih ust, dosti je, da pokaže svojemu Očetu svoje rane, ki zadosti razločno kličejo: Oče, naj sem li te rane zastonj sprejel, naj sem Ti bil zastonj pokoren, do smrti na križu?

Idumejec Antipater, oče kralja Heroda velikega, je prejel veliko ran v bojih za rimskega cesarja. Pozneje so ga obrekljivi jeziki spravili v nemilost pri njem; njegova poguba je bila skoraj gotova.

V tej stiski se poprime skrajnega sredstva, gre sam v Rim k cesarju, razgali pred njim svoja prsa mu pokaže znamenja ran in pravi: „Ne bom se zagovarjal, o cesar, z besedami, v dokaz moje nedolžnosti in zvestobe naj govore rane, ki sem jih prejel za te in za tvojo stvar!“ In res, rane so ga rešile, cesar mu je zopet naklonil svojo milost.

Rane božjega Sinu naj bi pa manj premogle pred njegovim nebeškim očetom? Ta znamenja pokorščine, zvestobe naj bi ne omečila ostrega sodnika? Gospod Jezus je rane vzel seboj v nebesa nam v zveličanje: one tolažijo jezo razžaljenega Boga, one nam zopet in zopet sprosijo milost odpuščanja in sprave.

3. Kralj Aleksander V. je imel navado reči: Ako globoko rano še tako dobro zacelimo, znamenje rane venderle še ostane, z njo pa spomin na sovražnika, ki nam jo je vsekal, spomin na krivico, ki smo jo pretrpeli.

Glejte tak-le spomin na hudobijo nespokornih so tudi rane Jezusove: vzel jih je Gospod seboj v nebesa, zato, da jih bo sodnji dan pokazal svojim sovražnikom. Rane jim bodo v dokaz njihove hudobije: *Tedaj bodo videli, koga so prebodli.* (Jan. 19. 37.).

Preroku Eze hijelu je rekel Gospod: *Ti pa, sin človekov, pokaži Izraelovi hiši tempelj, da se sramujejo svojih krivic.* (43. 10.). Glej, o grešnik, ta tempelj, namreč svoje sv. Telo, ti bo Gospod pokazal na sodnji dan: glej ga, (ti bo klical) koga si krizal s svojimi grehi; glej njegove rane, s katerimi si ga nadal, glej njegovo stran, katero si prebodel — zakaj od tebe in za voljo tebe se je odprla, ti pa dosedaj še nisi hotel skoz njo notri stopiti. (Avg.)

O, kristjani, Gospodove rane so znamenje njegove ljubezni do nas, so znamenje našega zveličanja, če ga le hočemo, so pa tudi znamenja naše pogube, če jih nočemo prav razumeti. Ne

pozabimo premišljevat i jih v tem smislu, kadarkoli jih vidimo na podobah križanega Jezusa: zdihnimo pri tem prav goreče s sv. Ignacijem: „O, dobri Jezus, usliši me, — v svoje rane skrij me, od tebe ločiti se, ne pusti me, — in k tebi priti povabi me, — da s svetniki tvojimi hvalim te — na vekov veke vse.“ Amen.

P. J.

Druga nedelja po veliki noči.

O skušnjavah.

Blagor človeku, ki pretrpi skušnjava;
ker skušen bo prejel krono življenja,
ki jo je Bog tistim obljubil, ki ga ljubijo.
Jak. 1, 12.

Zveličar pravi v današnjem sv. evangeliju, da bo prišel čas, ko bo en hlev in en pastir, t. j. ko bo ena Cerkev pod enim poglavarjem. Res imamo dandanes sv. Cerkev pod vidnim poglavarjem, naslednikom sv. Petra v Rimu; vendar je pa še veliko ovac, ki blodijo za lažnjivimi pastirji. Pri tem pa ne mislim nevernikov ali krivovercev, ki ne spadajo v katoliško Cerkev, ampak mislim na katoliške kristjane, ki so sicer ovčice Kristusove črede, ki se pa izgublajo kaj radi od nje in ne hodijo za dobrim pastirjem. Zapeljati se dajo hudobnemu duhu, ki jih neprestano odvrtačuje od Kristusa. Človek ima že v svojem notranjem kal hudega nagnenja. Hudobni duh pa to hudo nagnenje z vso silo vzbuja, da bi človek poslušal le meso svoje, in ne zapovedi božjih.

Te notranje dušne boje imenujemo skušnjave; in o skušnjavah hočemo danes govoriti, in sicer:

- I. od kod prihajajo skušnjave;
 - II. čemu Bog pripušča skušnjave, in
 - III. kako se imamo obnašati v skušnjavah.
- Naj nam sv. Duh izprosi velik strah pred skušnjavami!

I. a) Katekizem pravi: skušnjave prihajajo najprej od hudobnega duha. — Hudobni duh je vedno nasprotnik božji, povsod skuša ljudi v greh napeljevati, o tem nam spričuje sveto pismo. Zapeljal je Evo, s svojim zalezovanjem ni prizanesel celo Jezusu. Zato je Gospod sam rekel Petru: *Simon, Simon, glej, satan vas je hotel presejati kakor pšenico; jaz pa sem prosil*

za to, da ne jenja tvoja vera. In sveti Peter opominja: *Bodite trezni in čujte; ker vaš zopernik, hudobni duh, hodi okoli kakor rjoveč lev in išče, kje bi koga požrl.* (1. Pet. V. 8, 9.)

Hudobni duh pa je velik zvijačnik; on dela kakor sovražnik, ki si hoče osvojiti kako obzidano mesto.

Tak sovražnik dobro pregleda, kje je obzidje bolj šibko, da tam z večjo silo napada mesto. Tudi na človeku hudobni duh izpazi kako slabo stran, kako pregrešno nagnenje, in ne da miru in vedno in vedno ga nadleguje: češ, tukaj ga bom najprej premagal. Skušnjave, ki jih hudobni duh obuja, morejo biti kaj mnogovrstne. Včasih dela spovedencu velik strah pred spovedjo, da bi kak greh zamolčal; včasih mu prigovarja, kako velik grešnik je, da ni vreden svetega obhajila; včasih mu pravi, da je kaka dobra stvar pretežka zanj, da je ne more izvršiti. Najbolj veseli hudobnega duha prepir in sovrašтво — to mu je v veselje napraviti razdor med ljudmi.

b) Posebno pa skuša v človeku zaneti ogenj strasti. To vemo, da tiči v človeku sedem poglavitnih grehov — sedem hudih nagnenj, ti sedmeri naglavni grehi so orodje satanovo.

Ta notranji boj, ki se vrši v duši, je oznanil sv. Janez z besedami: *Vse na svetu je poželjenje mesa, poželjenje oči, in napuh življenja* — ali z drugo besedo: *nečistost* — vživanje; *lakomnost* — poželjenje oči; in *prevzetnost* — napuh življenja.

1. *Nečistost*. — Največ duš hudobni duh vjame v mrežo nečistosti. Sv. Alfonz Ligvori pravi: „Izmed 100 pogubljenih, je 98 pogubljenih radi nečistosti.“ To nam dovolj jasno pove, kako moramo bežati pred nečistimi skušnjavami, vojskovati se zoper nečiste misli in želje, varovati svoje srce, da se ne oskruni z grdo poželjivostjo, čuti nad svojimi očmi, ušesi, jezikom, da ne bodo ti naši počutki krivi nečistih skušnjav.

2. *Lakomnost*, ki je po besedah Pavlovih korenina vsega hudega. Lakomen je, kdor čez mero hrepeni po posvetnem blagu in revežem nič ne da.

Sveto pismo imenuje tako pretirano hrepenenje po imetju *zadrgo hudičevo*. In res lakomnik najprej Boga pozabi, da mu za dušo nič ni mar. Za dobiček je pripravljen storiti vsak greh. Lakomnost je mati tatinstva, ki rodi te-le hčere: tatvino, sleparijo, krivo-prisego, trdosrčnost. Kakor je Judež Iskarijot omamljen od denarja izdal trinogom celo svojega dobrega, ljubeznivega Uče-

nika, tako lakomni človek ne pozna nobene pravice, kaj je moje in kaj tvoje, kaj smem in kaj ne smem; on ne vpraša nič, ali je prav ali ni prav, ali je bližnjemu všeč ali mu ni všeč; on ne pozna nobenih dolžnosti do bližnjega, niti do svojih ljudi, niti do svojih dobrotnikov.

Lakomnost je tudi nevarna skušnjava za človeka, nevarna tembolj, ker postaja navadno tem hujša, kolikor stareji je človek.

3. *Prevzetnost*. — Prevzetnost ni nikoli božja! Hudobni duh včasih vidi, da ima kak človek marsikako lepo zmožnost ali lastnost, morda uspešno kaj dela v čast božjo, to mu je pa žal — v človeku obudi napuh, in tako postane najboljše delo, na videz najlepša čednost sama baharija pred ljudmi, in prazna pena pred Bogom.

Tudi ta nečimernost, ta košatija, ki neče poznati nobene ponižnosti, je strupena slana za naše krščansko življenje, da nobenega sadu za nebesa ne donese. Vadimo se v ponižnosti! Darujmo vse Bogu, kakor sv. Ignacij Lojolanski, ki je skoz 18 let se trudil, vsako reč v čast božjo storiti, in ne sebi v čast.

c) Tako vidimo, da prlde največ skušnjav iz naše spačene nature. To žalostno resnico je povedal celo Gospod sam na Oljski gori, rekoč: *Duh je sicer voljan, meso je slabo*. To dobro ve zlasti hudobni duh, zato nas pa tako izrablja v svoje namene, kakor sprideni zaplečniki kakega nesrečnega pijančka, kedar ima kaj denarja.

Toda hudobni duh najde še pomočnike — to so *zapeljivci* in *pohujšljivci*, ki z zapeljevanjem, z nesramnim govorjenjem, s pogledi, z nespodobnim vedenjem — druge napeljujejo v greh. Gorje pohujšljivcem! Koliko žalost napravljajo božjemu Srcu, ker mu ropajo ovce iz njegove črede!

II. Čemu Bog pripušča skušnjave? Skušnjave, katerih smo sami krivi, ker smo grešno priložnost poiskali, so pregrešne; včasih pa skušnjave pridejo same od sebe, in te niso greh, dokler vanje ne privolimo.

Vendar pa so nam skušnjave zmeraj nevarne in zato prosimo v očenašu: In nas ne vpelji v skušnjavo! Zakaj jih pa Bog kljub temu pripušča?

V šoli sede učenci. To pa še ni zadosti, da se učencem samo pripovedujejo razne stvari. Za učence mora priti tudi skušnja, koliko znajo. Take poskušnje za kristjane so skušnjave. Brez boja v skušnjavi tudi zmage ne bo. Kakor so Jezusu angeli

stregli, ko je odpodil satana, ki ga je skušal, tako se tudi vernik v večji ljubezni oklene Boga, če je srečno premagal skušnjavo, ki ga je napadala.

Svetniki so imeli mnogo skušnjav.

Kdor je skušan, takega hudobni duh še nima v oblasti, zato ga hoče pridobiti zase. Za spridene ljudi se hudobni duh ne trudi, ker si misli: ti so tako moji! Ako torej pridejo nad nas hude skušnjave, ne vstrašimo se preveč; marveč spoznajmo v tem, da nam Bog hoče le veliko dela dati, pa tudi veliko plačila. Z zaupanjem ga prosimo pomoči, ker on je *zvest, in nas ne bo pustil skušati bolj kakor premoremo, temuč bo storil tudi s skušnjavo izid, da jo zmagamo.* (1. Kor. X, 13.)

III. Vendar pa se nam v skušnjavi godi, kakor bi hodili po ledu; človek lahko pade!

Zato se moramo zoper skušnjave zavarovati in kedar nas skušnjave napadejo, se moramo krepko vojskovati.

Kakor kralj, kadar začuti, da ga utegne napasti sovražnik, precej zavaruje zlasti utrjena mesta, tako morajo storiti tudi verniki nasproti dušnemu sovražniku.

Mesto se zavaruje z obzidjem, mi pa se moramo zavarovati zoper skušnjave s pridnim delom. Kdor ima veliko dela in veliko skrbi, takemu hudobni duh s svojimi napadi ne more priti do živega. Kdor pohajkuje, takega kmalu hudič dobi; vsaj pravi pregovor, da je lenoba vseh pregreh grdoba. Torej pridno delo je prvi in najmočnejši zid zoper skušnjave!

V vojskinem času stoje vojaki na straži noč in dan — tako mora človek na straži stati, zavedati se svoje dolžnosti do Boga, zavedati se svoje dolžnosti do Jezusa in Marije. Kdor na Boga ne misli več, Boga ne ljubi več — tak začne misliti kmalu na pregrešne reči. Zato je Gospod sam opominjal: *Čujte in molite, da ne pridete v skušnjavo.*

V vojski morajo vojaki prenašati največje težave — tako je tudi s kristjanom: zatajevati se mora! Premagovati svoje počutke, zlasti oči, krotiti svoje poželjenje. Predno je bil Kristus skušan, se je postil; tako bo tudi nam post — zatajevanje — ukrepil slabovoljo, da bomo z večjo stanovitostjo vsikdar in povesod služili svojemu Gospodu.

Pozabiti pa ne smemo, da pravi apostol: *Brez mene ne morete nič storiti.* Zato moramo iskati pomoči pri Bogu, pri

Jezusu. Skušnja nas uči, kako nas vsako sv. obhajilo zopet bolj skrbne naredi, v dobrem utrdi, zato ker smo prišli k Jezusu. Taki, ki malokdaj prejmejo angelski kruh, so silno slabotni v skušnjavah. Če ne moremo k sv. obhajilu, pridimo vsaj k sv. maši. Če tudi tega radi dela ne moremo, pa kličimo ime: „Jezus“, kakor so apostoli storili ob viharju na morju, ko so bili v nevarnosti, da bodo utonili. Vzlasti pa bo naša nebeška Mati odprla v vsaki stiski, v vsaki nevarnosti, svoje materino krilo, da nas bo vsprejela v svoje varstvo, vsaj je ona tista, ki je „kači glavo strla.“

Le obupati ne smemo v skušnjavah! Sovražniku se ne smemo izročiti. Dokler bomo molili, bomo še zmeraj pomoč dobili. „Z zaupanjem stopimo k sedežu milosti, da usmiljenje dosežemo, in milost najdemo ob času potrebne pomoči.“ (Hebr. IV, 16.) Amen.

J. Mikš.

Pogled na slovstvo.

1. *Zwei Zyklen Fastenpredigten*. I. Der Gute Hirt. II. Maria Magdalena — von Dr. Leopold Schuster, Fürstbischof von Sekau. — Založba U. Moser, Gradec, cena K 1'60.

Dobrim postnim pridigam ve hvalo marsikdo, ker so mu pokazale pot k zopetnemu miru srca. Dal se je po njih najti dobremu pastirju, skesan, enako grešnici Mariji Magdaleni, je pokleknil k njegovim nogam in slišal v svojem srcu tolažilne besede: pojdi in nikar več ne greši.

Upamo, da bode zgoraj omenjena zbirka postnih govorov presvetlega knezoškofa dr. L. Schusterja ta namen dosegla v najobilniši meri.

V dvojnem ciklu o dobrem pastirju in o spokorni Mariji Magdaleni nam pisatelj podaja zakladnico zlatih misli, ki pretresajo dušo, mehčajo srce in grešnika učé zaupati v božje usmiljenje. Kdo je dobri pastir, koliko potov ga stane hoja za izgubljeno ovco, mili njegov glas, njegovo usmiljenje, bogata paša, njegova pastirska oprava, obstoječa iz trnjeve krone, vezi, škrlatnega plašča, in trsta za žezlo, slednjič njegova spravna smrt, — teh sedmero misli je podlaga sedmim govorom pretresujoče vsebine v prvem ciklu.

Drugi ciklus nam pa z isto živahnostjo in v srce segajočo zgovornostjo slika hudobijo greha, potrebo žive vere v božje usmiljenje, neustrašeno priznanje grešnikove sramote, s trdnim sklepom, vse storiti, da bo njegovoboljšanje ostalo stanovitno. Magdalena grešnica, njena vera, njeno kesanje in pomiloščenje, njena hvaležnost in stanovitnost in sicer stanovitnost do blažene smrti, — to so glavne misli sedmerih govorov drugega cikla.

V obeh pa hodi prevzvišeni pisatelj po poti apostolov, ki svojih nauk niso dokazovali s človeško modrostjo, ampak z izreki sv. pisma stare zaveze

ter božjimi besedami svojega Učenika. Vseh 14 govorov je liki 14 cvetic na vrtni sv. evangelijev. Zato ne najdemo v njih tiste dolgočasnosti, ki je mnogim cerkvenim govornikom lastna, ker premalo vpoštevajo sv. pismo, preveč pa kažejo svojo modrost v dolgovernih stavkih. Toplo priporočamo to najnovejše delo postnim pridigarjem v uporabo.

P. J.

2. *Der hl. Stanislaus Kostka*. Spisal A. Arndt S. J. F. Pustet. Regensburg 1905. 255 strani. 8°. V platno vezani knjižici cena K 2'40.

Mično pisano delce priporočam vodnikom Marijinih mladeniških družeb v uporabo pri stanovskih govorih: še bolj pa mladeničem, ki čutijo v sebi poklic v redovni stan.

Sv. Stanislava stanovitnost v stremljenju za ciljem, njegova zvestoba v poklicu, njegovo angelsko življenje in sveta smrt v redu mogočno vplivajo na srce mladeniča, bodočega redovnika.

Knjižico toplo priporočamo.

P. J.

3. *Volksbücherei* se imenuje zbirka pripovednih in zanimivih poučnih spisov, ki jih izdaja založna knjigarna „Styria“ v Gradcu. Kdor pride v položaj, da mora nasvetovati primerno berilo v nemškem jeziku, naj priporoča to zbirko. Tvarina je skrbno odbrana, oblika prikupljiva in cena nizka. Naročajo se lahko posamezni snopiči (po 20 vin.) ali pa zvezki, dosedaj je izšlo 122 snopičev, oziroma 30 zvezkov. — Prvih 12 zvezkov smo že omenili v našem listu. V 13. zvezku (2 snopiča) beremo prikupljive povesti znanega ljudskega pisatelja Reimmichla, 14. zvezek podaja krasno Sienkiewičevo povest „Za kruhom“ in druge spise imenovanega pisatelja. Jako obširen je 16. zvezek, ki prinaša znamenito zgodovinsko povest Consciencevo „Der Löwe von Flandern“ (snopiči 59–65). V 17. zvezku sta dve Grillparzerjevi igri. V snopičih 73–81 je „Volksbücherei“ objavila Sienkiewičev roman „Quo vadis“; to delo stane okrašeno z devetimi podobami v platno vezano K 2'50, nekatere stvari, zlasti opisovanje mnogih paganskih navad in poedin, so izpuščene, kar je izdaji le v korist. Prav zanimiv je 26. zvezek (snopič 98 in 99), v katerem so življenjepisih slavnih umetnikov (n. p. Fra Giovanni Angelico, Rafael Santi, Michelangelo, Haydn, Mozart itd.) V 29. zvezku je znana zgodovinska povest „Agnes von Paltenthal“, 30. zvezek (snopič 113–122) pa obsega Wallacevo povest „Ben Hur“, ki stane v tej izdaji K 2, vezana pa K 2'70. Diči jo 12 podob. — Zbirka „Volksbücherei“ služi lahko kot vzor vsem podobnim zbirkam.

4. *Bußandacht für Schulkinder in Wechselgebeten zur gemeinschaftlichen Vorbereitung auf die heilige Beichte*. Von A. Schmitt diel. Dritte Auflage. Paderborn. Druck und Verlag der Bonifacius Druckerei Str. 16. Cena M. 0'05. — Vsebinska knjižica je razvidna iz naslova. Ima pa knjižica ta namen, da bi katehet, ki po njenem navodilu obuja z otroci kesanje, dobil moralno gotovost, da so se učenci na primeren način pripravili za spoved. Seveda jih mora tudi opominjati, da se sami vadijo obujati kesanje.

— j.